

Mestna občina
Ljubljana

Nadzorni odbor
Mestne občine Ljubljana

Krekov trg 10
1000 Ljubljana
telefon: 01 306 45 08
faks: 01 306 45 54
nadzorni.odbor@ljubljana.si
www.ljubljana.si

Številka: 90020- 11/2022 - 5

Datum: 6. 12. 2022

Na podlagi 47. člena Statuta MOL in 25. člena Poslovnika Nadzornega odbora MOL je Nadzorni odbor MOL v sestavi:

- g. Franc Slak, predsednik
- ga. dr. Slavka Kavčič, podpredsednica
- ga. Marija Horvat
- ga. Jovita Ažman
- g. Ivan Oven
- g. mag. Mitja Selan
- g. Silvester Zaman

na svoji 43. redni seji dne 6. decembra 2022 sprejel:

POROČILO

O OPRAVLJENEM NADZORU RAZPOLAGANJA S PREMOŽENJEM MOL, NAMENSKOSTI IN SMOTRNOSTI PORABE PRORAČUNSKIH SREDSTEV IN FINANČNEGA POSLOVANJA UPORABNIKOV PRORAČUNSKIH SREDSTEV V LETU 2021 IN PROJEKTOV V IZVAJANJU

**Poročilo se posreduje nadzorovanemu organu ter Mestnemu svetu MOL in je dokončen akt
Nadzornega odbora MOL**

VROČITI:

1. Županu Mestne občine Ljubljana
2. Direktorici Mestne uprave Mestne občine Ljubljana
3. Mestnemu svetu Mestne občine Ljubljana

KAZALO

I.	UVOD	3
II.	LETNI PROGRAM NADZORA V LETU 2022	5
III.	UGOTOVITVE PREGLEDA NADZORNEGA ODBORA MOL PO PODROČJIH	7
	<u>PODROČJE PREGLEDA I.</u>	8
	<u>PODROČJE PREGLEDA II.</u>	15
	<u>PODROČJE PREGLEDA III.</u>	27
	<u>PODROČJE PREGLEDA IV.</u>	40
	<u>PODROČJE PREGLEDA V.</u>	51
	<u>PODROČJE PREGLEDA VI.</u>	56
IV.	PRIPOROČILA IN PREDLOGI NADZORNEGA ODBORA MOL	62
V.	ODZIVNO POROČILO	65

1. UVOD

Nadzorni odbor MOL (v nadaljevanju besedila: »NO MOL«), ki je skladno s Statutom MOL najvišji organ nadzora javne porabe v Mestni občini Ljubljana (v nadaljevanju besedila: »MOL«), je v letu 2022 izvajal nadzor nad razpolaganjem s premoženjem MOL, nadzor nad namenskostjo in smotrnostjo rabe proračunskih sredstev ter nadzor finančnega poslovanja uporabnikov proračunskih sredstev, s pregledom pomembnejših področij poslovanja MOL po načelu vzorčnega testiranja v Predlogu odloka o zaključnem računu proračuna MOL za leto 2021 izkazanih odhodkov.

NO MOL se je v skladu s 26. členom Poslovnika Nadzornega odbora MOL seznanil z osnutki poročil o nadzoru, ki so jih člani Nadzornega odbora MOL izdelali na podlagi pregledane dokumentacije v skladu z razporedom dela nadzora za proračunsko porabo v MOL v letu 2021, na podlagi LETNEGA PROGRAMA NADZORA, ki ga je NO MOL sprejel na 33. redni seji dne 1. 2. 2022.

V skladu s terminskim planom je NO MOL nadzorstvene zapisnike posredoval županu. NO MOL je v poročilu upošteval odgovore in pripombe na nadzorstvene zapisnike, ki jih je od Mestne uprave MOL prejel do 20. 7. 2022. Po pregledu prejete dokumentacije so člani NO MOL zahtevali dodatna pojasnila, katera so prejeli do 11. 10. 2022.

Poročilo nad razpolaganjem s premoženjem MOL, nadzor nad namenskostjo in smotrnostjo rabe proračunskih sredstev ter nadzor finančnega poslovanja uporabnikov proračunskih sredstev MOL v letu 2021 je pripravljeno v skladu z:

- Zakonom o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF in 14/15 – ZUUJFO),
- Statutom Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 31/21 – uradno prečiščeno besedilo),
- Poslovníkom Nadzornega odbora Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 6/16) in
- Pravilnikom o obveznih sestavinah poročila nadzornega odbora občine (Uradni list RS, št. 23/09).

Sodelovanje Nadzornega odbora MOL z Županom MOL in Mestno upravo MOL

Komunikacija med NO MOL in mestno upravo (v nadaljevanju MU MOL) je potekala utečeno preko županovega kabineta oziroma preko direktorice mestne uprave. Sodelovanje je bilo korektno: odgovore na zahteve NO so posredovali v postavljenih rokih, pristojne osebe, ki jih je NO vabil na seje, so se vabilom odzvale.

Člani NO MOL ugotavljajo, da so bili odgovori na ugotovitve pripravljene pregledno in podpisani od odgovornih oseb.

Sodelovanje Nadzornega odbora MOL s Službo za notranjo revizijo MOL

Služba za notranjo revizijo MOL je NO MOL pošiljala končna poročila ter poročila o popravljanih ukrepih revidiranih enot v zvezi z ugotovljenimi nepravilnostmi.

Nadzorni odbor MOL je spremljal delo Službe za notranjo revizijo MOL in se seznanjal z njenimi poročili.

V letu 2022 sta NO MOL in SNR MOL nadaljevala sodelovanje na vzpostavljeni skupno varovani platformi, ki omogoča lažje sodelovanje in boljše dostopnost obema organoma.

Sodelovanje Nadzornega odbora MOL z Računskim sodiščem Republike Slovenije in Komisijo za preprečevanje korupcije

Predstavniki nadzornega odbora se v novi sestavi od imenovanja 18. 2. 2019 niso sestali z odgovornimi osebami na Računskem sodišču RS.

Nadzorni odbor se je seznanil s Revizijskim poročilom Računskega sodišča RS – Pravilnost dela poslovanja MOL, ki ga je Računsko sodišče RS izdalo 6. 7. 2022, in menil, da se ugotovljene nepravilnosti kljub velikemu obsegu poslov ne bi smele dogajati.

Nadzorni odbor MOL je prejel 29. 3. 2022 dopis Komisije za preprečevanje korupcije RS, v katerem KPK priporoča nadzornim odborom, da če v okviru svojega dela zaznajo kršitve oziroma sume kršitev, ki so v pristojnosti drugih organov, svoje ugotovitve nemudoma odstopijo pristojnim organom v reševanje oziroma informacijo in skladno s tem tudi oblikujejo svoje poslovniške o delu, ter da v primerih, ko ugotovljenih kršitev oziroma sumov kršitev ne odstopijo pristojnim organom, natančno obrazložijo razloge za takšno postopanje.

Nadzorni odbor MOL se je s priporočili seznanil na 39. seji dne 17. 8. 2022.

II. LETNI PROGRAM NADZORA V LETU 2022

PROGRAM NADZORA V LETU 2022

1. Nadzorni pregled namenske in smotrne porabe sredstev po Odloku o proračunu Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju MOL)
2. Nadzorni pregled namenske in smotrne porabe sredstev po Rebalansih proračuna MOL
3. Nadzorni pregled Poročila o izvrševanju proračuna MOL za I. polletje leta 2022
4. Nadzorni pregled Zaključnega računa proračuna MOL za leto 2021
5. Nadzorni pregled Načrta ravnanja z nepremičnim premoženjem Mestne občine Ljubljana v vrednosti nad 200.000 €
6. Nadzorni pregled Sprememb in dopolnitev Načrta ravnanja z nepremičnim premoženjem Mestne občine Ljubljana v vrednosti nad 200.000 €
7. Nadzorni pregled sprememb skupne vrednosti pravnih poslov nepremičnega premoženja, ki jih lahko sklepa Mestna občina Ljubljana
8. Nadzorni pregled poslovanja javnih zavodov in javnih podjetij v lasti MOL v letu 2021
9. Nadzorni pregled družb v lasti MOL
10. Nadzorni pregled javnih naročil MOL
11. Nadzorni pregled javno zasebnih partnerstev, kjer je javni partner MOL
12. Nadzorni pregled izvajanja koncesij, ki jih podeljuje MOL.

V letu 2022 je Nadzorni odbor MOL ob zgoraj splošno opredeljenih nadzorih posebno pozornost namenil naslednjim pregledom:

1. Poročilo o zadolžitvi MOL v letu 2021 (kratkoročna in dolgoročna zadolžitve), pogoji zadolžitve in izračun možne višine zadolžitve .
2. Koliko in pod kakšnimi pogoji so se zadolžila javna podjetja , katerih ustanoviteljica je MOL in ima več kot 50% lastniški delež v teh podjetjih.
3. Pregled sredstev javne infrastrukture, dane v uporabo in upravljanje Javnim podjetjem. Pregled pogodb z navedbo skrbnikov. Glede na obsežnost področja se bomo v dogovoru omejili na dva ali tri področja.
4. Konto 0856 – dolgoročne terjatve – dvomljive in Konto 0857 - dolgoročne terjatve sporne z kratko obrazložitvijo možnosti oziroma ocena nezmožnosti poplačila.
5. Stanje dolgoročnih finančnih naložb MOL v delnice v privatna podjetja:
6. Št. delnic, letni donos na delnico in prihodki MOL v letu 2021 iz naslova dobička
7. Analiza proračunskih izdatkov po proračunskih uporabnikih
8. Analiza proračunskih izdatkov po proračunskih uporabnikih
9. Pregled prodaje manjših parcel, evidentiranih v izvajanju koncesijske pogodbe za izvedbo storitev ureditve evidence nepremičnega premoženja MOL
10. Garažna hiša pod tržnico
11. Spremljanje realizacije treh obvoznic: a) Zalog,
b) Sostro,
c) Gameljne.
12. Preveritev izvajanja Odloka JZP za izvedbo projekta pogodbenega zagotavljanja prihrankov rabe energije z namenom energetske sanacije javnih objektov v lasti Mestne občine Ljubljana:
13. Preveritev izvajanja ostalih JZP
14. Novosti, razvoj, pogodbe na področju podeljevanja in izvajanja koncesij za opravljanje gospodarskih dejavnosti

15. Trenutno stanje na projektu Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnikov Ljubljanskega polja in barja (vključuje tudi projekt Centralna čistilna naprava Ljubljana – izgradnja III. faze)
16. Projekt Atletski center Ljubljana
17. Projekt Kopališče Ilirija
18. Mesečna nakazila vrtcem za plačilo razlike med ceno programa in plačilo staršev v okviru oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje
19. Pregled investicij v večje javne športne objekte MOL
20. Financiranje umetniških programov: Festival Ljubljana in Ljubljanski grad znotraj Oddelka za kulturo
21. Transfer sredstev v kapital in premoženje JSS v okviru Službe za razvojne projekte in investicije
22. Nakup zemljišč v okviru Oddelka za ravnanje z nepremičninami
23. Analiza uresničevanja priporočil NO v tekočem mandatnem obdobju.

III. UGOTOVITVE PREGLEDA NADZORNEGA ODBORA MOL PO PODROČJIH

Nadzorni odbor Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju NO MOL) je bil imenovan na 2. seji Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana dne 18. 2. 2019.

Redni letni nadzor področja poslovanja Mestne občine Ljubljana se v manjšem delu nanaša na zaključni račun proračuna za leto 2021, pretežno pa na področja, ki jih je NO izbral za nadzor na pobudo drugih organov RS, MOL ali po lastni presoji. Pregled izbranih področij je NO opravil na podlagi podatkov iz zaključnega računa proračuna MOL za leto 2021, proračuna MOL za leto 2022 ter dokumentacije in odgovorov, ki mu jih je na njegovo zahtevo posredovala Mestna uprava Mestne občine Ljubljana. Pregled zaključnega računa proračuna se je osredotočil na temeljne naloge nadzornega odbora, opredeljene v 33. členu Statuta Mestne občine Ljubljana.

Pri svojem pregledu se je NO MOL osredotočil na postavke, ki so po njegovi presoji pomembne glede na vrsto prihodkov in odhodkov, ter na postavke, kjer je ugotovil večja odstopanja izkazanih zneskov od realizacije preteklega leta ali veljavnega proračuna.

NO MOL je v letu 2022 v okviru svojih pristojnosti opravil naslednje naloge:

- seznanil se je z načrtom dela Službe za notranjo revizijo Mestne občine Ljubljana za obdobje 2022 – 2026 in jih upošteval pri svojem delu;
- seznanil se je s poročilom Službe za notranjo revizijo Mestne občine Ljubljana za leto 2021 in jih upošteval pri svojem delu;
- predlagal zmanjšanje obsega Zaključnega računa MOL, predvsem pri navajanju tistih informacij, ki ne prispevajo k informacijski vrednosti Zaključnega računa MOL;
- redno je pregledoval stanje zadolženosti Mestne občine Ljubljana na način kvartalnega poročanja na podlagi Pravilnika o pošiljanju podatkov o stanju in spremembah zadolžitve pravnih oseb javnega sektorja in občin;
- seznanil in obravnaval pobude mestnega svetnika dr. Dragana Matića glede nadzora porabe sredstev MOL pri projektu Gameljske obvoznice;
- pobudo dr. Aleša Mrzela glede Osnutka Odloka o kategorizaciji občinskih cest v Mestni občini Ljubljana;
- Priporočila Komisije za preprečevanje korupcije nadzornim odborom občin;
- Revizijsko poročilo Računskega sodišča RS – Pravilnost dela poslovanja MOL;
- seznanil se je s problematiko vrtičkov ob Savi v Črnučah.

PODROČJE PREGLEDA I. – SPLOŠNI DEL PRORAČUNA

Na podlagi pristojnosti in dolžnosti o nadzoru poslovanja, razpolaganja s premoženjem ter namenskosti in smotnosti porabe proračunskih sredstev v Mestni občini Ljubljana (MOL) za leto 2021 je bil opravljen redni letni nadzor z namenom, da se ugotovi mnenje o gospodarnosti in učinkovitosti porabe proračunskih sredstev.

PODROČJE PREGLEDA 1

1. Poročilo o zadolžitvi MOL v letu 2021 (kratkoročno in dolgoročno)

Na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju občin (ZFO-1A) in Zakona o interventnih ukrepih za omejitev in odpravo posledic epidemije COVID -19 (ZIUOOPE), se občine lahko zadolžujejo za izvrševanje občinskega proračuna v tekočem proračunskem letu :

- 1.1. Za izvrševanje občinskega proračuna v tekočem proračunskem letu se občina lahko zadolži samo s črpanjem posojila doma, za investicije, predvidene v občinskem proračunu. Višina zadolžitev v posameznem letu odplačila ne sme presegati 10% realiziranih prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov občinskega proračuna v letu pred letom zadolževanja, zmanjšanih za prejete donacije, transferne prihodke iz državnega proračuna za investicije, prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije ter prihodke režijskih obratov.
Obseg zadolževanja občine za izvrševanje občinskega proračuna v posameznem proračunskem letu se določi v odloku, s katerim se sprejme občinski proračun, razen obseg zadolževanja očine navedenega v prejšnjem odstavku.
- 1.2. Če se zaradi neenakomernega pritekanja prejemkov izvrševanje proračuna občina ne more uravnotežiti, se lahko likvidnostno zadolži, vendar največ do višine 5% vseh izdatkov zadnjega sprejetega proračuna. Zadolži se samo s črpanjem sredstev posojil pri državnem proračunu, javnih skladih, bankah ali hranilnicah s sedežem v Republiki Sloveniji.
- 1.3. Za sredstva sofinanciranja investicije iz proračuna Evropske unije se občina lahko zadolži največ do višine odobrenih sredstev in največ za obdobje do prejema teh sredstev.
- 1.4. V obdobju začasnega financiranja zadolžitev občinskega proračuna ne sme preseči višine, ki je potrebna za odplačilo glavnice dolga občinskega proračuna, ki zapadejo v plačilo v tekočem proračunskem obdobju.

Glede na izračun, ki je bil pripravljen s strani strokovnih služb MOL za leto 2021 na podlagi 10.b člena ZFO-1A, znaša osnova za izračun največjega možnega zadolževanja MOL v letu 2021 314.340.822 €. Od te osnove znaša največji obseg možnega zadolževanja občine, to je odplačilo glavnice in obresti 31.434.082 € (10% od osnove) v tekočem letu. Tako je skupna zadolženost dolgoročnih kreditov MOL ob koncu leta 2021 znašala 105.075.145 €.

Vsa odplačila glavnice in obresti v letu 2021, skladno z amortizacijskimi načrti so evidentirana v višini 15.668.377 €, iz tega je razvidno, da bi se morala MOL v leti 2021 zadolžiti za odplačilo glavnice in obresti v višini 31.434.082 €, da bi dosegla najvišji obseg zadolževanja, tako bi se lahko dodatno zadolžila še za 105.727.845 € ob pogojih obstoječe dinamike odplačil dolgoročnih kreditov. V letu 2021 se je občina dejansko zadolžila za 20.000.000 €. Ta zadolžitev bo v prihodnjem letu povečala odplačilo glavnice in obresti v višini 1.366.280 € in bodo obveznosti za odplačilo dolgoročnih kreditov v letu 2022 znašale predvidoma 17.034.657 € ob isti dinamiki odplačil glavnice in obresti kot v letu 2021.

1.1. Kratkoročna zadolžitev MOL v letu 2021

Likvidnostno se je MOL v letu 2021 zadolžila v višini 25.000.000 € pri treh komercialnih bankah, dolg je v celoti poravnala do 31. 12. 2021.

1. Pri NKM d.d. je znašala višina sklenjene pogodbe 15.000.000 €, za namen uravnavanja likvidnosti proračuna do enega leta, po obrestni meri ali pribitku 0,04%, za čas 21. 12. 2020 do 31. 12. 2021.
2. Pri INTESA SANPAOLO BANK d.d. je znašala višina sklenjene pogodbe 5.000.000 € za kredit za obratna sredstva do enega leta po obrestni meri 0,00% za čas od 26. 3. 2021 do 30. 6. 2021.
3. Pri SBERBANK d.d. je znašala višina sklenjene pogodbe 5.000.000 € za namen uravnavanja likvidnosti v letu 2021 za čas od 29. 9. 2021 do 31. 12. 2021 po obrestni meri ali pribitku 0,01%.

1.2. Dolgoročna zadolžitev MOL v letu 2021

Po stanju 31. 12. 2021 je skupna dolgoročna zadolžitev MOL za investicije v proračunu oz. rebalansu MOL znašala 90.398.638 €, temu je potrebno prišteti se kratkoročni del, ki bo odplačan v letu 2022 in naj bi okvirno znašal 17.034.657 €.

Dolgoročno se je MOL zadolžila v letu 2021 pri:

1. INTESA SANPAOLA BANK d.d., za financiranje investicije, ki so uvrščene v razvojne projekte MOL za leto 2021. Višina sklenjene pogodbe znaša 20.000.00 €, doba odplačila 15 let, obrestna mera oz. pribitek 0,17%

Stanje zadolženosti MOL ter javnih zavodov, Holdinga Ljubljana (JHL) in Javnega stanovanskega sklada MOL (JSS MOL) od 31. 12. 2015 do 31. 12. 2021

Stanje zadolženosti MOL, JSS MOL in Javnega Holdinga Ljubljana v času od 31. 12. 2015 do 31. 12. 2021 v €

	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021
Stanje zadolženosti MOL in JZ	117.622.795	115.270.434	114.108.262	95.190.290	93.578.812	100.086.634	105.076.223
Javni holding Ljubljana (JHL)*	26.966.797	29.651.030	23.132.054	16.481.524	19.404.565	34.200.987	57.802.402
Javni stanovanjski sklad (JSS MOL)*	23.291.340	21.564.744	19.831.615	20.444.507	21.052.306	27.361.640	34.422.967

*Zadolženost javnih podjetij v JHL in JSS MOL se ne všteta v obseg zadolževanja MOL, razen danih poroštev.

2. Zadolžitve javnih podjetij, katerih ustanoviteljica je MOL in ima več kot 50% lastniški del v teh podjetjih

Skupino JHL sestavljajo: Energetika Ljubljana d.o.o. (87,32% lastništvo MOL), JP Voka- Snaga d.o.o., (lastništvo MOL 87,32%), JP Ljubljanski potniški promet d.o.o. (lastništvo MOL 87,32%)

2.1. Družba LPP (Ljubljanski potniški promet) d.o.o. se je v letu 2021 kratkoročno zadolževala za namen uravnavanje finančne likvidnosti v skupni višini 7.500.000 €. Pogodbeni znesek, ki odpade na MOL, znaša 6.549.000 €. Zadolžila se je pri treh bankah:

UniCredit banka Slovenija d.d. višina kredita 3.500.000 €, del, ki odpade na MOL, 3.056.200 €, obrestna mera 3mEuribor+0,38% za čas 19. 8. 2021 do 16. 8. 2022;

SKB d.d. višina zadolžitve 1.000.000 €, del, ki odpade na MOL, 873.200 €, obrestna mera 0,20% za čas 7. 10. 2021 do 6. 10. 2022;

UniCredit banka Slovenija d.d. višina kredita 3.000.000 €, del, ki odpade na MOL, 2.619.600 €, obrestna mera 3mEuribor+0,04%, za čas 21. 10. 2021 do 21. 10. 2022.

2.2. Javno podjetje Energetika se je v letu 2021 zadolžilo za 42.400.000 €, delež zadolžitve, ki odpade na MOL, je znašal 37.023.680 €. Vse zadolžitve so bile kratkoročne do enega leta, z izjemo ene dolgoročne zadolžitve v višini 3.400.000 €, delež ki, odpade na MOL, 2.968.880 €. Kratkoročna posojila so bila najeta izključno za uravnavanje finančne likvidnosti.

Pri NKBM d.d. sta bila najeta dva kredita v skupni višini 18.000.000 €, del, ki odpade na MOL, znaša 15.717.600 € po obrestni meri 0,14% in 0,16%.

Pri SKB d.d. sta bila najeta dva kredita v skupni vrednosti 8.000.000 €, del, ki odpade na MOL, znaša 6.985.600 €. Višina obrestne mere znaša 0,13%.

Pri DH d.d. je bil najet kredit v višini 5.000.000 €, del, ki odpade na MOL, znaša 4.366.000 €, višina obrestne mere 0,05%.

Pri ISP bank d.d. je bil najet kredit v višini 8.000.000 €, delež, ki odpade na MOL, je znašal 6.985.600 €, višina obrestne mere pa 6mEuribor+0,05%.

Dolgoročno se JP ENERGETIKA d.o.o., zadolžila pri NKBM d.d. za financiranje dela investicije v izgradnjo kogeneracijskega agregata SPTE-TOŠ v višini 3.400.000 €, del, ki odpade na MOL, znaša 2.968.880 €, doba najema kredita naša 8,6 leta, višina obrestne mere 0,81%.

2.3. Javno podjetje VOKA SNAGA d.o.o., se je v letu 2021 kratkoročno zadolžilo za 15.000.000 €, del, ki odpade na MOL, znaša 13.098.000 €. Namen zadolžitve je bil financiranje obratnih sredstev in finančne likvidnosti.

Pri UniCredit banki d.d. je znašala kratkoročna zadolžitev 6.000.000 €, del, ki odpade na MOL, je znašal 5.239.200 €, obrestna mera pa 0,05% in 0,03%.

Pri NKBM d.d. je bil najet kratkoročen kredit v višini 7.000.000 €, del, ki odpade na MOL, je znašal 6.112.400 €.

Pri SKB d.d. je znašala kratkoročna zadolžitev 2.000.000 € po obrestni meri 0,10%, del, ki odpade na MOL, je znašal 1.746.000 €.

Črpani znesek iz naslova teh kreditnih pogodb je znašal na dan 31. 12. 2021 11.000.000 €, del, ki odpade na MOL, pa 9.605.200 €.

Dolgoročno se je družba zadolžila v višini 5.000.000 €, del, ki odpade na MOL, znaša 4.366.000 €, doba odplačila znaša 7,3 leta, namen porabe kredita pa je financiranje investicij v obnovo vodovodnega omrežja.

2.4. Javno podjetje Ljubljanska parkirišča in tržnice d.o.o. se je v letu 2021 zadolžilo v višini 1.500.000 € za uravnavanje tekočega poslovanja pri Deželni banki d.d., posojilo je kratkoročno za dobo enega leta, obrestna mera znaša 0,28%.

NO MOL ugotavlja, da je bila kratkoročna zadolženost MOL v letu 2021, glede na sklenjene pogodbe, v obdobju od dne 4. 1. 2021 do dne 26. 3. 2021 maksimalno zadolžena do višine 15mio. € in v obdobju od dne 26. 3. 2021 do 30. 6. 2021 in od dne 29. 9. 2021 do 31. 12. 2021 do višine 20mio. €. Glede na veljaven proračun je znašala kratkoročna zadolžitev 4,85 % vseh izdatkov zadnjega sprejetega proračuna. Vsi izdatki v letu 2021 so bili z rebalansom planirani v višini 412.293.697 €.

NO MOL ugotavlja, da 5. točka 10.a člena Zakona o financiranju občin – 1A opredeljuje likvidnostno zadolževanje občin največ do višine 5% vseh izdatkov zadnjega sprejetega proračuna, iz tega je razvidno, da se je MOL kratkoročno zadolževala v skladu z zakonskimi predpisi.

Dolgoročno se je MOL zadolževala v letu 2021 za investicije, predvidene v proračunu oz. rebalansu v višini 20.000.000€, kar je skladno s 25. členom Odloka o proračunu MOL za leto 2021 in 3. členom Odloka o rebalansu proračuna Mestne občine Ljubljana za leto 2021. Da bi MOL dosegla največji možni obseg zadolževanja na podlagi 10b. člena zakona (ZFO-1A), bi se lahko še dodatno zadolžila za 105.727.845€ po pogojih obstoječe dinamike odplačil dolgoročnih kreditov. Letno se MOL zadolži glede na načrtovane investicije v tekočem letu, ki so tudi planirane v proračunu. Ta zadolžitev zadnjih nekaj letih znaša povprečno leto 20.000.000€.

Za višino zadolženosti javnih podjetij, ki so v večinski lasti MOL ali pa 100% lasti MOL so bili sprejeti:

- Odlok o proračunu MOL za leto 2021 na seji MS dne 16. 12. 2019
- Odlok o rebalansu proračuna MOL za leto 2021 na seji MS dne 18. 1. 2021 in
- Odlok o rebalansu proračuna II za leto 2021 na seji MS dne 15. 11. 2021,

ki so določali višine dolgoročnih zadolžitev, do katerih se lahko javna podjetja zadolžijo. Nobeno javno podjetje ni preseglo zadolževanja te meje.

NO ugotavlja, da so se javna podjetja v sestavi MOL v letu 2021 zadolževala kratkoročno, do enega leta, predvsem za uravnavanje finančne likvidnosti, za razliko od JP Žale, ki se v letu 2021 ni zadolževal.

3. Pregled dolgoročnih dvomljivih terjatev in spornih terjatev

Dvomljive terjatve na kontu 0856 po evidenci MOL znašajo 21.255.100 € in so identične otvoritvenemu stanju 1. 1. 2021.

3.1.1 Hofer trgovina d.o.o.: dvomljiva terjatev znaša 292.244,31 €, pogodba se nanaša na izgradnjo trgovskega objekta ob Dolenjski cesti - gradnja je zaključena, ni pa narejen primopredajni zapisnik prenosa zemljišč. Pogodba je bila sklenjena 27. 3. 2009 v višini 507.723,51 €, od tega je bilo izvršeno plačilo 215.479,23 €. Stanje na dan 31. 12. 2021 znaša 292.244,31 €. Gradnja je zaključena, a prenos zemljišča je še vedno v urejanju.

3.1.2 Dolžnik TRIGANIT PCL: pogodba je bila sklenjena 20. 10. 2009 za izgradnjo komunalne infrastrukture. Roki pogodbe so pretekli in po navedbi strokovnih služb MOL nova pogodba ne bo sklenjena. Dvomljiva terjatev znaša 20.911.649,85 €. MOL bo sama gradila na predmetnem območju, zato je bila novemu investitorju izdana odločba za plačilo komunalnega prispevka. Pri tem je potrebno poudariti, da ima MOL na seznamu dolgoročnih obveznosti vzpostavljeno obveznost do TRIGANITA v isti višini za pobot z izgradnjo komunalne infrastrukture, zato smatramo, da bodo obveznosti in terjatve pobotane.

3.1.3 GRILJ MARIJA: pogodba o opremljanju za območje urejanja za območje NOVO POLJE v višini 84.630,21 € dne 28. 11. 2011. Terjatev je bila delno poravnana v višini 33.423,52 €. Poziv stranki za prevzem komunalne opreme do 1. 3. 2014. Pogodba je bila 10. 7. 2014 odstopljena v

Služba za pravne zadeve MOL. Z vidika pravnega postopka pa je po razlagi strokovnih služb uspešnost odškodninske tožbe vprašljiva.

Terjatev bo pregledana z vidika možnosti odpisa.

Sporne terjatve po stanju 31. 12. 2021 na kontu 085700 znašajo 29.842.325,55 €. Iz tabele, ki so jo pripravile strokovne službe, je razvidno, da se večina njih nanašajo na stečajne postopke gradbenih podjetij, z njimi so bile sklenjene pogodbe o opremljanju v času od leta 2003 do 2010. Stečajni postopki niso zaključeni, prav tako so neuspešne prisilne izterjave.

Pregled dolžnikov in višina dvomljive terjatve konto 0857 po evidenci MOL:

- 3.2.1 GPG d.d.: znesek terjatve 1.602.522,22 v stečaju. Pogodba o opremljanju komunalne infrastrukture je bila sklenjena leta 2007. Gradnja je zaključena in v postopku prevzemanja, ki se zaradi stečaja še ne more zaključiti. Celotna pogodbeno vrednost je znašala 1.682.648,32 €, delno poplačilo je znašalo 80.126,10 €. Terjatev se bo delno pobotala z obveznostjo MOL z izgradnjo komunalne infrastrukture v višini 1.602.522,22 €. Stanje terjatve na dan 31. 12. 2021 znaša 1.602.522,22 €.
- 3.2.2 IMOS d.d. v stečaju: pogodba sklenjena 3. 1. 2007 v višini 7.156.879,88 €. Pogodbeni rok izgradnje komunalne opreme je bil prekoračen. MOL je investitorju posredovala dopis o razveljavitvi pogodbe, s čimer se investitor ne strinja. V celoti pa je vzpostavljena obveznost za izgradnjo infrastrukture, zato se predvideva, da naj bila terjatev pobotana z obveznostjo.
- 3.2.3 IMOS d.d. v stečaju: pogodba o opremljanju sklenjena 29. 12. 2006 v višini 2.577.077,98 € naj bi bila v celoti pobotana z obveznostjo MOL za izgradnjo komunalne infrastrukture. Datum izgradnje je vezan na pridobitev gradbenega dovoljenja, ki je še vedno v fazi pridobivanja, pogodbeni rok pa je prekoračen. Tudi tu je MOL zaradi prekoračenega pogodbenega roka zahtevala razveljavitev pogodbe, s čimer se investitor ne strinja zaradi uvedenega stečaja.
- 3.2.4 IMOS-G d.o.o.: pogodba sklenjena 26. 11. 2010 za območje Tobačne tovarne v višini 4.945.343,00 €, terjatev se bo pobotala z obveznostjo. Terjatev je bila zavarovana z bančno garancijo. Zahtevek za vnovčenje je bil dan 23. 7. 2014, garancija ni bila vnovčena zaradi stečaja.
- 3.2.5 VEGRAD-AM d.o.o.: pogodba o izgradnji sklenjena 15. 5. 2007 za ŠO 1/2 Šiška vzhodni del v višini 9.339.445,71 €. Pobot z izgradnjo komunalne infrastrukture znaša 8.407.920,55 €. Že plačano 465.763,16 €. Terjatev presega pobot za 465.762,00 €.

NO MOL ugotavlja, da dolgoročne terjatve iz naslova komunalnega opremljanja znašajo 29.693.676,08 €. Dolgoročne obveznosti iz naslova izgradnje komunalne infrastrukture pa znašajo 33.630.929 €. V kolikor bodo izvršeni vsi poboti podjetij, ki so še v stečajnih postopkih, bo MOL iz naslova pogodb o opremljanju, ki predstavljajo terjatve in izgradnje komunalne infrastrukture, ki predstavlja obveznosti, oškodovana za 3.937.253 €.

Pri tem je potrebno poudariti, da se zaradi stečajnih postopkov vsaka terjatev obravnava individualno. Nekatero se bodo pobotale v celoti, nekaj tudi delno. Predvsem nastajajo problemi pri prenosu zemljišč, pri nepopolni dokumentaciji, pri prekoračitvi roka izgradnje. Zaradi stečajnih postopkov, pa se časovno roki zaključevanja posameznih postopkov reševanja zelo oddaljujejo.

Za navedene terjatve niso v letnih izkazih narejeni morebitni popravki vrednosti, ampak bodo razlike med dejansko iztrženimi zneski in poboti z dolgoročnimi obveznostmi z izgradnjo infrastrukture bremenili Splošni sklad MOL-a, s tem pa zmanjšanje njegovega premoženja. Splošni sklad občin se oblikuje za različne namene na podlagi Pravilnika o pripravi konsolidirane premoženjske bilance države in občin in 61.člena Pravilnika o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava.

Novi gradbeni zakon je prinesel spremembe na tem področju:

Občine ne sklepajo več pogodb o opremljanju z investitorji, ampak izdajajo odločbe investitorjem. V odločbah je določena okvirna vrednost o opremljanju infrastrukture. Po novem gradbenem zakonu pa ima investitor možnost, če dokaže, da so stroški presegali vrednosti iz izdane odločbe, da lahko zahteva dodatno poravnavo od občine. Naloga občine je, da čim bolj natančno planira izdatke za komunalno opremo zemljišč, da ne pride do dodatnih poravnav, kajti zakon je tu na strani investitorjev, ne glede na to, da je določilo v odločbi, da je to končna cena.

4. Pregled sredstev javne infrastrukture, dane v upravljanje javnim podjetjem, katerih lastnica je MOL v celoti ali delno.

Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet (OGDP) je zadolžen za sklenitev pogodb o opravljanju javne službe za pokopališko dejavnost, cestno infrastrukturo, pristaniško dejavnost, javnega potniškega prometa, izvajanje mestnih linijskih prevozov potnikov na območju občine, oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske vode, zbiranje določenih komunalnih vrst odpadkov, njihove predelave z javnimi podjetji. Teh pogodb je 18, vsaka pogodba ima svojega skrbnika. Investitor je MOL, ko je določena infrastruktura zgrajena, pa preide v upravljanje javnih podjetij.

NO ugotavlja, da je bilo v zapisnikih Centralne popisne komisije v prejšnjih letih pogosto omenjeno, da inventurna stanja komunalne infrastrukture MOL- a, ki so dana v upravljanje javnim podjetjem, niso usklajena.

NO priporoča, glede na to da, se bliža konec leta in se pripravljajo inventurni popisi, da udeleženci v popisih postavijo takšne roke popisa, ki bodo sprejemljivi tudi za javna podjetja, in da se stanja obojestransko uskladijo.

5. Dolgoročne finančne naložbe MOL v delnice

Pa stanju na da 31. 12. 2021 je bila MOL lastnica vrednostnih papirjev, katerih vrednost je znašala 44.032,52 €.

Vrednostni papirji, ki kotirajo na borzi:

- 5.1 Petrol d.d.(PETG), 10 delnic, vrednost na dan 1. 1. 2021 325,00 €, vrednost delnice 31. 12. 2021 508,00 €, letni donos na delnico 183,00 € oziroma 156,31%. Delnice kotirajo na borzi.
- 5.2 KRKA d.d (KRKG) ,310 delnic, vrednost na dan 1. 1. 2021 91,40 €, vrednost delnice na dan 31. 12. 2021 118,00 €, letni donos na delnico 26,60 € oziroma 129,11%. Delnice kotirajo na borzi.
- 5.3 POSLOVNI SISTEM MERCATOR d.d. (MELR), 2 delnici, vrednost delnice na dan 1. 1. 2021 17,10 €, letni donos na delnico 27,90 € oziroma 163%.

Delnice, ki ne kotirajo na borzi:

- 5.4 KOMPAS RAC d.d.(KHLR), število delnic 202, tržna vrednost naložbe 31. 12. 2021 znaša 842,93 €.
- 5.5 Mladinska knjiga založba d.d., število delnic 150, tržna vrednost naložbe 31. 12. 2021 znaša 625,50 €.
- 5.6 SŽ-ŽELEZNIŠKO GRADBENO PODJETJE Ljubljana d.d. (SZLG), število delnic 78, tržna vrednost na dan 31. 12. 2021 znaša 325,26 €.
- 5.7 BUDUČNOST A. D. Subotica (BDSU SG), število delnic 46, tržna vrednost na dan 31. 12. 2021 znaša 488,45 €.

Od delnic, ki kotirajo na borzi, je MOL prejela v letu 1.770,00 € dividend, kar znaša 4.24% letnega donosa na vložena sredstva.

NO MOL ugotavlja, da dolgoročne naložbe MOL v vrednostne papirje ne predstavljajo pomembne naložbe za MOL. MOL vrednostnih papirjev ni kupovala na borzi, ampak so bili prejeti iz dedovanja pokojnih meščanov, za katere je MOL doplačevala oskrbnine v domovih starejših občanov.

PODROČJE PREGLEDA II – POSEBNI DEL

Na področju pregleda II se je nadzorni odbor (v nadaljevanju NO MOL) pri nadzoru zaključnega računa za leto 2021 posvetil nekaterim vrstam izdatkov in drugim gospodarskim kategorijam, ki so bili predmet nadzora že v prejšnjih letih. S tem je želel ugotoviti, koliko je Mestna uprava MOL (v nadaljevanju MU MOL) upoštevala priporočila, dana pri prejšnjih nadzorih. Tako je analiziral:

- a. prihodki: Udeležba na dobičku in najemnine
- b. odhodki: Plače in drugi izdatki, povezani z zaposlenimi, in tekoči in investicijski transferi
- c. vpliv infrastrukturnih objektov v lasti MOL na premoženje MOL in javnih podjetij ter prihodki in stroški, povezane z infrastrukturnimi objekti v MOL in v javnih podjetjih

6. ANALIZA PODATKOV IZ BILANCE PRIHODKOV IN ODHODKOV

6.1. Udeležba na dobičku in najemnine

6.1.1. Udeležba na dobičku

Iz bilance prihodkov in odhodkov za leto 2021 je razvidno, da je MOL realizirala udeležbe na dobičku in dohodkov od premoženja 23.696.275 €, indeks doseženega je 94,71 načrta. Iz pojasnil k bilanci prihodkov in odhodkov je mogoče videti, da v navedenem znesku zavzemajo pretežni delež prihodki od premoženja – 20.169.309 €, indeks 87,92, udeležba na dobičku in presežku prihodkov nad odhodki pa 3.503.856 €, indeks 174,58. Celoten znesek se nanaša na Zavod Lekarna Ljubljana, kar pomeni, da v letu 2021 MOL ni mela prihodkov iz naslova udeležbe na dobičku podjetij, kot je bil primer v preteklih letih. Na vprašanje glede porabe sredstev so strokovne službe odgovorile, da se "sredstva porabijo skladno s sklepom sveta javnega zavoda in skladno z načrtovano porabo v odloku o proračunu ali rebalansu, ki ga potrdi Mestni svet MOL".

MOL v letu 2020 in 2021 za namen pokrivanja presežkov odhodkov nad prihodki ni prenašal proračunskih sredstev, prav tako družbam v (so)lasti MOL proračunska sredstva za pokrivanje izgub niso bila namenjena.

Ugotovitve

Analiza udeležbe na dobičku in presežku prihodkov nad odhodki pokaže, da so tovrstni odnosi v letu 2021 potekali enako kot v prejšnjih letih in da za pokrivanje izgube oziroma odhodkov nad prihodki ni bilo uporabljenih proračunskih sredstev. V prejšnjih letih je NO MOL analiziral tovrstne bilačne postavke in ni dal posebnih priporočil.

6.1.2 Dohodki od premoženja - najemnine.

V povezavi z najemninami je NO MOL želel ugotoviti:

- a. vrsto osnovnih sredstev, danih v najem, višina najemnin za posamezne vrste sredstev po najemnikih;
- b. metodologijo določanja višina najemnine: ali je enotna za vse, ali so metodologije za določanje najemnine različne;
- c. strukturo stroškov - vrsta in višina stroškov, upoštevanih pri določanju najemnine za enoto, in vsota vseh stroškov na enoto (za vsako vrsto najemnine posebej).

Iz bilance Prihodkov in odhodkov in pojasnil posameznih postavk v bilanci je mogoče videti, da so bili realizirani prihodki od premoženja (kt 7103) v višini 20.169.309 €, kar je 88 % načrta.

Posamezni prihodki pa so bili:

- najemnine za poslovne in upravne prostore v višini 1.309.472 €,
- najemnine za stanovanja 42.363 €,
- koncesijske dajatve od posebnih iger na srečo in zamudne obresti 698.862 €,
- nadomestilo za obremenjevanje nepremičnin Mestne občine Ljubljana v višini 338.154 €,
- odškodnine po več vrnjeni denacionalizaciji 10.996 €,
- zakupnine zemljišč in zakupnine za vrtičke 137.090 €,
- prihodki od oddaje zaklonišč v višini 151 €,
- prihodki od lastnih vlaganj v poslovne prostore 7.208 €,
- prihodki za podeljene koncesije (za vodno pravico ter gojenje rib) 437.036 €,
- prihodki za koncesije za rudarsko pravico 14.791 €,
- drugi prihodki od premoženje v višini 2.536 €,
- prihodki od uporabe javnih površin – oglaševanje v višini 106.601 €,
- najemnine za rezervirana parkirna mesta 61.607 €,
- najemnine za gostinske vrtove 74.283 €,
- odškodnine za cestne zapore 242.157 €,
- prihodki za drugo rabo 72.625 €,
- poslovni najemi sicer: JP VOKA SNAGA 10.933.519 €, JP LPT 3.499.158 € JP Žale 183.992 €, JP LPP 1.096.859 € in cevna kanalizaciji v višini 899.849 €.

Iz odgovorov MU MOL na vprašanja, povezana s točkami a, b in c, ki so jih dali Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet, Oddelek za ravnanje z nepremičninami, Služba za lokalno samoupravo, Javni stanovanjski sklad MOL, Oddelek za zaščito in reševanje, in obrazložitev podatkov iz bilance je mogoče zaključiti:

- MOL daje v najem ali drugačno uporabo drugim različne vrste osnovnih sredstev;
- za vse vrste sredstev, danih v uporabo nelastnikom, se zaračunavajo najemnine ali druge vrste nadomestil. Ta so tako po višini na enoto kot načinu zaračunavanja prav zaradi njihove raznolikosti, različna. Strokovne službe sporočajo, da pri tovrstnih odločitvah upoštevajo zakonodajo in razmere, ki vladajo na trgu, nimajo pa neke posebne metodologije. Zato tudi ni mogoče ugotoviti, kateri stroški so sestavni del najemnin oziroma drugih nadomestil, niti kako se določa njihova višini na enoto ali skupaj.

Ugotovitve

Analiza dohodkov od premoženja MOL v letu 2021 je pokazala, da tako kot v prejšnjih letih tudi v letu 2021 največji delež zavzemajo najemnine za različna poslovna sredstva. NO MOL je že pri prejšnjem nadzoru ugotovil, da MOL nima izdelane metodologije za zaračunavanje najemnin. Priporočil je (zlasti za javna podjetja, kjer so najemnine največje), da MOL oblikuje politiko in kalkulacijske sheme za določanje vseh vrst najemnin, ne glede na to, ali gre za poslovni ali finančni najem sredstev.

7.1 Plače in drugi izdatki, povezani z zaposlenimi, ter tekoči in investicijski transferi

7.1.1. Plače in drugi izdatki, povezani z zaposlenimi

Politika nagrajevanja oziroma celovito upravljanje s kadri je pomembna prvina uspešnosti delovanja vsake organizacije, torej tudi MOL. Zato je sistem nagrajevanja zaposlenih, zlasti pa sistem dodatkov k plačam, pomemben dejavnik doseganja ciljev MOL, ne glede na to, da plače nimajo zelo velikega vpliva na proračun MOL. V politiki nagrajevanja ima pomembno mesto sistem nadur in sistem nagrajevanja delovne uspešnosti. Na izdatke MOL vplivajo tako izdatki za davke in prispevke, ki so sestavni del plač, to je prispevki in davki iz plač kot prispevki in davki na plače. NO MOL je vključil v analizo le tiste bruto prejemke (podskupina kontov 400), ki jih dobijo zaposleni, torej neto plače in

prispevke in davke iz plač in druga izplačila zaposlenim, ne pa tudi prispevkov za socialno varnost (podskupina kontov 401), ki jih plačuje delodajalec, to je prispevke na plače.

Celoten znesek plač za zaposlene v mestni upravi ter funkcionarje vključno z regresom za dopust in drugimi dodatki je v rebalansu proračuna za leto 2021 znašal 19.377.041 €, realiziran pa je bil v višini 18.767 012 €, kar je 3,15% manj od načrtovanega. V letu 2021 so izplačane plače v odhodkih proračuna zavzemale 5,3 odstotni delež, kar je nekoliko več kot v prejšnjih letih. Sestava plač je bila v letu naslednja: Za plače in dodatke je bilo porabljenih 15.107.600 €, za regres za letni dopust 608 047 €, za povračila in nadomestila 847.682 €, za sredstva za delovno uspešnost 1.571.210 €, za nadurno delo 512 748 € ter za jubilejne nagrade, odpravnine in solidarnostne pomoči 119.742 €.

NO MOL, ki je želel ugotoviti, koliko so pri nagrajevanju upošteevane zakonske podlage, interni akti MOL in stimulatívni dejavniki nagrajevanja, je MU MOL prosil za obrazložitev posameznih izdatkov zaposlenim, in sicer:

1. Postavka (podkonto 4000) plače in dodatki - razčlenitev na plače in dodatke. Obrazložitev za kakšne vrste dodatkov gre, pod kakšnimi pogoji so posamezniki upravičeni do dodatkov (koliko znašajo ti dodatki na osnovno plačo (največ, najmanj), kdo prejema te dodatke in na kateri zakonski podlagi temeljijo?

Logično je, da znesek za plače in dodatke zavzema v celotnem znesku plač največji delež, saj je v njem zajeto plačilo za opravljeno redno delo in zakonsko zagotovljeni dodatki. V letu 2021 je zavzemal ta znesek v celotnem znesku nekaj več kot 80 odstotkov, zato je upravičenost izplačil posebej pomembna. MU MOL je v ta namen posredovala obsežno obrazložitev, iz katere je razvidno za vsako posamezno sestavino plač, to je za osnovne plače, dodatek za delovno dobo in dodatek za stalnost, dodatek za delo v posebnih pogojih, položajni dodatek in drugi dodatki, kaj vsebinsko pomeni posamezen izdatek, posledično komu pripada, kakšni pogoji morajo biti izpolnjeni in posledično kdaj posamezniku pripada, višina posameznega izplačila v odstotku od osnovne plače in absolutni znesek ter zakonski oziroma interni akt, na katerem posamezno izplačilo temelji. Obsežni obrazložitev je dodan tudi poimenski seznam zaposlenih z navedbo zneskov za osnovno plačo in dodatke (tega NO MOL ni zahteval, njegova uporaba bi bila tehnično preveč zahtevna).

Iz obrazložitev in prilog je mogoče zaključiti, da ima MU MOL urejen sistem nagrajevanja in da kadrovska služba skrbi, da so plače in dodatki zakonsko utemeljeni.

2. Postavka sredstva za delovno uspešnost (podkonto 4003). Za nagrajevanje delovne uspešnosti je bilo porabljen 1.571.210 € ali nekaj več kot 8 odstotkov celotnega zneska, porabljenega za plače v najširšem pomenu besede. Obširno pojasnilo o obračunu plač za delovno uspešnost, ki pomeni predvsem pojasnjevanje določil Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, ne pa tudi konkretizacije v MU MOL, je posredoval Odsek za upravljanje s kadri. Tako pojasnjujejo, da so skladno z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju javni uslužbenci, torej tudi zaposleni v MU MOL, upravičeni do:

- redne delovne uspešnosti,
- delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela in
- delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu.

V MOL se izplačujeta le redna delovna uspešnost (dvakrat letno) in delovna uspešnost iz naslova povečanega obsega dela (mesečno). Redna delovna uspešnost se določi na podlagi kriterijev, dogovorjenih s KPJS, in sicer: znanje in strokovnost, kakovost in natančnost, odnos do dela in delovnih sredstev, obseg in učinkovitost dela ter inovativnost. Kako se pa posamezni kriteriji upoštevajo pri določitvi višine redne delovne uspešnosti v MU MOL, ni posebej navedeno. Celoten obseg sredstev za plačilo redne delovne uspešnosti lahko znaša najmanj 2% in ne več kot 5% letnih sredstev za osnovne plače. V MU MOL znašajo izdatki za redno delovno uspešnost 2 % letnih sredstev za osnovne plače.

Prejemki za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela prav tako izhajajo iz ZSPJS, pri čemer so kot vir sredstev določeni prihranki sredstev za plače, ki nastajajo zaradi odsotnosti javnih uslužbencev z dela ali nezasedenih delovnih mest ali iz sredstev projekta, za katera so bila predvidena sredstva v finančnem načrtu uporabnika proračuna. Višina dela plače za plačilo delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela lahko znaša največ 20 % osnovne plače javnega uslužbenca oziroma največ 30 % njegove osnovne plače, če javni uslužbenec sodeluje tudi pri posebnih projektih. Razlogi oz. naloge, na podlagi katerih je bila javnim uslužbencem MU MOL izplačana delovna uspešnost iz

naslova povečanega obsega dela, so za vsak mesec navedeni v dogovorih o opravljanju povečanega obsega dela.

Strokovne službe so posredovale seznam izplačil za delovno uspešnost za leto 2019, 2020 in 2021. V seznamu so posamezni zaposleni navedeni večkrat, tako, da bi že ugotavljanje za vsakega posameznika, še več za posamezen oddelek zahtevalo veliko administrativnega dela, zato analize izplačil za delovno uspešnost po oddelkih ne predstavljamo. Poleg tega pa strokovne službe navajajo, da je dokumentacija za izplačilo zneskov za delovno izjemno obsežna, kar je bil razlog, da je niso posredovale (edina sreča). Ker gre za zelo obsežno dokumentacijo (mesečno je sklenjenih povprečno 350 dogovorov o opravljanju povečanega obsega dela), so predlagali, da NO MOL dokumentacijo vpogleda v Odseku za upravljanje s kadri SMU, kar pa NO MOL ni storil.

3. Postavka sredstva za nadurno delo (40004) Nadurno delo pogosto pomeni povečanje osnovne plače in velikokrat ni upravičeno, zato so NO MOL zanimali vzroki za nadurno delo, čas trajanja nadurnega dela in delovna mesta, kjer se izvaja plačilo za nadurno delo za zadnja tri leta. Na kakšen način se določi obveznost za nadurno delo, oddelki, kjer se izvaja nadurno delo za zadnja tri leta. Dodatno pojasnilo: Ali kdo preverja, če so dodatki za nadurno delo za konkretno delovno mesto vedno upravičeni?

V letu 2021 je bilo za plačilo nadurnega dela porabljenih 512.748 € oziroma malenkost manj kot 3 odstotke celotnega zneska za plače in dodatke, kar je manj kot v preteklih letih, ko je ta delež vedno nad 3 odstotki. Iz pojasnila, ki ga je dal Odsek za upravljanje s kadri, je mogoče zaključiti, da se v MU MOL za opravljanje nadurnega dela in plačilo za nje držijo Zakona o javnih uslužbencih, ki določa, kdaj je delavec na zahtevo delodajalca dolžan opravljati delo preko polnega delovnega. Nadurno delo lahko traja največ 8 ur na teden, največ 20 ur na mesec in največ 170 ur na leto. Nadurno delo pa lahko z vsakokratnim pisnim soglasjem delavca traja tudi preko letne časovne omejitve (170 ur), vendar največ 230 ur na leto.

Dodatek za delo preko polnega delovnega časa je določen v 45. členu KPJS in znaša 30 % urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca in se obračunava le za čas, ko javni uslužbenec dela preko polnega delovnega časa.

V MU MOL zaposleni opravljajo nadurno delo v primeru delovnih potreb na podlagi predhodnega pisnega predloga vodij oddelkov in služb MU MOL ter nato odreditve opravljanja nadurnega dela s strani direktorice MU MOL. Vodje oddelkov in služb MU MOL ob koncu meseca tudi potrdijo število dejansko opravljenih nadurnih ur javnih uslužbencev, pred samim izplačilom pa opravljene nadure potrdi še direktorica MU MOL. Za preverjanje oz. za nadzor nad upravičenostjo do plačila nadurnega dela so tako pristojni vodje oddelkov in služb MU MOL. Razlogi oz. naloge, na podlagi katerih je javnim uslužbencem MU odrejeno opravljanje nadurnega dela, so vsak mesec navedeni v individualnih aktih, tj. v sklepkih. Tako kot pri izplačevanju delovne uspešnosti gre tudi tu za obsežno dokumentacijo, zato so pristojni predlagali, da si NO MOL dokumentacijo ogleda v Odseku za upravljanje s kadri SMU. Tak predlog so ustrezne službe podale tudi v prejšnjih letih, ki so kot utemeljitev za svoj poziv navedle približno enako število primerov. Kljub temu predlogu NO MOL ogleda ni opravil (niti letos niti v prejšnjih letih), je pa priporočal ustreznim službam, da preverijo možnost poenostavitve postopkov z zvezi z izplačilom za nadure in podaljšano delo.

Iz dokumentacije glede izplačil za opravljene nadure je mogoče videti, da nadure izvajajo praktično v vseh oddelkih MU MOL, kar pomeni, da se potreba po nadurah pojavlja v celotni MU MOL, zato NO MOL ponovno priporoča MU, da prouči možnost nove zaposlitve.

4. Postavka drugi izdatki zaposlenim. NO MOL je zanimalo, za katere vrste izdatkov gre in komu so bili namenjeni. Pojasnilo je podal Odsek za upravljanje s kadri v MU MOL. Pojasnil je, da sem sodijo jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči in še nekateri drugi izdatki zaposlenim. Zneski so zanemarljivi. Celoten znesek plač za ta namen je bil 119.742 € ali nekaj več kot pol odstotka celotnega zneska za plače in dodatke.

Ugotovitve

NO MOL ugotovlja, da je iz pojasnil MU MOL mogoče sklepati, da je sistem plač v MU MOL skladen z zakonodajo. Pojasnila, ki so jih dale odgovorne službe, se nanašajo predvsem na zakonodajo, ki zadeva plačni sistem, manj pa na posebnosti, ki veljajo v MU MOL. Podatke o plačah, za katere je sicer prosil NO MOL, so ustrezne službe posredovale, vendar v obliki (v glavnem kontokartice), ki bi zahtevala veliko dodatnega (predvsem administrativnega) dela, da bi jih lahko uporabili za poglobljeno analizo.

7.2.2 Tekoči in investicijski transferi

Tekoči in investicijski transferi zavzemajo največji del proračuna MOL in so lahko velika pomoč za uspešno delovanje njihovim prejemnikom. To je razlog, da je želel NO MOL za leto 2021 opraviti obširno analizo prejemnikov transferov, upravičenosti transferov ter namen in višino transfera za posameznega uporabnika.

Značilno za tekoče in investicijske transfere je, da so namenjenih različnim porabnikom in za njih pomenijo nepovratna sredstva. V to skupino odhodkov so zajeta vsa nepovratna, nepoplačljiva plačila, za katera plačnik od prejemnika sredstev v povračilo ne pridobi nikakršnega materiala ali drugega blaga oziroma prejemnik teh sredstev za plačnika ne opravi nikakršne storitve. Prav tako se med plačnikom in prejemnikom sredstev ne vzpostavi finančna obveznost do proračunskih uporabnikov. Je pa med tekočimi in investicijskimi transferi razlika v namenu (u)porabe.

Tekoči transferi so tekoče ali splošne narave, nimajo investicijskega značaja in se iz proračuna nakazujejo posameznikom, javnim zavodom, javnim sklantom, javnim in zasebnim podjetjem za tekoče poslovanje. Investicijski transferi so izdatki proračunskih uporabnikov, namenjeni plačilu investicijskih odhodkov prejemnikom sredstev, to je za nakup ali gradnjo osnovnih sredstev, nabavo opreme ali drugih opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev, za investicijsko vzdrževanje, obnove in drugo.

V MOL zavzemajo celotni transferi med vsemi izdatki največji delež. Tako je bilo v letu 2021 za tekoče transfere predvidenih 181.454.734 €, porabljenih pa 175.415.943 €, kar je za 3,33% manj od predvidenega. Investicijskim transferom je bilo namenjenih 18.241.422 €, porabljenih pa 14.354.782 €, kar je le 78,69% predvidenih sredstev. Skupaj so bili transferi planirani v znesku 193.659.365 €, kar je skoraj 50 odstotkov vseh odhodkov MOL, samo tekoči transferi pa 45 odstotkov planiranih proračunskih odhodkov MOL za leto 2021. Realizacija je bila v absolutnem znesku nekoliko nižja, saj je pri vseh transferih skupaj znašala 189.770.725 €, vendar je obsegala skoraj 54 odstotkov vseh realiziranih odhodkov MOL.

7.2.3. Tekoči transferi

Kot že povedano, so tekoči transferi tisti transferi, ki njihovim prejemnikom pomagajo izboljšati tekoče poslovanje, saj so namenjeni tekoči porabi. Analiza tekočih transferov v preteklih letih je pokazala, da potekajo tekoči transferi pretežno po ustaljenih tirnicah tako glede višine kot njihovih koristnikov. Vrsta tekočih transferov in njihova višina za leto 2021 je razvidna iz tabele 1.

Tabela 1: Tekoči transferi v letu 2021 v €

Vrsta transfera	Veljavni proračun	Realizacija	Indeks
Subvencije	13.148.000	10.248.778	77,95
- javnim podjetjem	13.000.000	10.100.778	77,70
- zas. podj. in zas.	148.000	48.000	100,00
Tran. pos. gosp.	64.017.500	63.413.988	98,54

Tran. soc. varn.	1.126.944	1.040.996	92,37
Štipendije	600.000	610.985	101,83
Drugi tran. pos.	62.290.556	61.762.007	99,15
Tran. neprid. organ.	13.358.916	13.183.230	98,68

Strokovne službe so pripravile obrazložitev in razčlenitev tekočih transferov, vendar te in tudi ne posamezne vrste izdatkov niso prikazani tako (tudi v prejšnjih letih niso bili), da bi jih lahko v celoti istočasno pripisali posamezni vrsti izdatka in uporabniku. Zato nekatere navajamo nadrobno, nekatere pa zbirno.

Takoči transferi so bili dani:

- Javnemu podjetju LPP v znesku: 10.100.778 € - vzrok: zagotavljanje nadomestila za izvajanje storitve javne službe mestnega linijskega prevoza potnikov v MOL za obdobje od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020
- posameznikom v znesku - 108.230 €, vzrok: različna usposabljanja za zaščito in reševanje, sofinanciranje kulturnih projektov posameznikov, Zupančičeve nagrade, Nagrade glavnega mesta, Rožančeve nagrade, socialno varstvo itd.
- javnim zavodom v znesku: 23.447.505 €. Seznam in razlog so razvidni iz tabele 2.

Tabela 2: Tekoči transferi v javne zavode v letu 2021 v €

TEKOČI TRANSFERI V JAVNE ZAVODE V LETU 2021			
	JAVNI ZAVOD	RAZLOG ZA TRANSFER	Višina tran. v €
1	KINODVOR	Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 082027/4133 izplačilo plače januar iz pogodbe o sofinanciranju 2020	13.500
		Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 082027/4133	210.500
		Splošni stroški delovanja 082041/4133	110.000
		Programskomaterialni stroški 082044/4133	280.000
SKUPAJ			614.000
2	JAVNI ZAVOD MLADI ZMAJI	Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 096018/4133 izplačilo plače januar iz pogodbe o sofinanciranju 2020	13.235
		Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 096018/4133	386.700
		Splošni stroški delovanja 096018/4133	98.028
		Programskomaterialni stroški 096018/4133	261.972
SKUPAJ			759.935
3	SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE	Splošni stroški delovanja 082041/4133	51.145
		Programskomaterialni stroški 082044/4133	140.000
		SKUPAJ	
4	MEDNARODNI GRAFIČNI LIKOVNI CENTER	Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 082027/4133 izplačilo plače januar iz pogodbe o sofinanciranju 2020	2.825
		Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 082027/4133	82.900

		Splošni stroški delovanja 082041/4133	80.000
		Programskomaterialni stroški 082044/4133	500.000
SKUPAJ			665.725
5	ŽIVALSKI VRT LJUBLJANA	Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 054002/4133 izplačilo plače januar iz pogodbe o sofinanciranju 2020 – Živalski vrt	1.500
		Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 042114/4133 izplačilo plače januar iz pogodbe o sofinanciranju 2020 - Gmajnice	23.100
		Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 054002/4133 – Živalski vrt	87.900
		Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 042114/4133 - Gmajnice	294.250
		Splošni stroški delovanja 054002/4133 – Živalski vrt	191.000
		Splošni stroški delovanja 0421141/4133 iz pogodbe o financiranju za leto 2020 - Gmajnice	65.000
		Splošni stroški delovanja 0421141/4133 - Gmajnice	35.000
SKUPAJ			697.750
6	MUZEJ IN GALERIJE MESTA LJUBLJANE	Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 082027/4133 izplačilo plače januar iz pogodbe o sofinanciranju 2020	38.700
		Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 082027/4133	667.500
		Splošni stroški delovanja 082041/4133	330.000
		Programsko materialni stroški 082044/4133	1.536.158
SKUPAJ			2.572.358
7	CENTER URBANE KULTURE KINO ŠIŠKA	Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 082027/4133 izplačilo plače januar iz pogodbe o sofinanciranju 2020	17.830
		Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 082027/4133	266.670
		Splošni stroški delovanja 082041/4133	190.000
		Programskomaterialni stroški 082044/4133	560.000
SKUPAJ			1.034.500
8	MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA	Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 082001/4133 izplačilo plače januar iz pogodbe o sofinanciranju 2020	467.700
		Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 082001/4133	6.039.000
		Splošni stroški delovanja 082004/4133	1.250.000
		Programskomaterialni stroški 082044/4133	91.000
		Knjižnično gradivo 082007/4133	812.000
SKUPAJ			8.659.700
9	FESTIVAL LJUBLJANA	Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 082027/4133 izplačilo plače januar iz pogodbe o sofinanciranju 2020	34.890

		Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 082027/4133	457.000
		Splošni stroški delovanja 082041/4133	346.500
		Programsko materialni stroški 082044/4133	2.639.773
SKUPAJ			3.478.163
10	MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO		
		Splošni stroški delovanja 082041/4133	50.000
		Programsko materialni stroški 082044/4133	219.000
SKUPAJ			269.000
11	KREATIVNO SREDIŠČE CENTER ROG		
		Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 082027/4133	23.328
		Splošni stroški delovanja 082041/4133	23.100
		Programskomaterialni stroški 082044/4133	63.422
SKUPAJ			109.850
12	PIONIRSKI DOM		
		Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 082027/4133 izplačilo plače januar iz pogodbe o sofinanciranju 2020	35.270
		Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 082027/4133	594.200
		Splošni stroški delovanja 082041/4133	130.000
		Programskomaterialni stroški 082044/4133	120.000
SKUPAJ			879.470
13	LJUBLJANSKI GRAD		
		Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 082027/4133 izplačilo plače januar iz pogodbe o sofinanciranju 2020	40.700
		Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 082027/4133	1.060.750
		Splošni stroški delovanja 082041/4133	798.500
		Programskomaterialni stroški 082044/4133	229.000
SKUPAJ			2.128.950
14	LUTKOVNO GLEDALIŠČE LLJUBLJANA		
		Stroški za plačilo dela skladno s kadrovskim načrtom 082027/4133 izplačilo plače januar iz pogodbe o sofinanciranju 2020	41.506
		Stroški za plačilodelaskladno s kadrovskimnačrtom 082027/4133	569.000
		Splošni stroški delovanja 082041/4133	120.000
		Programskomaterialni stroški 082044/4133	480.000
		Župančičeve nagrade 082019/4133	20.290
SKUPAJ			1.230.796
15	CENTER ZA SOCIALNO	Programskomaterialni stroški enote Moste - Polje 096002/4133	129.613

DELO LJUBLJANA	Programsko materialni stroški enote Vič - Rudnik 096002/4133	26.550
SKUPAJ		156.163

d. drugim v celotnem znesku 141.759.430 € (to je razlika med celotnim zneskom in postavkami pod a, b, c). V tem sklopu so navedene različne organizacije kot denimo: javna podjetja (VOKA Snaga, KPL, Javna razsvetljava) za opravljanje javnih gospodarskih služb, socialno varstvene ustanove, javni skladi itd.

7.2.4. Investicijski transferi

Kot že rečeno, investicijski transferi ne pomenijo tekoče porabe, temveč podlago za daljše, bolj učinkovito delovanje uporabnikov teh sredstev. Zato morajo biti investicijski še bolj kot tekoči transferi premišljeni, skladni z razvojnimi usmeritvami MOL, usmeritvami njihovih prejemnikov in dani z upoštevanjem kriterijev za njihovo uporabo. Investicijski transferi MOL so bili namenjeni različnim organizacijam za različne namene. Ločimo investicijske transfere pravnim in fizičnim osebam, ki niso pračunski uporabniki in investicijske transfere proračunskim uporabnikom. Nadrobneje so podatki o porabi razvidni iz tabele 3.

Pri investicijskih transferih je NO MOL želel ugotoviti organizacije, ki jim je bil izveden investicijski transfer, višino transfera posamezni organizaciji ter metodologijo za presojo njegove upravičenosti.

Tabela 3: Investicijski transferi v letu 2021 v €

Investicijski transfer	Veljavni proračun	Realizacija	Indeks
Investicijski transferi pravnim in fizičnim osebam, ki niso proračunski uporabniki, od tega	3.487.511	3.294.512	94,47
- nepridobitnim organizacijam in ustanovam	486.785	460.091	94,52
- privatnim podjetjem	2.472.226	2.438.702	98,64
- posameznikom in zasebnikom	528.500	395.719	74,88
Investicijski transferi proračunskim uporabnikom, od tega	14.753.911	11.060.270	74,97
- javnim skladom in agencijam	286.679	286.679	100,00
- državnemu proračunu	6.500	5.874	90,38
- javnim zavodom	14.460.732	10.767.717	74,46
Skupaj	18.241.422	14.354.782	78,69

Strokovne službe MU MOL so dale obsežno pojasnilo o vrsti transferov in njihovi višini posameznim organizacijam. Kot uporabniki so navedeni prostovoljne gasilske enote, gasilska društva in druge organizacije za reševanje (vzdrževanje prostorov in opreme, nabava opreme itd.), javni zavodi v lasti MOL za kulturo (Kinodvor, Slovensko mladinsko gledališče, Živalski vrt Ljubljana, Center urbane kulture Kino Šiška, Mestna knjižnica Ljubljana, Mestno gledališče ljubljansko, Kreativno središče Center Rog, Ljubljanski grad), organizacije za predšolsko vzgojo in še nekatere druge. Primerjava organizacij, ki so jim bili dodeljeni tekoči transferi, in organizacij, ki so jim bili dodeljeni investicijski transferi, pokaže, da so praktično iste organizacije, zlasti javni zavodi, udeležene pri obeh transferih. Iz tega je mogoče sklepati, da MOL skrbi, da imajo

organizacije v lasti MOL v njej ne le lastnika, temveč tudi skrbnika, da so izpolnjeni tekoči finančni pogoji za tekoče poslovanje in da imajo ustrezno podlago za dolgoročni razvoj.

Glede kriterijev za dodelitev teh sredstev posameznim uporabnikom pa je iz odgovorov ustreznih služb mogoče ugotoviti, da so v ospredju potrebe po zamenjavah, vzdrževanju in drugih popravilih različnih osnovnih sredstev, pri tem pa ni uporabljenih kakšnih posebnih analiz ali cost-benefit analiza. NO MOL meni, da bi bilo kljub temu povsod, kjer je to smiselno in mogoče, dobro preveriti, če so bili cilji, upoštevani pri odločitvi za investicijski transfer, doseženi.

Ugotovitve

NO MOL ugotavlja, da zavzemajo transferi v celotnih letnih izdatkih poročila MOL v letu 2021 tako kot v prejšnjih letih nekaj več kot 50 odstotkov proračunskih sredstev, pri tem je pretežni del njih namenjen tekočim transferom. Dejavnosti, ki so (so) financirane s transferi, je precej, od gospodarskih, kulturnih, športnih, izobraževalnih, socialno zdravstvenih itd. Seznam uporabnikov in vrsta njihove dejavnosti kaže, da je MOL dejavna na vseh področjih družbenega in socialnega življenja ter da ima na večini področij izoblikovano ustrezno politiko. Transferi se podeljujejo na podlagi zakonodaje, odlokov MOL, v primeru izbiranja tistih in med tistimi, ki izpolnjuje pogoje, pa dodatno z razpisi. Vzroki za dodelitev transferov so različni, vedno pa je njihov cilj izboljšati življenje in delo posameznikov ali družbe kot celote. To pa je razlog, da je treba preverjati, ali so bili zasledovani cilji tudi doseženi. Zato NO MOL meni, da bi morala biti zlasti pri investicijskih transferih, kjer je njihov vpliv prisoten dalj časa, istočasno z odločitvijo o transferu, predstavljena tudi dodana vrednost v organizaciji, ki ji je bil transfer dodeljen, kasneje pa preverjanje, ali je bil cilj dosežen.

8. INFRASTRUKTURNI OBJEKTI

Infrastrukturni objekti, ki se uporabljajo za izvajanje gospodarskih javnih služb, imajo v slovenski zakonodaji posebno mesto. Z vsebinskega vidika so predmet ureditve v Zakonu o gospodarskih javnih službah, z računovodskega vidika pa (trenutno) v Slovenskem računovodskem standardu 32 - Računovodske rešitve za izvajalce gospodarskih javnih služb. Osnovna rešitev v zakonodaji glede infrastrukturnih objektov je od vsega začetka bila, da so to sredstva, ki so v lasti lastnikov podjetij javnih gospodarskih služb, to je države ali lokalnih skupnosti, javna podjetja jih uporabljajo za izvajanje svoje gospodarske dejavnosti, evidence tako v javnih podjetjih in njihovih lastnikih pa so se spreminjale. Nobena od zakonskih rešitev ni dovoljevala, da bi lastnica javnih podjetij ta sredstva prenesla v lastništvo javnih podjetij. Trenutna rešitev je da ima lastnica infrastrukturnih objektov sredstva med svojimi sredstvi, javno podjetje, ki jih uporablja, pa v poslovnem najemu in jih izkazujejo zabilančno.

Infrastrukturni objekti v lasti MOL in vsakokratnim rešitvam so bili predmet zanimanja NO MOL že pri več nadzorih ZR MOL. Analize so bile napravljene z vidika opredelitve infrastrukturnih objektov in naprav, njihovega računovodskega evidentiranja pri MOL in javnih podjetjih, obračuna amortizacije in načina določanja ter višine najemnine, ki jo MOL zaračunava javnim podjetjem. V poročilih NO MOL je bilo MU MOL posredovanih več pomembnih ugotovitev, iz katerih so izhajala priporočila o izboljšanju nekaterih evidenc in obračunov, povezanih z infrastrukturnimi objekti, ki naj bi povečali transparentnost gospodarjenja z njimi. Bistvena pomankljivost rešitev v MOL je bila poleg neustrezne opredelitve infrastrukturnih objektov tudi prenos infrastrukturnih objektov v lastništvo podjetja JP Energetika, d.o.o. Pri zadnjem nadzoru ZR za leto 2018 je NO MOL priporočil, da MOL nezakonito stanje odpravi. Prejšnje analize so pokazale, da ima MOL v lasti naslednja podjetja:

1. Javni holding Ljubljana d.o.o., ki ima v sestavi štiri podjetja in so v njegovi 100% lasti. To so:
  - JP Energetika Ljubljana, d.o.o., katerega značilnost je, da ima v lasti in ne v poslovnem najemu vse infrastrukturne objekte. To je razlog, da MOL nima podatkov o njihovi vrednosti (niti nabavni, niti odpisani in posledično ne o neodpisani vrednosti). Vsi stroški, povezani s temi sredstvi, bremenijo JP Energetika, o njihovi velikosti odloča samo podjetje;

- JP VOKA SNAGA d.o.o., ki ima za svoje delovanje v poslovnem najemu infrastrukturne objekte;
  - JP Ljubljanski potniški promet d.o.o., ki ima za svoje delovanje v poslovnem najemu infrastrukturne objekte;
2. Žale Javno podjetje d.o.o., ki ima za svoje delovanje v poslovnem najemu infrastrukturne objekte;
  3. JP Ljubljanska parkirišča in tržnice d.o.o., ki ima za svoje delovanje v poslovnem najemu infrastrukturne objekte;
  4. Veterinarska postaja Ljubljana d.o.o., ki za svoje delovanje nima infrastrukturnih objektov, ki bi bili v lasti MOL.

Iz navedenega izhaja, da bi morala imeti v svoji zabilančni evidenci infrastrukturne objekte navedena podjetja. Kakšno pa je dejansko stanje, je razvidno iz tabele 4.

Tabela 4: Knjigovodska vrednost infrastrukturnih objektov v zabilančnih evidencah javnih podjetij in odhodki, povezani z infrastrukturnimi objekti (leto 2021, v €)

Najeta sredstva gospodarske infrastrukture	VOKA SNAGA	LPP	LPT	Žale	Skupaj
Zemljišča					
<i>MOL</i>	<i>8.309.444</i>	<i>0,00</i>	<i>19.797.722</i>	<i>10.222.046</i>	<i>38.329.212</i>
<i>Primestne občine</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Skupaj zemljišča	8.309.444	0,00	19.797.722	10.222.046	38.329.212
Gradbeni objekti					
<i>MOL</i>	<i>155.220.126</i>	<i>0,00</i>	<i>28.275.612</i>	<i>4.481.233</i>	<i>187.976.971</i>
<i>Primestne občine</i>	<i>26.392.532</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>26.392.532</i>
Skupaj gradbeni objekti	1816126584		28.275.612	4.481.233	214.369.503
Proizvajalna in ostala oprema					
<i>MOL</i>	<i>2.325.924</i>	<i>3.180</i>	<i>1.293.992,95</i>	<i>0,00</i>	<i>3.623.097</i>
<i>Primestne občine</i>	<i>434.363</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>434.363</i>
Skupaj proizvodna in ostala oprema	2.760.287	3.180	1.293.992	0,00	4.057.460
Skupaj gospodarska infrastruktura v zabilančni evidenci	192.682.388	3.180	49.367.327	14.703.280	256.756.175
Strošek najema gospodarske	12.050.913	50.948	3.682.251	183.992	15.968.105

infrastrukture za leto 2021					
--	--	--	--	--	--

Strokovne službe MOL pojasnjujejo naslednje:

"Javna podjetja evidentirajo najeta sredstva gospodarske infrastrukture (zemljišča, gradbeni objekti, proizvodjalna in ostala oprema) po njihovi knjigovodski vrednosti v zabilančni evidenci ter pripoznavajo odhodke v višini zaračunanih najemnin. Proizvajalna in ostala oprema je obravnavana kot sestavni del najete gospodarske infrastrukture, saj skupaj z grabenimi objekti predstavlja funkcionalno celoto. SRS 1.63 od izvajalcev gospodarskih javnih služb, ki računovodijo po SRS 32, določa da se najeta sredstva gospodarske infrastrukture ne pripozna kot sredstva oz. pravice do uporabe sredstev v bilanci stanja, ampak pripozna najemnine, povezane s temi najemi, kot odhodke. Infrastrukturni objekti so evidentirani v poslovnih knjigah MOL in izkazani v bilanci stanja MOL".

Iz pojasnila izhaja, da je MOL upošteval zakonodajo tako glede lastništva infrastrukturnih objektov, ki jih uporabljajo javna podjetja pri svojem poslovanju, kot tudi glede njihovega računovodskega obravnavanja. Vendar primerjava podjetij, ki so v lasti MOL, in podjetij iz tabele 4 pokaže, da to drži le delno, saj med podjetji, ki imajo v zabilančnih evidencah infrastrukturne objekte, ni JP Energetika d.o.o. Očitno je, da ima to podjetje infrastrukturne objekte, ki bi sicer morali biti v lasti MOL, med svojimi sredstvi in z njimi gospodari enako kot z drugimi sredstvi v njeni lasti. S tem je nerealno prikazano premoženje MOL (prenizko) in premoženje JP Energetika. MOL pa med svoje prihodke tudi ne pridobi najemnin za infrastrukturne objekte, ki jih pri svojem poslovanju uporablja Energetika.

Ugotovitve

NO MOL ugotavlja, da MOL pri opredeljevanju infrastrukturnih objektov kot pri računovodskem evidentiranju ni v celoti upoštevala obstoječe zakonodaje, priporočil Računskega sodišča in priporočil NO MOL. Ustreznih rešitev ni sprejela za JP Energetika d.o.o.

PODROČJE PREGLEDA III. – POSEBNI DEL

9. ODDELEK ZA RAVNANJE Z NEPREMIČNINAMI

Pregledano je bilo poročilo o realizaciji finančnega načrta za proračunskega uporabnika ODDELEK ZA RAVNANJE Z NEPREMIČNINAMI. V letu 2021 je znašal sprejeti proračun 10.465.133 €, rebalans ga je nekoliko zmanjšal na 9.652.133 (veljavni proračun), realizacija je bila 7.995.471 €. Realizacija glede na veljavni proračun je bila 82,84 %.

V letu 2021 pri realizaciji finančnega načrta ni prišlo do večjega odstopanja. Sredstva so se porabljala skladno z veljavnim proračunom.

Za nakupe zemljišč je bilo porabljeno 5.334.202 €. Mestna občina Ljubljana je odkupovala zemljišča za potrebe občinskih projektov, kot so na primer: predvideni odkupi oz. menjava nepremičnin, projekt rekreacija ob Savi I in II faza, Cesta na poljane, Izgradnja ceste Šentjakob-Šmartinska, Vodarna Kleče, OŠ Oskar Kovačič-za ureditev zunanjih površin za izvajanje šolskih in športnih dejavnosti, Aglomeracije, Zahodna Industrijska cesta v Zalogu, Atletski center Ljubljana, Ureditev parkov, drevoredov in drugih površin, Sočasna ureditev območij z gradnjo kanalizacije po EU velikem projektu za del 3 - aglomeracije, Izgradnja komunalne infrastrukture po Ažmanovi ulici in Cesti na Brdo (odsek Legatova - AC nadvoz), Prometna ureditev in rekonstrukcija Kajuhove ceste na odseku med Letališko cesto in Kavčičevo ulico – Ikea, Širitev pokopališča Rudnik, Plavalni klub Ilirija, Vrtec Pedenjped, Črnovska cesta, Komunalno opremljanje stavbnih zemljišč-območje urejanja Sibirija. Odkupi zemljišč se izvajajo v skladu z določili veljavne zakonodaje z namenom premoženjsko pravne ureditve zadev. Predvsem gre tu za odkupe zemljišč, ki v naravi predstavljajo obstoječo javno infrastrukturo, in za odkupe zemljišč v okviru uveljavljanja predkupne pravice občine.

Za potrebe ureditve zemljišč so se sredstva porabila v obsegu 227.001 €, za potrebe komunalnega opremljanja zemljišč pa v višini 34.868 €.

V okviru upravljanja z nepremičninami je bilo v letu 2021 za potrebe prodaje s strani Oddelka za ravnanje z nepremičninami naročenih parcelacij za cca 310 zemljišč/parcel, prodalo pa se je 217 zemljišč. Vedno se skuša najprej prodati zemljišča, ki niso primerna za razvojne projekte MOL-a in za katera je izražen interes, ter tista, ki so za prodajo najbolj atraktivna.

ZAP. ŠT.	KATASTRSKA OBČINA	PARCELNA ŠTEVILKA	KVADRATURA v m ²	ZNESEK NA m ²	ZNESEK BREZ DDV
1	SLAPE	677/6	50	120,00 €	6.000,00 €
2	STANEŽIČE	297/18	73	110,00 €	8.030,00 €
3	DRAVLJE	1417/49	56	120,00 €	6.720,00 €
4	ZELENA JAMA	1562/64	19	150,00 €	2.850,00 €
5	ZADOBROVA	1497/90	44	80,00 €	3.520,00 €
6	DRAVLJE	1417/50	92	120,00 €	11.040,00 €
7	POLJANSKO PREDMESTJE	419/26	15	150,00 €	2.250,00 €
8	DRAVLJE	1415/29	77	120,00 €	9.240,00 €

9	KAŠELJ	395/9	13	150,00 €	1.950,00 €
10	UDMAT	233/4	2	150,00 €	300,00 €
11	VIŽMARJE	983/16	41	60,00 €	2.460,00 €
12	ŠTEPANJA VAS	668/17	25	120,00 €	3.000,00 €
13	BEŽIGRAD	598/4	10	120,00 €	1.200,00 €
14	DRAVLJE	1415/33	114	120,00 €	13.680,00 €
15	DRAVLJE	1659/23	8	80,00 €	640,00 €
16	KARLOVŠKO PREDMESTJE	185/333	74	80,00 €	5.920,00 €
17	BRDO	1651/10	40	120,00 €	4.800,00 €
18	GAMELJNE	680/51, 680/52	128	60,00 €	7.680,00 €
19	GAMELJNE	680/50	115	60,00 €	6.900,00 €
20	BRDO	1651/20	47	120,00 €	5.640,00 €
21	ZGORNJA ŠIŠKA	2205/14	9	120,00 €	1.080,00 €
22	DRAVLJE	1417/62	86	120,00 €	10.320,00 €
23	SLAPE	797/32	36	120,00 €	4.320,00 €
24	ZGORNJA ŠIŠKA	2200/4	25	120,00 €	3.000,00 €
25	ZGORNJA ŠIŠKA	2200/5	154	120,00 €	18.480,00 €
26	DRAVLJE	297/23	75	100,00 €	7.500,00 €
27	ZGORNJA ŠIŠKA	2200/6	41	120,00 €	4.920,00 €
28	ZADOBROVA	1497/89 IN 1497/91	211	80,00 €	16.880,00 €
29	GRADIŠČE I	*722	13	150,00 €	1.950,00 €
30	ZGORNJA ŠIŠKA	2205/15	12	120,00 €	1.440,00 €
31	ZADOBROVA	418/18	88	80,00 €	7.040,00 €
32	SLAPE	797/35	6	120,00 €	720,00 €
33	SLAPE	797/34	11	120,00 €	1.320,00 €
34	DRAVLJE	1417/51	8	120,00 €	960,00 €
35	ŠENTVID NAD LJUBLJANO	926/39	30	80,00 €	2.400,00 €

36	ŠENTVID LJUBLJANO	NAD	184/5	19	80,00 €	1.520,00 €
37	STOŽICE		2298/36	37	176,00 €	6.512,00 €
38	STOŽICE		2372/36	296	179,38 €	53.096,00 €
39	TRNOVSKO PREDMESTJE		250/1257	63	150,00 €	9.450,00 €
40	BIZOVIK		633/8 IN 633/10	123	80,00 €	9.840,00 €
41	SLAPE		797/24	39	100,00 €	3.900,00 €
42	BRDO		1677/8	28	120,00 €	3.360,00 €
43	ŠTEPANJA VAS		287/5 IN 658/8	11	180,00 €	1.980,00 €
44	ZADOBROVA		951/29	79	110,89 €	8.760,00 €
45	VIŽMARJE		1381/88	29	80,00 €	2.320,00 €
46	DRAVLJE		270/2	181	138,12 €	25.000,00 €
47	SLAPE		731/2	24	176,00 €	4.224,00 €
48	LIPOGLAV		1074/3	120	40,00 €	4.800,00 €
49	BRDO		1755/3	111	120,00 €	13.320,00 €
50	VIŽMARJE		1381/41	146	80,00 €	11.680,00 €
51	VIŽMARJE		1381/89	22	80,00 €	1.760,00 €
52	VIČ		1308/13	18	120,00 €	2.160,00 €
53	TRNOVSKO PREDMESTJE		864/74	55	120,00 €	6.600,00 €
54	ČRNUČE		880/15	26	115,00 €	2.990,00 €
55	DRAVLJE		400/1	555	300,00 €	166.500,00 €
56	PODGORICA		1391/11	60	120,00 €	7.200,00 €
57	ŠENTVID LJUBLJANO	NAD	1208/2 IN 1208/3	108	80,00 €	8.640,00 €
58	DRAVLJE		1450/13 IN 1450/11	50	176,00 €	8.800,00 €
59	BRINJE II		837/15	21	150,00 €	3.150,00 €
60	SLAPE		394/19, 394/3, 394/1 IN 394/16	108	120,00 €	12.960,00 €
61	TRNOVSKO PREDMESTJE		250/1236	14	150,00 €	2.100,00 €
62	BERIČEVO		347	37	2,45 €	90,58 €

63	ZGORNJA ŠIŠKA	811/4	15	120,00 €	1.800,00 €
64	TRNOVSKO PREDMESTJE	361/89 IN 361/305	143	176,00 €	25.168,00 €
65	TRNOVSKO PREDMESTJE	1707/331	31	120,00 €	3.720,00 €
66	TRNOVSKO PREDMESTJE	1707/86	117	176,00 €	20.592,00 €
67	ZADOBROVA	553/2 IN 553/6	552	155,80 €	86.000,00 €
68	BEŽIGRAD	598/3	54	120,00 €	6.480,00 €
69	BISTRICA MOKRONOG	1879/12, 1973, 1972 2881	19767	1,00 €	3.953,40 €
70	ŠENTPETER	83/45	16	150,00 €	2.400,00 €
71	ŠENTVID NAD LJUBLJANO	1062/9	16	150,00 €	2.400,00 €
72	TRNOVSKO PREDMESTJE	313/904	97	150,00 €	14.550,00 €
73	KAŠELJ	395/14	13	150,00 €	1.950,00 €
74	SLAPE	597/4 IN 599/6	132	100,00 €	13.200,00 €
75	STOŽICE	750/4	8	176,00 €	1.408,00 €
76	MOSTE	127/175, 127/174, 127/63	6002	180,00 €	1.080.360,00 €
77	GLINCE	597/17, 604/8 IN 604/14	79	200,00 €	15.800,00 €
78	SOSTRO	1835/2	214	30,00 €	6.420,00 €
79	KAŠELJ	1520/6	389	80,00 €	31.120,00 €
80	GLINCE	1061/8	197	80,00 €	15.760,00 €
81	ZADOBROVA	429/16	92	80,00 €	7.360,00 €
82	TRNOVSKO PREDMESTJE	142/142 IN 142/145	224	80,00 €	17.920,00 €
83	STANEŽIČE	240/12	214	100,00 €	21.400,00 €
84	KAŠELJ	395/19	13	150,00 €	1.950,00 €
85	KAŠELJ	395/26	13	150,00 €	1.950,00 €
86	TRNOVSKO PREDMESTJE	313/907	98	150,00 €	14.700,00 €
87	GRADIŠČE I	48/21	179	110,79 €	19.832,00 €
88	TRNOVSKO PREDMESTJE	355/47	228	150,00 €	34.200,00 €
89	DRAVLJE	1112/8	14	150,00 €	2.100,00 €

90	VİČ	2002/62	171	200,00 €	34.200,00 €
91	ČRNUČE	278/1 IN 283/20	166	80,00 €	13.280,00 €
92	STOŽICE	2280/74, 2280/43, 2280/79	160	176,00 €	28.160,00 €
93	KAŠELJ	448/3 IN 447/4	144	150,00 €	21.600,00 €
94	KAŠELJ	3237/4	40	82,00 €	3.280,00 €
95	GAMELJNE	679/22	35	80,00 €	2.800,00 €
96	VİČ	1209/21	45	176,00 €	7.920,00 €
97	STOŽICE	2372/38	152	176,00 €	26.752,00 €
98	DOBRUNJE	711/1 IN 711/2	4475	175,00 €	783.125,00 €
99	VİČ	1335/3, 1335/12, 1335/13, 1336/49	802	90,00 €	72.180,00 €
100	TRNOVSKO PREDMESTJE	313/1088	14	176,00 €	2.464,00 €
101	TRNOVSKO PREDMESTJE	1692/73	72	110,00 €	7.920,00 €
102	KARLOVŠKO PREDMESTJE	451/16 IN 451/17	198	120,00 €	23.760,00 €
103	TRNOVSKO PREDMESTJE	313/1089	42	176,00 €	7.392,00 €
104	ŠTEPANJA VAS	668/12	25	120,00 €	3.000,00 €
105	GRADIŠČE II	127/7	569	115,00 €	65.435,00 €
106	SLAPE	256/7	77	80,00 €	6.160,00 €
107	TRNOVSKO PREDMESTJE	1707/334	702	200,00 €	140.400,00 €
108	DRAVLJE	433/5	2909	250,00 €	727.250,00 €
109	KARLOVŠKO PREDMESTJE	106/16	95	200,00 €	19.000,00 €
110	BEŽIGRAD	804/3 804/4 2226/5	1788	269,44 €	481.750,00 €
111	TRNOVSKO PREDMESTJE	244/122	25	200,00 €	5.000,00 €
112	BIZOVİK	1071/3	39	176,00 €	6.864,00 €
113	KAŠELJ	96/11	875	150,00 €	131.250,00 €
114	KARLOVŠKO PREDMESTJE	181/5	79	176,00 €	13.904,00 €
115	KAŠELJ	2667/13	594	100,00 €	59.400,00 €
116	STOŽICE	2250/39	84	176,00 €	14.784,00 €

117	ZGORNJA ŠIŠKA	708/21	104	176,00 €	18.304,00 €
118	STOŽICE	2239/10,2239/36	141	176,00 €	24.816,00 €
119	POLJANSKO PREDMESTJE	419/45	15	220,00 €	3.300,00 €
120	STOŽICE	1707/335	151	200,00 €	30.200,00 €
121	STOŽICE	2239/87	124	176,00 €	21.824,00 €
122	VIČ	1313/4	10	80,00 €	800,00 €
123	VIČ	1312/2	77	80,00 €	6.160,00 €
124	TRNOVSKO PREDMESTJE	414/38	17	171,88 €	2.922,00 €
125	ČRNUČE	634/85,634/86	358	150,00 €	53.700,00 €
126	ZGORNJA ŠIŠKA	1156/8	68	176,00 €	11.968,00 €
127	AJDOVŠČINA	2108/3	188	60,00 €	11.280,00 €
128	DRAVLJE	1450/10 IN 1450/3	1367	273,66 €	374.100,00 €
129	BRDO	1651/19	31	120,00 €	3.720,00 €
130	BRDO	1651/21	56	176,00 €	9.856,00 €
131	KAŠELJ	1536/2	337	178,97 €	60.312,00 €
132	DRAVLJE	951/96	97	150,00 €	14.550,00 €
133	TRNOVSKO PREDMESTJE	313/909	99	150,00 €	14.850,00 €
134	ČRNUČE	241/83 IN 985/28	63	120,00 €	7.560,00 €
135	LIPOGLAV	2111/5 IN 2111/7	65	80,00 €	5.200,00 €
136	DRAVLJE	1453/10	206	216,35 €	44.568,94 €
137	STOŽICE	2239/81, 2239/23, 2239/85	1565	97,44 €	152.487,00 €
138	STOŽICE	137/12	28	120,00 €	3.360,00 €
139	STOŽICE	2272/7 IN 2272/8	38	176,00 €	6.688,00 €
140	TACEN	588/1	39	62,31 €	2.430,00 €
141	STOŽICE	2372/20	158	120,13 €	18.980,00 €
142	TRNOVSKO PREDMESTJE	293/50,293/59,293/78,293/79	198	291,41 €	57.700,00 €

143	SPODNJA ŠIŠKA	196/47,196/48,196/49,196/50,196/51,196/52,196/53,196/54,196/55,196/56,196/57,196/58,196/59	2322	249,88 €	580.230,00 €
144	TRNOVSKO PREDMESTJE	1707/262	154	120,00 €	18.480,00 €
145	BEŽIGRAD	2060	25	250,00 €	6.250,00 €
146	BEŽIGRAD	253	357	240,00 €	85.680,00 €
147	DRAVLJE	155/4	15	100,00 €	1.500,00 €
148	ČRNUČE	241/83 IN 985/28	63	120,00 €	7.560,00 €
149	ČRNUČE	1119/45 IN 1119/47	1063	361,01 €	383.750,00 €
150	MOSTE	845/7 IN 845/9 IN 845/10	771	200,00 €	154.200,00 €
151	GRADIŠČE I	287/1 IN 287/2, 289, 290, 311, 312, 316, 317	5715	293,10 €	1.675.067,00 €
152	GRADIŠČE I	305 (zemljišče s stavbo)	499,7	2.101,26 €	1.050.000,00 €
153	GRADIŠČE I	304/2	549	293,26 €	161.000,00 €
154	GRADIŠČE I	302/2	101	372,28 €	37.600,00 €
	Skupaj:				9.855.338,92 €

Pojasnilo k alineji 69: MOL je navedene parcele pridobila v solastniškem deležu do 1/5 od celote, v postopku dedovanja, na podlagi prijave terjatve v zapuščino po pokojni fizični osebi, iz naslova plačil stroškov oskrbnine DSO - doma starejših občanov. Navedenih zemljišč, ki ležijo v občini Mokronog in Šentrupert na Dolenjskem, za izvedbo lastnih projektov ni potrebovala, zato je bilo gospodarno, da jih je prodala. Vlogo je prejela od drugega solastnika teh zemljišč.

Zemljišča so po namenski rabi opredeljena kot kmetijska in gozdna zemljišča, cena 1.00 €/m² je cena kmetijskih in gozdnih zemljišč, objavljenih tudi v ostalih postopkih prodaj, na oglasnih deskah pri upravnih enotah, ki po ZKZ vodijo postopke prodaje kmetijskih in gozdnih zemljišč, in primerljiva cenam že realiziranih prodaj tovrstnih zemljišč.

Gre za prodajo deleža do 1/5 MOL pri navedenih zemljiščih, ki od celotne skupne površine znaša 3.954 m², po ceni prodaje 1.00 €/m².

Ugotovitev:

V procesu izvajanja koncesijske pogodbe za ureditev evidence nepremičnin je bilo evidentiranih tudi veliko število zemljiško-knjižno ter geodetsko neurejenih parcel. Te nepremičnine je potrebno najprej tozadevno urediti, šele nato se jih lahko proda, kar MU MOL kontinuirano izvaja. NO MOL pri teh postopkih ni ugotovil nepravilnosti.

10. GARAŽNA HIŠA POD TRŽNICO

Vsebinsko in finančno poročilo o nadaljevanju izvajanja projekta.

V letu 2021 je bilo na tem projektu porabljenih 53.003,63 € proračunskih sredstev, in sicer za monitoring količinskega stanja podzemnih voda in za plačilo odkupa avtorskih pravic na projektni dokumentaciji.

V septembru 2021 je bila podpisana pogodba za izdelavo projektne dokumentacije z Elea iC d.o.o..

Plan nadaljnjih aktivnosti na projektu v letu 2022:

- Izdelava novelacije investicijske dokumentacije.
- Izdelava idejne zasnove za pridobitev projektnih pogojev.
- Izvedba dodatnih geomehanskih raziskav za potrebe izvedbe kleti – v teku.
- Izdelava DGD s poročilom o vplivih na okolje in vložitev vloge v Integralni postopek izdaje gradbenega dovoljenja in okoljevarstvenega soglasja.
- Izpeljava integralnega postopka za pridobitev gradbenega dovoljenja in okoljevarstvenega soglasja (vodi MOP).
- Pričetek procesa izdelave in pridobitve elaborata zaščitene Plečnikove kulturne dediščine, Unesco, katerega postopke vodi skupina Unesco, vodena pod Ministrstvom za šolstvo v sodelovanju z ZVKDS.
- Spremljanje podzemnih voda.
- Pričetek izdelave PZI projektne dokumentacije s poudarkom na načrtu zaščite gradbene jame.

Ugotovitev:

V letu 2021 ni bilo veliko aktivnosti in tudi ne velike porabe proračunskih sredstev v zvezi s tem projektom. Zaradi pomembnosti in odmevnosti bo pa NO MOL spremljal ta projekt tudi v prihodnje.

11. SPREMLJANJE REALIZACIJE TREH OBVOZNIC:

- 1. ZALOG,**
- 2. SOSTRO,**
- 3. GAMELJNE.**

11.1 Povezovalna cesta od Ceste v prod preko Agrokombinatske ceste in Hladilniške poti do Zaloške ceste

Izgradnja Industrijske ceste v Zalogu (od Ceste v prod – Agrokombinatska cesta - Hladilniška pot – Zaloška cesta) je razdeljena na dve fazi gradnje, vezano na pridobitev zemljišč in s tem povezanimi izdanimi gradbenimi dovoljenji.

Gradnja prve faze se je pričela konec meseca aprila 2020. V letu 2020 je bila zgrajena cesta od prvega krožišča - Ceste v Prod do vključno drugega krožišča – Agrokombinatska cesta.

V letu 2021 se je nadaljevalo z izgradnjo od drugega krožišča - Agrokombinatska cesta do tretjega krožišča - Hladilniška pot. Izgradnja te faze se je zaključila v začetku leta 2022. V letu 2022 je potrebno pripraviti končni obračun, izvesti primopredajo objekta ter pridobiti uporabno dovoljenje.

Sklenjene so bile:

- pogodba za izdelavo projektne dokumentacije odsek od Ceste v Prod do Hladilniške poti (letu 2017: 52.193,92 €, letu 2018: 4.809,22 €, letu 2019: 59.635,15 €), izvajalec: LUZ d. d., Verovškova ul. 64, Ljubljana,
- gradbena pogodba (v izvajanju – vrednost pogodbe 3.386.388,22 € z DDV - v letu 2020: 929.189,25 € z DDV, v letu 2021: 1.714.409,60 € z DDV), izvajalec: TRGOGRAD d. o. o., Breg pri Litiji 56, Litija,

- pogodba za opravljanje storitev strokovnega nadzora (v izvajanju - vrednost pogodbe 22.600,50 € z DDV - v letu 2020 9.784,00 € z DDV, v letu 2021: 4.880,00 € z DDV), izvajalec: MCM-INŽENIRING d. o. o., Barjanska cesta 62, Ljubljana,
- pogodba za storitev svetovalnega inženiring (vrednost pogodbe 23.058,00 € z DDV - v letu 2020: 11.278 € z DDV, v letu 2021: 11.780,00 € z DDV), izvajalec: MCM-INŽENIRING d. o. o., Barjanska cesta 62, Ljubljana. Pogodba je zaključena v letu 2021.
- pogodba za izvajanje koordinatorja VZD (v izvajanju – vrednost pogodbe 12.484,26 € z DDV - v letu 2020 :4.710,42 € z DDV, v letu 2021: 5.182,56 € z DDV), izvajalec: IDILA PROJEKT d. o. o., Ul. Angele Vode 17, Ljubljana,
- pogodba za izvajanje zunanje kontrole kakovosti (v izvajanju – vrednost pogodbe 16.467,56 € z DDV - v letu 2020: 5.988,49 € z DDV, v letu 2021: 3.656,34 € z DDV), izvajalec: GRADBENI INŠTITUT ZRMK d.o.o., Dimičeva ulica 12, Ljubljana,
- Plačilo nadomestila za spremembo namembnosti zemljišč (v letu 2020: 23.314,00 €, v letu 2021: 26.560,00 €),
- Naročilnica za izdelavo projektne dokumentacije PZI za "Pokablitev daljnovoda v trasi Industrijske ceste v Zalogu (povezovalna cesta Agrokombinatska - Hladilniška)"(vrednost naročilnice 1.606,74 € z DDV – v letu 2021 1.606,74 € z DDV), izvajalec ELEKTRO LJUBLJANA d.d. Naročilnica je zaključena v letu 2021.

Konec leta 2022 oziroma v začetku leta 2023 se bo izvedlo javno naročilo za izgradnjo južnega dela Industrijske ceste - odsek od Hladilniške poti do Zaloške ceste (druga faza gradnje), v kolikor bodo pridobljena vsa zemljišča ter posledično pridobljeno pravnomočno gradbeno dovoljenje. Pridobljeno je bilo eno pravnomočno gradbeno dovoljenj od treh gradbenih dovoljenj.

Za južni del Industrijske ceste je bila potrebna rušitev dveh stanovanjskih objektov.

Sklenjene in zaključene v letu 2019 so bile:

- Pogodba za izdelavo dokumentacije za rušitev (vrednost pogodbe 8.367,98 € z DDV), izvajalec: KProjektL d.o.o., Tbilisijska cesta 61, Ljubljana,
- gradbena pogodba za rušitev dveh stanovanjskih objektov (vrednost pogodbe 43.493,00 € z DDV) izvajalec: DOLINŠEK TRANSPORT, gradbena mehanizacija, d.o.o., Ižanska cesta 412, Ljubljana in
- pogodba za opravljanje storitev strokovnega nadzora (vrednost pogodbe 3.025,60 € z DDV) izvajalec: PUZ, d.o.o., Slovenčeva ulica 97, Ljubljana.

Sklenjena je bila:

- pogodba za izdelavo projektne dokumentacije odsek od Hladilniške poti do Zaloške ceste (v izvajanju – vrednost pogodbe 102.534,33 € z DDV, v letu 2019: 51.267,17 € z DDV, v letu 2020: 10.253,43 € z DDV, v letu 2021: 41.013,73 € z DDV), izvajalec: LUZ d.d., Verovškova ul. 64, Ljubljana. Pogodba je zaključena v letu 2021.

S Pogodbami o ustanovitvi služnosti v javno korist (10x), Pogodbami o prodaji namesto razlastitve zemljišč, Sodno poravnavo okrožnega sodišča v Ljubljani in Storitvami pri sklepanju pogodb za pridobitev služnosti razpolaga Oddelek za ravnanje z nepremičninami.

NRP 7560-12-0480 ZAHODNA INDUSTRIJSKA CESTA V ZALOGU IN DEL JUŽNE INDUSTRIJSKE CESTE 045196 Investicijsko vzdrževanje, obnove in gradnja cest na območju MOL 062088 Pridobivanje zemljišč - pri ORN (realizacija 191.315 €) 062091 Urejanje zemljišč - pri ORN (11.124 €- realizacija pogodb za nadomestila za služnost, storitve sklepanja pogodb z lastniki zemljišč 1.800 €) 063001 Vzdrževanje lokalnih vodovodov in javnega hidrantnega omrežja III/119 V letu 2021 so bila sredstva predvidena za izvedbo izgradnje ceste - gradbenih del in opravljanje storitev inženiringa, strokovnega nadzora, koordinatorja varstva pri delu na gradbišču in zunanje kontrole pri gradnji za severni del. Na projektu v letu 2021 je nižja finančne realizacije na NRP-ju, saj so se sredstva prenesla na nov NRP 7560-21-0987 EKONOMSKO-POSLOVNA CONA ZALOG Z INDUSTRIJSKO CESTO. Realizacija po NRP-ju 7560-12-0480 v letu 2021 znaša 245.253,30 € od tega na PP 045196 Investicijsko vzdrževanje, obnove in gradnja cest na območju MOL 41.013,73 €,

na PP 062088 Pridobivanje zemljišč-pri ORN 191.315,28 € in na PP 062091 Urejanje zemljišč-pri ORN 12.924,29 €.

NRP 7560-21-0987 EKONOMSKO-POSLOVNA CONA ZALOG Z INDUSTRIJSKO CESTO 062063 KO EPC Zalog - udeležba MOL 062064 KO EPC Zalog - sofinanciranje RS 062065 KO EPC Zalog - sofinanciranje EU 062066 Komunalno opremljanje zemljišč – ceste in javne površine NRP predstavlja sredstva za projekt »Ekonomsko poslovna cona Zalog z Industrijsko cesto«. V letu 2021 je bila z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo podpisana pogodba o sofinanciranju tega projekta, ki je predhodno predstavljal dva projekta, ki sta se do rebalansa proračuna MOL v letu 2021 vodila na ločenih NRP-jih, in sicer 7560-19-0862 EKONOMSKO POSLOVNA CONA ZALOG-KOMUNALNO OPREMLJANJE in 7560-12-0480 ZAHODNA INDUSTRIJSKA CESTA V ZALOGU IN DEL JUŽNE INDUSTRIJSKE CESTE. Porabljena sredstva za leto 2021, ki so se predhodno črpala iz obeh NRP-jev, so se po podpisu sofinancerske pogodbe preknjižila na ta NRP. V okviru projekta na območju Zaloga na 2,7 ha se bo komunalno opremilo Ekonomsko poslovno cono Zalog, ki se bo prometno navezala na novo povezovalno Industrijsko cesto in sicer od Ceste v Pod preko Agrokombinarske ceste in Hladilniške poti do Zaloške ceste v dolžini približno 2.200 m. V letu 2021 so bila sredstva porabljena za izvedbo gradbenih del, opravljanje storitev inženiringa, strokovnega nadzora, koordinatorja varstva pri delu na gradbišču in zunanje kontrole severnega dela Industrijske ceste in za izdelavo projektne dokumentacije in poplačila odškodnine za spremembo namembnosti zemljišča v Zalogu za Ekonomsko poslovno cono Zalog. Finančna realizacija po NRP-ju 7560-21-0987 v letu 2021 znaša 1.770.564,04, od tega v okviru PP 062063 KO EPC Zalog-udeležba MOL 232.510,08 €, na PP 062064 KO EPC Zalog-sofinanciranje RS 358.705,30 €, na PP 062065 KO EPC Zalog-sofinanciranje EU 836.979,12 € in na PP 062066 Komunalno opremljanje zemljišč– ceste in javne površine 342.369,54 €.

Za projekt Ekonomsko-poslovna cona Zalog z industrijsko cesto je bil odprt NRP 7560-21-0987 EKONOMSKO POSLOVNA CONA ZALOG-KOMUNALNO OPREMLJANJE in 7560-12-0480 ZAHODNA INDUSTRIJSKA CESTA V ZALOGU IN DEL JUŽNE INDUSTRIJSKE CESTE

Skupaj vrednost projekta (vse v €)	Realizacija 2021	Rebalans 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan po 2024
4.861.572,00	2.645.157,00	2.087.608,00	128.808,00	0,00	0,00

Ugotovitev:

Pri pregledu dokumentacije v zvezi z oddajo javnih naročil, pogodb ter obračunske dokumentacije NO MOL ni ugotovil nepravilnosti.

11.2 Celostna ureditev prometne in komunalne infrastrukture med Litijsko cesto in Podlipoglavom

Za projekt Zagotovitev prometne varnosti območja Sadinje vasi med Litijsko cesto in Podlipoglavom je bil odprt NRP 7560-18-0810 CELOSTNA UREDITEV PROMETNE IN KOMUNALNE INFRASTRUKTURE MED LITIJSKO CESTO IN PODLIPOGLAVOM.

V letu 2021 so bila sredstva porabljena za pridobitev projektne dokumentacije, mnenj in GD za gradnjo nove ceste v Sadinjo vas. Realizacija po pogodbi C7560-20-210041 (izvajalec LUZ d.d., skupna pogodbena vrednost 294.130,03 € brez DDV) je v letu 2021 znašala 112.307,15 €.

Za obvozno cesto v Sadinji vasi so izdelane vse strokovne podlage, pridobljene predhodne smernice in izdelan osnutek OPPN, na katerega je potrebo pridobiti mnenja. Večina mnenj je pridobljenih, čaka se še mnenje DRSV. Po pridobitvi vseh mnenj sledi dokončanje faze dopolnjenega osnutka OPPN (javna

razgrnitev, pridobitev 2. mnenj, izdelava predloga,...). Po sprejemu OPPN sledi izdelava projektne dokumentacije, pridobivanje zemljišč in posledično pridobitev gradbenega dovoljenja.

AKTIVNOSTI V LETU 2021:

Predhodne aktivnosti v letu 2020

December 2020: V pregled in potrditev so bila oddana izhodišča za pripravo OPPN 484: Cesta v Sadinjo vas. Izveden je bil poziv nosilcem urejanja prostora k izdaji smernic.

Opravljenno delo v letu 2021

1) Januar, februar 2021: pridobivanje smernic NUP (zadnje smernice so bile pridobljene v marcu 2021)

2) Februar 2021: izdelava geodetskega posnetka.

Geodetski posnetek je bil v tem času pripravljen za večinski del trase razen v osrednjem delu (na območju priključka dostopne ceste do kamnoloma), kjer je lastnik zemljišč izvajalcu onemogočil snemanje, zato posnetka na tem območju ni bilo mogoče pridobiti. Težava je bila začasno rešena tako, da se je za območje brez geodetskega posnetka pridobil LIDAR posnetek, kar je omogočilo pripravo modela terena tudi na tem območju (model terena je osnova za izdelavo IDP ceste ter vseh ostalih SP).

3) Marec 2021: v pregled in potrditev na MOL OUP oddano:

- Strokovne podlage z vidika umeščanja v prostor z usmeritvami za prostorske ureditve

Istočasno sta bila oddana tudi že dva predhodno izdelana dokumenta (november 2020)

- Prikaz stanja prostora za OPPN 484: Cesta v Sadinjo vas

- Lastništvo zemljišč v območju OPPN: Cesta v Sadinjo vas (elaborat lastništva)

4) April 2021: V pregled in potrditev so bile na MOL OUP poslane strokovne podlage v fazi OPPN

- 01 Geološko-geotehnični elaborat
- 02 Hidrološko-hidravlična študija
- 03 Prometna študija
- 04 Elaborat hrupa
- 05 Idejni projekt ceste
- 06 Načrt krajinske ureditve
- 07 Načrt javne razsvetljave

V sklopu izdelave geološko-geotehničnega elaborata je izvajalec naletel na podobne težave kot v primeru izdelave geodetskega posnetka, saj je lastnik zemljišč onemogočil izvajanje terenskih raziskav, vendar je izvajalec kljub temu pripravil elaborat na podlagi drugih razpoložljivih podatkov.

5) Junij 2021: v pregled in potrditev na MOL OUP je bila poslana manjkajoča strokovna podlaga, za katero je Elektro Ljubljana v smernicah zahteval, da so izdelovalci strokovne podlage oni in ne nominiran podizvajalec.

- 08 Načrt elektrotehnike

6) Julij 2021: v pregled in potrditev je bil na MOL OUP poslan osnutek OPPN (tekstualni in grafični del).

Elaborat ekonomike na podlagi dogovora v tej fazi ni bil izdelan (v obrazložitvi osnutka je bilo dodano poglavje »Ocena Stroškov«).

7) Avgust 2021: izdelovalec okoljskega poročila je pripravil dokument s pregledom upoštevanih smernic in usmeritev pri pripravi OPPN (usklajevanja).

8) September 2021: Na podlagi usmeritev izdelovalca okoljskega poročila in okoljskih smernic NUP so se dopolnile naslednje strokovne podlage v fazi OPPN:

- 02 Hidrološko-hidravlična študija
- 07 Načrt javne razsvetljave

9) Oktober 2021: na podlagi okoljskih usmeritev, pridobljenih s strani izdelovalca okoljskega poročila je bil dopolnjen osnutek OPPN (dopolnjena verzija je bila posredovana izdelovalcu okoljskega poročila, ki je lahko na podlagi tega pripravil končno verzijo okoljskega poročila).

10) November 2021: pripravljena končna verzija okoljskega poročila.

Osnutek OPPN, okoljsko poročilo in predhodno izdelane SP v fazi so bile posredovane na MOL OUP, ki je gradivo objavil in poslal v pridobivanje prvih mnenj.

Na podlagi analize pridobljenih smernic je ugotovljeno, da je potrebno naročiti dve dodatni strokovni podlagi (izdelati jih bo treba do oddaje 2. mnenja), in sicer:

- Inventarizacija dvoživk, sesalcev in ptičev (smernica Zavoda RS za varstvo narave)
- elaborat križanj in približevanj z obstoječimi daljnovodi (smernica ELES)

11) Decembar 2021: v mesecu decembru smo s strani NUP prejeli cca. polovico pričakovanih mnenj (11 mnenj od 21).

Trenutno stanje po NRP 7560-18-0810 CELOSTNA UREDITEV PROMETNE IN KOMUNALNE INFRASTRUKTURE MED LITIJSKO CESTO IN PODLIPOGLAVOM (SADINJA VAS) je naslednje:

Skupaj vrednost projekta (vse v €)	Realizacija pred 2021	Realizacija 2021	Rebalans 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan po 2024
10.580.976,98	10.669,83	112.307,15	20.000,00	152.000,00	196.000,00	10.090.000,00

Ugotovitev:

Realizacija projekta se bo za kakšno leto zamaknila glede na prvotni terminski plan. Na projektu v letu 2021 še ni bilo prevzetih velikih obveznosti v breme proračuna. Zaradi pomembnosti bo NO spremljal ta projekt tudi v prihodnje.

11.3 Povezovalna cesta v Gameljnah, od gramoznice do Dunajske ceste

S projektom NRP 7560-19-0837 POVEZOVALNA CESTA V GAMELJNAH, OD GRAMOZNICE DO DUNAJSKE CESTE se bo uredila povezava med Gorenjsko avtocesto oziroma AC priključkom Šmartno in Dunajsko cesto. Nova povezava bo namenjena vodenju motornega prometa mimo

poseljenih območij v Gameljnah, urejeno bo tudi udobno vodenje pešcev in kolesarjev. Na javni razpis za izdelavo vse potrebne dokumentacije, vključno z izdelavo strokovnih podlag, študij, načrtov, pridobivanjem pogojev, mnenj in soglasij ter izvedbo sta se javila dva ponudnika. Razpis je bil zaključen s sklepom o neizbiri zaradi preseganja vrednosti razpoložljivih sredstev. V drugi fazi je bil pričet konkurenčni postopek s pogajanja. Odpiranje ponudb je bilo 24. 6. 2021. Po opravljenem pregledu ponudb so sledila pogajanja. Na pogajanjih je bil izbran ponudnik LUZ d.d., dne 9. 8. 2021 s katerim je bila sklenjena pogodba C7560-21-210039 o izdelavi projektne dokumentacije za »Izgradnjo obvozne ceste v Gameljnah, od priključka AC Šmartno do Dunajske ceste« v višini 310.838,11 € brez DDV oz. 379.222,49 € z DDV.

Jeseni leta 2021 so se pričele aktivnosti na projektu. Izvedena je bila prometna študija. Celotna obvoznica je razdeljena na tri odseke. Pri spremembi OPN-ja je bila vrisana nova trasa za odsek 2, to je od gramoznice do ribogojnice. Za odsek tri, to je od ribogojnice do Dunajske ceste, je bila izrisana IZP dokumentacija, ki je bila poslana v pridobivanje projektних pogojev pristojnim organom.

Projekt »Izgradnja obvozne ceste v Gameljnah, od priključka AC Šmartno do Dunajske ceste« se nadaljuje v letu 2022, ko je bila izdelana prometna študija za celoten odsek, za odsek 1 in 3 pa so se izdelale idejne zasnove za pridobitev projektnih in drugih pogojev. Za odsek 2 je v teku sprememba OPPN-ja. Izvedba projekta se zaradi njegove zahtevnosti in spremembe OPPN-ja zamika v leto 2023 in 2024.

Po zgoraj omenjeni pogodbi C7560-21-210039 v letu 2021 ni bilo finančne realizacije. Račun v višini 25.065,69 € za izdelavo prometne študije je bil plačan v začetku letu 2022.

Trenutno stanje po NRP 7560-19-0837 POVEZOVALNA CESTA V GAMELJNAH, OD GRAMOZNICE DO DUNAJSKE CESTE je sledeče:

Skupaj vrednost projekta (vse v €)	Realizacija 2020	Realizacija 2021	Rebalans 2022	Plan 2023	Plan 2024
11.330.541,36	11.136,47	0,00	86.211,92	264.404,89	10.968.788,08

Poleg nadzora gospodarnosti in namenskosti porabe proračunskih sredstev v zvezi s konkretnim projektom je NO MOL temu projektu v letu 2022 veliko časa posvetil še v drugih dimenzijah. Na NO MOL je prihajalo veliko dokumentacije, ki se je tikala samega umeščanja obvoznice v prostor. NO je opravil razgovore s strankami v postopku, pristojnimi predstavniki četrtne skupnosti in MU. NO MOL bo projekt spremljal še.

Ugotovitev:

Na projektu v letu 2021 ni nič porabe proračunskih sredstev. Realizacija projekta se bo precej odmaknila od prvotnega terminskega načrta. Zaradi pomembnosti bo NO spremljal ta projekt tudi v prihodnje.

PODROČJE PREGLEDA IV. – POSEBNI DEL

12. PREVERITEV IZVAJANJA ODLOKA JZP ZA IZVEDBO PROJEKTA POGODBENEGA ZAGOTAVLJANJA PRIHRANKOV RABE ENERGIJE Z NAMENOM ENERGETSKE SANACIJE JAVNIH OBJEKTOV V LASTI MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Z namenom ugotovitve spoštovanja načel gospodarnosti in obvladovanja tveganj na področju pregleda projekta pogodbenega zagotavljanja prihrankov rabe energije z namenom energetske sanacije javnih objektov v lasti MOL (v nadaljevanju projekt energetske sanacije, EOL) si je v svojem pregledu NO MOL zastavil naslednje cilje:

1. Pregled stanja projekta energetske sanacije in nadaljnje načrtovane aktivnosti;
2. Analizo dosedanjih energetskih učinkov projekta glede na načrte;
3. Analizo nadzornih mehanizmov in obvladovanja tveganj projekta.

Cilji in način pregleda so bili enaki kot v prejšnjih letih. Zahtevana je bila naslednja dokumentacija, in sicer le novosti od 1.5.2021 do 31.5.2022, gradivo pa je bilo dopolnjeno z novostmi do 15.10.2022:

- Poročilo o stanju projekta JZP EP EOL pogodbenega zagotavljanja prihrankov rabe energije z namenom energetske sanacije javnih objektov v lasti MOL.
- Dokazila in poročila o energijskih prihrankih za zaključene sklope sanacij.
- Dokazila o sprotnem nadzoru tekočih projektov – zapisniki, ukrepi, poročila.

NO MOL sistematično spremlja projekt, tako zaradi njegove zahtevnosti, pomena za trajnostni razvoj, vrednostnega obsega, pridobljenih kohezijskih sredstev in zaradi njegovih dolgoročnih učinkov. V preteklih poročilih NO MOL so bili vsebina in cilji projekta že opisani v poročilih NO MOL o pregledu za obdobja 2018 do 2021. NO MOL ugotavlja, da so bila sprejeta in izvedena bodisi se kontinuirano izvajajo vsa dosedanja priporočila NO MOL.

Namesto povzetka preteklih priporočil in ugotovitev je potrebno ugotoviti, da se je pomen obravnavanega JZP in izvedenih ukrepov v luči izrazite energetske krize, ki je rezultirala v še nevidenih rasteh cen energentov v obravnavanem obdobju, ekonomika projekta v finančnem smislu še bistveno boljša, kot je bila v času ekonomskih izračunov in ocen pred začetkom JZP. Trajnostna usmerjenost v varčevanje z viri in vstop v investicijsko odločitev še pred eksplozijo cen na trgih energentov kot tudi gradbeno investicijskih del in materialov, se je zagotovo povrnil. Poleg tega si je MOL v okviru partnerstva zagotovila stabilno in v teh razmerah ugodno ceno energije. NO MOL priporoča, da se o teh učinkih po zaključku projektov pripravi kakovostna ex post ekonomska analiza.

Ad A) Stanje projektov JZP EOL

JZP EOL 1 in EOL2 - Štirje sklopi investicij sklopa EOL 1 in EOL 2 so že dve leti v fazi dejanskega uporabnega življenja, ko že zagotavljajo prihranke, ki jih je potrebno spremljati in po potrebi izvajati korektivne investicijsko vzdrževalne ukrepe. NO MOL je v preteklih poročilih izpostavil uspešen potek projektov, obenem pa tudi identificiral določena tveganja, ki jih je potrebno stalno naslavljalati. Nezagotavljanje prihrankov v načrtovanem obsegu je lahko razlog za nastanek obveznosti vračila kohezijskih sredstev, kar pa bi bistveno poslabšalo skupno donosnost celotnega projekta oziroma celo ogrozilo vzdržnost dolgoročnega partnerstva, saj bi MOL to tveganje prevalila na koncesionarja. Pri sklopu EOL 1 je v posamičnih kazalcih prišlo do nedoseganja, za kar pa obstajajo objektivni razlogi, katere je MOL pojasnil Ministrstvu. Ministrstvo naj bi pojasnila odstopanj v celoti sprejelo s potrditvijo poročila EOL 1 v sistemu, ni pa o tem bil sklenjen kak poseben sporazum. Skladno s priporočilom MOL izvaja ukrepe in kontrole za zagotavljanje izpolnjevanja obveznosti s strani koncesionarja za izvedbo projekta zagotavljanja prihrankov rabe energije in izpolnjevanja obveznosti iz pogodb o dodelitvi kohezijskih sredstev skozi celotno obdobje spremljanja.

MOL se je lotil nadzora realizacije energetskih prihrankov po zaključenem sklopu JZP EP EOL 1 in 2 z vso potrebno skrbnostjo, tako z lastno ekipo, kot tudi z ustrezno uporabo zunanjih strokovnjakov. Prvo celoletno poročilo o prihrankih je MOL pripravil že za 2019, primerjava je narejena na primerljivo referenčno obdobje 2015. Kot rečeno in v preteklih pregledih ugotovljeno, je MOL skozi izvedbo projektov realiziral in presejal načrtovane pogodbene vrednostne prihranke, ne pa tudi vseh količinskih prihrankov, merjenih v kWh porabljene oziroma dovedene energije. Pri električni energiji se tudi vrednostni prihranki računajo v fiksnih pogodbenih cenah. Naloga MOL je, da s koncesionarjem usklajene prihranke ustrezno upravlja, prav tako pogodbene mehanizme, ki prerezoporejajo stroške in tveganja nedoseganja prihrankov na koncesionarja.

Za izvedbo projektov JZP EP EOL 1 in 2 je MOL prejela 5.983.906 € kohezijskih sredstev.

MOL je za 2021 že pripravila in Ministrstvu oddala poročila o doseganju prihrankov za projekta JZP EOL 1 in EOL 2. Letni obračun za leto 2021 potrebuje še manjše uskladitve s strani strokovno – tehnične ekipe. Pri preračunih je potrebno upoštevati veljavnost epidemioloških ukrepov v 2020 in 2021. S koncesionarjem je bil v letu 2021 sklenjen dogovor glede presežnih prihrankov, ki se koncesionarju ne upoštevajo, oziroma izplačujejo, ker so nastali zaradi covid razmer in manjše obremenitve uporabe stavb in niso posledica energetskih prenov. Dogovor je v obliki potrjenega zapisnika. Pregled doseženih kazalnikov v letu 2020 in 2021 je za EOL 1 in EOL 2 za vse sklope, kot so bili poročani tudi pristojnemu ministrstvu, prikazan v spodnji tabeli.

Tabela 1: Prikaz količinskih in vrednostnih porab in prihrankov dovedene toplotne in električne energije ter emisij v 2020 za zaključene projekte iz JZP EP EOL1 sklop 1- 4, 2-3 ter EOL 2

	EOL 1, sklop 1,4, realizirano	EOL 1, sklop 1,4, % načrta	EOL 1, sklop 2,3, realizirano	EOL 1, sklop 2,3, % načrta	EOL 2, realizirano	EOL 2, % načrta	EOL1 + EOL 2
leto 2020							
letni prihranek končne energije (kWh)	3.737.253	110,91%	3.030.288	110,95%	2.129.427	103,75%	8.896.968
letno zmanjšanje porabe primarne energije (kWh)	4.427.399	n.a.	3.466.023	n.a.	2.740.867	164,53%	10.634.289
letno povečanje proizvodnje energije iz OVE (kWh)	680.414	114,45%	445.610	96,87%	358.810	48,98%	1.484.834
letno zmanjšanje toplogrednih plinov izraženo v CO2 (v tonah)	1.211,41	111,88%	841,31	104,12%	610,36	161,90%	2.663
	EOL 1, sklop 1,4, realizirano	% stroška pred izvedbo sanacije	EOL 1, sklop 2,3, realizirano	% stroška pred izvedbo sanacije	EOL 2, realizirano	% stroška pred izvedbo sanacije	EOL1 + EOL 2
leto 2020							
prihranek stroška električne energije (EUR)	169.506	81,09%	203.602	88,77%	91.393	80,69%	464.501
prihranek stroškov energentov za toplotno energijo (EUR)	262.573	111,88%	173.200	52,16%	137.904	43,66%	573.677
prihranek pri stroških skupaj (EUR)	432.079		376.802		229.297		1.038.178
leto 2021							
letni prihranek končne energije (kWh)	3.018.105	89,57%	2.890.961	105,85%	2.262.957	110,25%	8.172.023
letno zmanjšanje porabe primarne energije (kWh)	4.065.265	n.a.	3.315.574	n.a.	2.900.205	174,10%	10.281.044
letno povečanje proizvodnje energije iz OVE (kWh)	769.140	129,38%	885.420	192,49%	1.152.925	157,39%	2.807.485
letno zmanjšanje toplogrednih plinov izraženo v CO2 (v tonah)	1.107,27	102,26%	810,07	100,25%	622,12	165,02%	2.539
	EOL 1, sklop 1,4, realizirano	% stroška pred izvedbo sanacije	EOL 1, sklop 2,3, realizirano	% stroška pred izvedbo sanacije	EOL 2, realizirano	% stroška pred izvedbo sanacije	EOL1 + EOL 2
leto 2021							
prihranek stroška električne energije (EUR)	169.506	81,09%	203.602	88,77%	91.393	80,69%	464.501
prihranek stroškov energentov za toplotno energijo (EUR)	224.202	53,59%	173.200	52,16%	149.619	47,37%	547.021
prihranek pri stroških skupaj (EUR)	393.708		376.802		241.012		1.011.522

JZP EP EOL 3 – v letu 2020 je bil izveden postopek in sklenjene štiri pogodbe za JZP EP EOL 3, in sicer:

Izvedba 2020 A, 7 objektov, gre za celovite prenovne za katere je MOL upravičena do črpanja kohezijskih sredstev. Z Ministrstvom za infrastrukturo je za to investicijo tako v septembru 2020 podpisala MOL pogodbo za skupaj 1,784 mio €. Do 30. 4. 2021 so bili vsi objekti prevzeti in predani v upravljanje. V decembru 2021 je bilo pripravljeno za ministrstvo zaključno poročilo, ki izkazuje, da je bil ta sklop realiziran v skupni višini 4,420 mio €, nekoliko pod načrtom, pri čemer je MOL prejel kohezijska sredstva EU v višini 1.434.764 €. Kohezijska sredstva pridobljena v letu 2021.

Izvedba 2020 B (3 objekti v vrednosti 0,7 mio € + DDV) - predstavlja delne prenovne, t.i. tehnološke prenovne; do 30.4.2021 so bili zaključeni vsi objekti, z izjemo OŠ Vižmarje Brod (zamuda zaradi pridobivanja gradbenega dovoljenja za toplotno črpalko). Za delne prenovne kohezijskih sredstev ni mogoče pridobiti, so pa ekonomsko donosnejše z vidika energetskih prihrankov na enoto investicije.

Pogodbi, vezani na izvedbo 2020 (EOL 3), sta v 2 fazi, to je izvajanje storitev energetskega pogodbenišтва, ki zajema:

- storitve pogodbenega zagotavljanja prihrankov energije,
- storitve (tekočega in investicijskega) vzdrževanja izvedenih ukrepov za doseganje prihranka energije,
- storitve energetskega upravljanja objektov.

Izvedba 2021 A, načrtovanih je bilo 10 objektov v vrednosti 8,982 mio € + DDV - sklep o dodelitvi kohezijskih sredstev je bil pridobljen in pogodba z Ministrstvom za infrastrukturo je bila podpisana aprila 2021, in sicer za 4,930 mio € evropskih sredstev. Črpanje sredstev je bilo predvideno v letu 2022, ko naj bi bili energetske prenovljeni vsi objekti, vendar je zaradi nepredvidenih situacij na treh objektih (Osnovna šola Prežihovega Voranca, Osnovna šola Prule ter Osnovna šola Koseze) prišlo do sprememb v načrtih in tako poteka izločitev teh objektov iz operacije EOL 3, izvedba 2021, skupno z Ministrstvom za infrastrukturo. Za ostale objekte se usklajuje zahtevek za kohezijska sredstva in končno poročilo. Projekt je v 1. fazi, to je izvedba investicij v pogodbeno dogovorjene ukrepe energetske sanacije objektov, ki zajemajo izvedbo gradbenih, tehnoloških, investicijskih in drugih ukrepov, potrebnih za izboljšanje energetske učinkovitosti objektov in doseganje prihranka pri rabi ter stroških energije v obsegu, kot je to pogodbeno dogovorjeno.

Izvedba 2021 B (7 objektov v vrednosti 2,345 mio € + DDV) - delne preнове za izvedbo v 2021, projekt je v 1. fazi, to je izvedba pogodbeno dogovorjenih investicij v energetske sanacije objektov, ki zajemajo izvedbo gradbenih in tehnoloških, investicijskih in drugih ukrepov, potrebnih za izboljšanje energetske učinkovitosti objektov ter doseganje prihranka pri porabi in stroških energije v pogodbeno dogovorjenem obsegu. Za delne preнове kohezijskih sredstev ni mogoče pridobiti, so pa ekonomsko donosnejše z vidika energetskih prihrankov na enoto investicije.

JZP EP EOL 4 – V postopku je razpis za JZP EP EOL 4, razpis je iz prve faze ugotavljanja sposobnosti/kvalifikacije in druge faze, konkurenčnega dialoga, kateremu sledi končna ponudba. Razpis poleg energetskih prihrankov zaradi energetskih sanacij izpostavlja tudi pridobivanje energije iz trajnostnih virov oziroma postavitev sončnih elektrarn. Razpis je razdeljen na dva sklopa, s prioriteto sklopa 1, torej popolnih energetskih obnov, ki se kvalificirajo za pridobitev kohezijskih sredstev EU. V sklop 1 je vključenih 5 objektov, v sklop 2 pa 35 objektov, za katere so smiselni le delni energetske sanacijski ukrepi. MOL tudi tokrat prevaľuje tveganja na koncesionarja. MOL je z Odlokom o spremembah in dopolnitvah Odloka o javno-zasebnem partnerstvu za izvedbo projekta pogodbenega zagotavljanja prihrankov rabe energije z namenom energetske sanacije javnih objektov v lasti Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 74/15, dopolnjeno Uradni list RS, št. 83/16 in št. 9/20) z dne 11. 4. 2022, uvedla tudi možnost obravnave JZP kot javno naročniško JZP, v kolikor bi MOL, po predhodni lastni finančni analizi in v javnem interesu, naročila izvedbo dodatnih energetskih ukrepov, ki bi jih sicer ekonomski izračun koncesionarja ne upravičeval, zaradi česar bi dodatna finančna sredstva za izvedbo takih ukrepov zagotavljala MOL. Na ta način se na izbranih objektih lahko istočasno zagotavlja še ostale smiselne sanacijske ukrepe, ki jih je smiselno hkrati izvesti, a ne prinašajo takih energetskih prihrankov, da bi breme financiranja nosil zasebni partner.

Dne 16. 9. 2022 je bila izdana odločitev o izbiri koncesionarja za EOL 4 na podlagi pregleda in analize končne oddane ponudbe partnerjev Petrol d.d., Resalta d.o.o. in RES EPC d.o.o. za dobo 15 let. Končna ponudba obsega sklop 1 A, celovite energetske sanacije, tri objekte, višina investicije 3.481.873 € (z DDV) in zagotavlja 112.472 € (z DDV) ali 3,23% na investicijo. Sklop 1B, delne sanacije, dva objekta, višina investicije 258.187 € (z DDV), višina zajamčenega prihranka 136.618 € (z DDV) ali 53% na investicijo. Delež prihranka, ki pripade koncedentu je 1%.

Predhodno je MOL prejela pozitiven sklep ministrstva za infrastrukturo s 15.7.2022, da se vlogi MOL ugodni in se za sklop 1 A EOL 4 odobri 1.661.100 € nepovratnih sredstev.

Ad B) Nadzorni mehanizmi nad projekti JZP

NO MOL je prav tako preveril izvajanje kontrolnih mehanizmov in korektivnih ukrepov za obvladovanje tveganj nedoseganja prihrankov. NO MOL se je seznanil z gradivom in dokazili o sprotnem in podrobnem nadzoru projektov, vključenih v JZP EP EOL 3. Iz zapisnikov predstavnikov MOL in zasebnega partnerja je razvidno, da je nadzor reden in temeljit, sproti pa se vršijo tudi optimizacije in korekcije projektov.

Za pomoč pri pregledu, uskladitvi in potrditvi letnih obračunov in za terenske preglede so bili v 2021 angažirani tudi zunanji partnerji zaradi kompleksnosti in obsežnosti letnih obračunov. Nadzor na terenu se je v letu 2021 okrepil, zajema meritve standardov udobja v referenčnih prostorih (vlaga, temperatura), fizični ogled izvedenih ukrepov (morebitne napake in poškodbe, ki so za odpraviti), preveritev rednega vzdrževanja ukrepov in naprav, ogled kotlovnice ali toplotnih postaj ter pogovor z uporabnikom na objektu (vodstvo in/ali hišnik oz. vzdrževalec). Na podlagi ogleda je pripravljeno poročilo s ključnimi ugotovitvami, podprto s slikovnim gradivom, ki se posreduje tudi zasebnemu partnerju.

Ad C) Priporočila

NO MOL vezano na izvajanje JZP EP EOL 1, EOL 2 in EOL 3 podaja naslednja priporočila:

- **MOL naj vezano na izvajanje JZP EP EOL 1, EOL 2 in EOL 3 še naprej spremlja učinke energetskih prenov po izvedenih sklopih in zagotavlja izpolnjevanje vseh pogodbenih obveznosti koncesionarja za doseganje načrtovanih ekonomskih in okoljskih učinkov za MOL.**
- **MOL naj se, vezano na izvajanje JZP EP EOL 1, EOL 2 in EOL 3, še naprej prizadeva za odpravo tveganja za nedoseganje prihrankov energije, h katerim se je zavezala s Pogodbami o sofinanciranju operacije energetska sanacija javnih stavb v lasti MOL in posledično tveganja nepridobitve oziroma vračanja dodeljenih kohezijskih sredstev.**
- **MOL naj, vezano na ekonomske učinke JZP EP EOL 1, EOL 2 in EOL 3, zaradi močno spremenjenih razmer na trgu energentov in gradbenih storitev, po zaključku projektov pripravi kakovostno ex post ekonomsko analizo upravičenosti odločitve za JZP EOL.**

13. PREGLED NOVO SKLENJENIH POGODB, ANEKSOV IN NAČRTOV NA PODROČJU JZP

Poleg JZP EP EOL so bila v pregled NO MOL vključena tudi ostala aktivna JZP. Z namenom ugotovitve spoštovanja načel gospodarnosti in obvladovanja tveganj na področju pregleda javno zasebnih partnerstev (v nadaljevanju JZP) si je v svojem pregledu NO MOL zastavil naslednje cilje:

1. Pregled novih JZP v drugi polovici 2021 in prvem polletju 2022 ter JZP v pripravi;
2. Preveritev poteka izvajanja JZP 'Izbira koncesionarja za izvedbo projekta vzpostavitve in upravljanja javnega sistema izposoje in souporabe električnih vozil na območju MOL';
3. Analizo nadzornih mehanizmov, merjenja učinkov in obvladovanja tveganj JZP.

Zahtevana je bila naslednja dokumentacija:

- Novo sklenjene pogodbe, aneksi in načrti na področju JZP od 30.4.2021 do 31.5.2022.
- Poročila o poteku JZP, zaključna poročila za tekoče projekte JZP, izvedene ali v teku za obdobje 2021 do 31.5.2022.
- Aktualni izbori in ocenjevanja JZP, kjer pogodba še ni sklenjena.
- Poročila o pregledih nadzornih organov, notranje revizije, računskega sodišča, skupaj z odzivnimi poročili, vezano na JZP.
- Vezano na razvoj dogodkov pri JZP 'Izbira koncesionarja za izvedbo projekta vzpostavitve in upravljanja javnega sistema izposoje in souporabe električnih vozil na območju MOL':
  - Poročilo o stanju in poteku projekta,
  - Morebitne novo sklenjene pogodbe,
  - Morebitne dodatne analize, gradiva, utemeljitve,
  - Poročilo o reševanju pritožbe konkurenčnega ponudnika ter morebitna pravna mnenja, v kolikor obstajajo.

Ad A) Stanje projektov JZP

MOL je pripravila pregled v tabelarni obliki in posredovala poročila o izvajanju JZP za leto 2021, kot predstavljeno v lanskem poročilu NO MOL, in pa novosti JZP v pripravi ali sklenjeno v 2022.

Zap. št.	Opis predmeta javno-zasebnega partnerstva	•Novo sklenjene pogodbe, aneksi in načrti na področju JZP 2020 do 30.4.2021.	• Poročila o poteku JZP, zaključna poročila za tekoče projekte JZP, izvedene ali v teku za obdobje 2020 do 30.4.2021.	• Aktualni izbori in ocenjevanja JZP, kjer pogodba še ni sklenjena.	• Poročila o pregledih nadzornih organov, notranje revizije, računskega sodišča, skupaj z odzivnimi poročili, vezano na JZP.
1	Izgradnja in upravljanje javnih objektov – Staro letališče	/	Letno poročilo 2020	/	/
2	Javni sistem izposoje koles, ki vključuje vzpostavitev potrebne infrastrukture z najmanj 30 izposojevalnicami koles in skupaj najmanj 300 kolesi; redno in investicijsko vzdrževanje vzpostavljene infrastrukture, torej izposojevalnice koles skozi celotno koncesijsko obdobje; upravljanje z javnim sistemom izposoje koles; promocija vzpostavljenega javnega sistema izposoje koles med potencialnimi skupinami uporabnikov	/	Poročila so mesečna in letna	V teku je javni razpis "Izbira koncesionarja za izvedbo projekta vzpostavitve in upravljanja javnega sistema izposoje in souporabe električnih vozil na območju Mestne občine Ljubljana", ki je v fazi analize prijave in ugotavljanja sposobnosti kandidatov. V zadevi je vložen revizijski zahtevek na DKOM-u, ki pa je zaustavljen zaradi postavitve predhodnega vprašanja o razlagi prava EU na Sodišču EU.	
3	Športni park ČRNUČE z izgradnjo beach sport centra Ljubljana	/	Letno poročilo 2020	/	V tem obdobju ni bilo nadzora.
4	Nogometna dvorana v Štepanjskem naselju	– ANEKS ŠT. 1 K POGODBI O IZVAJANJU JAVNO-ZASEBNEGA PARTNERSTVA za izvedbo projekta »Nogometna dvorana v Štepanjskem naselju«, številka: 671-88/2012-70. – POGODBA O USTANOVITVI STAVBNE PRAVICE, številka dok. DS: 671-88/2012-66*	Letno poročilo 2020	/	V tem obdobju ni bilo nadzora.
5	Aktualni izbori	/	/	*JZP Tenis center Tomačevo, akt o JZP potrjen na Mestnem svetu, razpisna dokumentacija v pripravi. *JZP Ureditve Hipodroma Ljubljana, javni poziv za preveritev zainteresiranosti zasebnih partnerjev je v teku.	V tem obdobju ni bilo nadzora.
6	Uvedba brezžičnega omrežja na območju MOL - WiFree Ljubljana	Pojasnilo oddelka: Za JZP »Uvedba brezžičnega omrežja na območju MOL« (WiFree Ljubljana), kjer je zasebni partner podjetje Telekom Slovenija, v zadnjih 5 letih ni bilo nobenih sprememb, se pravi, da se ni sklepalo nobenih novih aneksov ipd.	Pojasnilo oddelka: Glede na to, da gre za dokončen obseg postavitve brezžičnega omrežja, ki se od leta 2014 ne spreminja, se v ta namen tudi ne izvaja kakršnihkoli analiz.	/	/

Zap. št.	Opis predmeta javno-zasebnega partnerstva	Novo sklenjene pogodbe, aneksi in načrti na področju JZP v 2021 in 2022 ter načrtovani JZP	Mehanizmi nadzora uspešnosti izvajanja JZP
1	Vzpostavitev in upravljanje sistema izposoje in souporabe električnih vozil na območju Mestne občine Ljubljana (CAR SHARING)	Poteka postopek izbire koncesionarja za izvedbo projekta vzpostavitve in upravljanja javnega sistema izposoje in souporabe električnih vozil na območju Mestne občine Ljubljana. Trenutno je v teku postopek revizije pred Državno revizijsko komisijo za revizijo postopkov oddaje javnih naročil.	NA
2	Park varne mobilnosti	V teku obravnava prejete promotorske vloge.	NA
3	Uvedba brezžičnega omrežja na območju MOL - WiFree Ljubljana	Pojasnilo oddelka: Posredovan je aneks št. 4 k pogodbi o JZP za izvedbo projekta »Uvedba brezžičnega omrežja na območju MOL«, sklenjenega 25. 4. 2022 s Telekom Slovenije. Sklenitev aneksa za MOL ne predstavlja nobenih finančnih posledic, podaljšala se je le veljavnost osnovne pogodbe za 3 leta. Priloga: Aneks št. 4 k pogodbi o JZP za izvedbo projekta »Uvedba brezžičnega omrežja na območju MOL«	Posebne analize in kontrole se ne izvajajo, ker je obseg storitev/postavitve brezžičnega omrežja enaka od 2014
4	Projekt pogodbenega zagotavljanja prihrankov rabe energije z namenom energetske sanacije javnih objektov v lasti MOL (EOL 4)	Pojasnilo oddelka: V letu 2021 je bil v pripravi četrti projekt energetskega pogodbenišva (JZP EP EOL 4), za katerega pripravo smo pričeli v letu 2021, sam razpis pa je bil objavljen v 2022. V maju 2022 smo odprli prijave, priznali usposobljenost, sledi konkurenčni dialog.	Redna poročila o poteku, terenski nadzor, obračunski nadzor

Med JZP v pripravi velja izpostaviti razpis za JZP 'Izbira koncesionarja za izvedbo projekta vzpostavitve in upravljanja javnega sistema izposoje in souporabe električnih vozil na območju MOL'. NO MOL je vsebino JZP in postopek izbora koncesionarja pregledal v letu 2021. V pregled je to JZP vključil tudi v 2022, ker je zaradi pritožbe na izbor postopek pred Evropskim sodiščem.

NO MOL je v preteklem letu podrobno proučil vsebino JZP in se na tem mestu sklicuje na nadzorstveno poročilo 2021. Na tem mestu bi le povzeli bistvene ugotovitve preteklega nadzora. Za JZP je v decembra 2019 in januarju 2020 prišla pobuda zasebnega partnerja Avantcar d.o.o., imenovana Avant2go – električna in deljena mobilnost za mesto Ljubljana, izvajanje koncesije za souporabo 100% električnih vozil. MOL je šla na podlagi zasebne pobude v oceno pobude, ki je dokumentirana v dokumentu identifikacije investicijskega projekta. Za pripravo dokumenta je MOL angažirala zunanje strokovnjake, in sicer Inštitut za javno zasebna partnerstva zavod Turjak, s čimer je naredila pomemben kakovostni premik glede podlag za odločanje o JZP. Dokument korektno vrednoti investicijo, in sicer na 17,8 mio € z vključenim DDV, pri čemer skoraj celotna investicija odpade na zasebnega partnerja, na MOL je le 44.000 €. Prav tako so napovedani denarni tokovi, pri čemer je bistveni 'vložek' MOL v obliki izgubljene potencialne parkirnine na mestih, namenjenih sistemu Avan2go. S tem so korektno upoštevani tudi oportunitetni stroški. Dokument ne vključuje analize denarnih tokov promotorja, na podlagi katerih bi bilo jasno, ali gre za vrednost, ki presega 5,35 mio € brez DDV, pri čemer za tak primer velja dodatno Zakon o nekaterih koncesijskih pogodbah, ki konkretno zahteva izdelavo študije upravičenosti podelitve koncesije in objavo v Evropskem uradnem listu.

Dokument jasno opredeljuje cilje, jih ovrednoti tudi kvantitativno in posredno javni interes, katerega predhodno tudi pravno opredeli. Izsledke študije in uporabljeno metodologijo je NO MOL proučil in predstavil v svojem poročilu za 2020/2021.

Konkretna študija je pokazala utemeljenost preteklih priporočil NO MOL, da je potrebna priprava kakovostnih podlag in da je potrebno vrednotiti tudi javni interes. MOL je v preteklosti navadno menila, da to ni mogoče, na kar je bilo priporočilo NO MOL vključitev tudi zunanjih strokovnjakov. V tem primeru se je upoštevanje priporočila pokazalo kot pozitivna praksa. MOL bo lahko precej bolje pripravila pogodbo in z njo tudi zagotovila dolgoročno spremljanje uspešnosti koncesijske pogodbe in postavljenih kakovostnih in vrednostnih ciljev. Pomembnost neodvisnega vrednotenja in preveritve se najbolj pokaže prav pri vrednotenju vložka zasebnega partnerja. Medtem, ko je v proučevanem primeru zasebni partner svoj vložek vrednotil na 72 mio €, je neodvisni strokovnjak na koncu podal oceno 12,2 mio €.

Februarja 2021 je bil objavljen razpis za dodelitev koncesije, na katerega je prišla pritožba še pred izbiro. MOL je pritožbo pravno in vsebinsko argumentirano zavrnila. Reševanje je zaupano Državni revizijski komisiji za revizijo oddaje javnih naročil, ki pa je avgusta 2021 izdala predlog za sprejetje predhodne odločbe in postavila 11 vprašanj za tolmačenje Evropskemu sodišču, od katerega bo ključno odvisen nadaljnji potek zadev. MOL je za zastopanje angažirala Rojs, Peljhan, Prelesnik in partnerji o.p. d.o.o. Dne 10. 11. 2022 je bila razglašena sodba Sodišča EU glede predloga za predhodno odločanje, ki je bil podan s strani Državne revizijske komisije.

Sodišče EU je v ključnih točkah potrdilo koncept MOL, in sicer da gre za koncesijo storitve, ter da lahko kot pogoj za sodelovanje od ponudnikov MOL zahteva, da so registrirani za opravljanje dejavnosti.

Glede izračuna ocenjene vrednosti je Sodišče EU odločilo, da mora javni naročnik (torej MOL) za ugotovitev, ali je mejna vrednost za uporabo direktive o koncesijah dosežena, oceniti celotni promet koncesionarja brez davka na dodano vrednost (DDV) med trajanjem pogodbe z upoštevanjem pristojbin, ki jih bodo uporabniki plačali koncesionarju, ter vložkov in stroškov, ki jih bo imel javni naročnik.

Obenem je Sodišče EU še odločilo, da javni naročnik ne sme, sicer bi kršil načelo sorazmernosti, zahtevati, da je vsak član začasnega združenja podjetij vpisan v trgovski register ali register poklicev v državi članici za opravljanje dejavnosti dajanja lahkih motornih vozil v najem in zakup.

Postopek se bo sedaj nadaljeval pred Državno revizijsko komisijo, ki bo upoštevač razlago Sodišča EU izdala odločitev glede revizijskega zahtevka.

NO MOL se izrecno ne opredeljuje ne do kakovosti obeh ponudb, ne do pritožbe, zavrnitve pritožbe, ne do vsebine predhodne določbe, saj se bo zadeva reševala po sodni poti.

Ad B) Nadzorni mehanizmi nad projekti JZP

NO MOL je za delujoča JZP prejel zahtevana poročila o učinkih in delu JZP v 2021 oziroma drugih poročil o njihovem delovanju, za JZP EOL, kar je podrobno pregledano v razdelku pregleda JZP EOL ter JZP Staro letališče. Vsekakor ostaja na mestu priporočilo o doslednejšem in bolj vsebinskem izvajanju nadzora nad učinki JZP.

Ad C) Priporočila

Čeprav MOL vse bolj kakovostno izpolnjuje priporočila NO MOL, podana v preteklih letih vezano na upravljanje JZP, pa ta ostajajo v veljavi:

- **Pred sklenitvijo JZP naj MOL pripravi natančne podlage za odločanje, kakovostne in vrednostne cilje, ki jih želi doseči, ovrednoti vložek zasebnega partnerja in tako pripravi podlage za spremljanje uresničenih ciljev in zavez tekom celotnega obdobja trajanja koncesije. Čim natančneje mora biti vrednostno in kakovostno opredeljen tudi javni interes in kazalci, s katerimi bo merjeno uresničevanje javnega interesa (npr. količina zmanjšanja izpustov ali število uporabnikov, vplivi na zdravje, okolje itd).**
- **MOL naj v dolgoročnih koncesijskih pogodbah/JZP z zasebnimi partnerji zahteva redno in vsebinsko ustrezno poročanje o uresničevanju zavez, vsebin in namena JZP, tako kakovostni opis aktivnosti in doseženih ciljev kot tudi vrednostne kazalnike realiziranih učinkov, primerjavo z načrtovanimi kazalniki in primerjavo z doseženimi kazalniki v predhodnih letih, kjer je to mogoče.**
- **MOL naj v dolgoročnih koncesijskih pogodbah/JZP z zasebnimi partnerji zahteva ločeno računovodsko evidentiranje tistega dela zasebnega partnerja, ki zadeva JZP od morebitne ostale dejavnosti zasebnega partnerja, v kolikor se dejavnosti, vezane na JZP prepleta s širšim poslovanjem partnerja, nevezanim na JZP. Na ta način bo MOL lažje spremljala in vrednotila učinke JZP, uresničevanje javnega interesa in ciljev, postavljenih ob sklenitvi JZP.**

14. NOVOSTI, RAZVOJ, POGODBE NA PODROČJU PODELJEVANJA IN IZVAJANJA KONCESIJ ZA OPRAVLJANJE GOSPODARSKIH DEJAVNOSTI 2021-2022

Z namenom ugotovitve spoštovanja načel gospodarnosti in obvladovanja tveganj na področju podeljevanja in izvajanja koncesij za opravljanje gospodarskih dejavnosti si je v svojem pregledu NO MOL zastavil naslednje cilje:

1. Pregled izvajanja s pogodbami predvidenih nadzornih mehanizmov in obvladovanj tveganj;
2. Spremljanje ekonomskih in tržnih razmer za storitve in dejavnosti, ki so predmet koncesijskih pogodb.

Zahtevana je bila naslednja dokumentacija:

- Seznam veljavnih koncesijskih pogodb in aneksov, vezanih na koncesije za opravljanje gospodarskih dejavnosti, dopoljenih s podatki o partnerju/koncesionarju, datumom sklenitve pogodbe, trajanje pogodbe, vrednost pogodbe na 31.5.2022. Dokumentacija je bila naknadno dopolnjena z novostmi do 1.10.2022.
- Kopije morebitnih novo sklenjenih koncesijskih pogodb v obdobju 2021 in 2022.
- Inventurno stanje sredstev v lasti MOL v upravljanju pri koncesionarjih, skupaj s poročilom inventurne komisije za leto 2021.
- Zapisniki o nadzoru, ki ga koncedent opravlja nad koncesionarjem za vse koncesionarje za 2021 in 2022, kot tudi zapisnike vmesnih pregledov.
- Vse analize cen, morebitne kontrole cen koncesionarjev, ki izvajajo gospodarske dejavnosti, morebitne spremembe cenikov, skupaj s podlagami in utemeljitvami sprememb cen izvajanja koncesij v letih 2021 in 2022.
- Pregled poročil notranje revizije ali računskega sodišča, inšpekcij ali drugih nadzornih organov, vezanih na izvajanje koncesijskih pogodb za obdobje 2021 do 31.5.2022, skupaj z odzivnimi poročili.
- Morebitne uskladitve cenika za 2021 in 2022, ki je priloga h koncesijski pogodbi z vsakim od koncesionarjev s kratko navedbo temelja in učinka spremembe - prenove.
- Vsa poročila, analize, raziskave tržišča (lahko analize konkurenčnih oziroma primerljivih ponudb), ki se nanašajo na preverjanje cen koncesionarjev, skupaj s poročilom o morebitnih spremembah pogodbenih storitev, cenikov in predvidenih učinkih za obdobje 2020 in 2021.

NO MOL je pridobil zahtevano dokumentacijo. Iz poslanega popisa pogodb in aneksov je razvidno, da je MOL v 2021 z JR sklenila:

- Dne 21. 9. 2021 je bil podpisan Aneks št.12 za vzpostavitev sistema za vodenje razsvetljave na področju SDMS in SCADA v višini 517.646,00 € z DDV.
- Dne 19. 4. 2022 je bil podpisan Aneks št.13 za barvanje tunela pod gradom v višini 394.178,72 € z DDV.

Aneksa sta vsebinsko in tehnološko smiselna, da se rešujeta v okviru koncesijske pogodbe z JR. Iz poslanih dokumentacij letnih popisov za 2021 tako poročil popisnih komisij kot stanj usklajenih ustreznih kontov osnovnih sredstev MOL je razvidno, da je bilo stanje popisano. NO MOL je pri tem pregledal le stanja in poročilo popisne komisije, ni pa preverjal skladnosti s stvarnim stanjem v naravi.

Iz zapisnikov o pogodbenem nadzoru nad koncesionarjema JR in KPL za 2021 in 2022 je razvidno, da so bili v tem obdobju izvedeni po trije nadzori nad vsakim od koncesionarjev. V nazor je zajet plan del, različna izredna dela in kontrola obračunov z vsemi pripadajočimi dokumenti. Ta dokumentni nadzor obračunov je sicer vzorčni, Dejansko bi bil potreben popoln nadzor obračunov in njihova skladnost z izvedenimi deli na terenu. Pomemben del nadzora je bilo usklajevanje in

preverjanje cen. Gradbeni materiali, energija in delo so bili predvsem v letu 2022 predmet nenehnih in pomembnih dražitev. MOL je podražitve preverjal s preverjanjem ponudb in dokazil, ki jih je zbral koncesionar in vzorčno sam preveril MOL. Ker se je koncesionar KPL javljal z nižjimi cenami na razpise, je MOL cene preverjal tudi s temi in opozarjal na odstopanja.

V 2022 se je preverjala tudi kakovost terenskega nadzora, ki ga MOL izvršuje nad koncesionarjem. Terenski nadzor nad kakovostjo izvedenih del, nad popolnostjo izvedenih del in nad življenjsko dobo izvedenih del je poleg periodičnih pregledov, ki so jasno zapisniško vodeni, prav tako ključen. Zaradi omejenih resursov se s strani MOL trenutno izvaja manj sistematično. V primerjavi z izvedbenim nadzorom, ki je vzpostavljen s strani MOL na JZP EOL, je nadzor nad koncesionarjema KPL in JR vezan na pregled popolnosti in kakovosti izvedbe ter spremljanje izvedenega skozi življenjsko dobo, dokaj nerazvit. Upoštevajoč močne podražitve storitev in pomembnost investicij, ki jih koncesionarja izvajata, NO MOL priporoča, da se nadzor okrepi po zgledu JZP EOL – čeprav ne gre za popolnoma primerljivo zadevo. Smiselno bi bilo tudi, da MOL v nadzor v primeru pomanjkanja internih resursov vključi zunanje strokovnjake. Ta nadzor bi bistveno pripomogel h kakovosti nadzora nad izvajanjem gospodarskih javnih služb. Kljub trudu je MOL v sedanjih tržnih razmerah v podrejenem položaju zaradi pomanjkanja virov in ekspertov.

Vezano na to NO MOL podaja naslednje priporočilo:

MOL naj okrepi nadzor nad popolnostjo in kakovostjo izvedenih storitev s strani koncesionarjev pri izvajanju gospodarskih javnih služb, s posebnim poudarkom na aktivnostih terenskega nadzora tekom življenjske dobe izvedenih del ter sistematičnem dokumentiranju nadzornih aktivnosti. MOL lahko za naloge nadzora angažira tudi neodvisne eksperte.

MOL se že nekaj časa zaveda potrebe po prenovi pogojev koncesijske pogodbe. To je razvidno iz preteklih zapisnikov nadzora nad koncesionarjem KPL, kjer so bile izražene zahteve po generalni reviziji in aktualizaciji cenikov. NO MOL je v preteklih priporočilih večkrat izrazil mnenje, da je doseganje konkurenčnih cen tudi za storitve, ki izvorno niso bile opredeljene v ceniku, nujno potrebno.

NO MOL je v svojem poročilu za 2019/2020 podal mnenje, da je potrebno pri vrednotenju konkurenčnosti pogojev – cen, ponujenih s strani koncesionarjev v primerjavi s ponudbami ostalih ponudnikov na trgu, upoštevati naslednje dejavnike:

- Koncesionar mora ponuditi nižjo ceno, ker ima po koncesijski pogodbi in aneksih v naprej opredeljen velik obseg izvedbe, katero lahko razporeja in organizira časovno tako, da svoje vire (nabava materialov, zaposleni), optimalno in kar najučinkoviteje razporeja.
- Svojo dejavnost lahko organizira z nižjimi določenimi stroški, na primer stroški trženja, iskanja posla, priprave razpisne dokumentacije, nižje nabavne cene materialov zaradi velikih obsegov in predvidljivih potreb, kot tudi nižjimi določenimi tveganji (tveganja neplačil, tveganja sprememb v povpraševanju v času trajanja pogodb, ki so dolgoročne). Posledično mora biti koncesionar zopet zmožen in obvezen ponuditi cene, ugodnejše od običajnih na trgu za istovrstne storitve.

Izvirni problem izvira iz dejstva, da je bila sklenjena dolgoročna, 20 letna pogodba s fiksnimi cenami, ki pa v času rasti cen očitno niso zdržale.

Iz zapisnikov o nadzoru nad koncesionarjem KPL iz let 2020 in 2021 je razvidno, da je MOL pri usklajevanju uporabil prav zgoraj navedene pogajalske argumente NO MOL, dodatno pa še ugotavlja, da so, v primerjavi s cenami primerljivih storitev iz javnih razpisov, celo istega ponudnika, koncesionarja, cene istega ponudnika za izvajanje nalog iz koncesijske pogodbe višje, kar ni utemeljeno.

Dejstvo je, da se je trg energije, surovin, materialov in storitev zlasti v zadnjem kvartalu 2021 in 2022 popolnoma destabiliziral in cene rastejo mnogo hitreje od stopnje inflacije. Prav tako se močno draži cena dela, merjeno z rastjo minimalne plače. Po dolgotrajnem procesu usklajevanj in pogajanj, katera so večkrat opisana v preteklih nadzorstvenih poročilih NO MOL, so bili ceniki v 2022 tudi dejansko prenovljeni.

Pobude za podražitve sta v 2022 podala oba koncesionarja.

MOL je že dlje časa intenzivno spremljala tržne cene in je bila zato na pobudo tudi pripravljena. Ne glede na izjemno neugodne tržne razmere za MOL in ugodne za koncesionarja je bil v pogajanjih dosežen razumen kompromis. Spremembe cenika izvirajo iz treh ključnih kalkulativnih elementov, to so delo, materiali, vozila.

Od leta 2006 so se tako na podlagi statističnih podatkov RS bruto plače v vseh segmentih zelo povečale. Osnovna bruto plača se je s 511,62 € bruto povišala na 1024,24 € bruto za leto 2021 (vir: Statistični urad Republike Slovenije), torej ravno za 100%. Podobne in še izrazitejše trende kažejo podražitve vseh energentov in surovin - baker, aluminij, železova ruda, nafta. Iz seznama 2700 materialov v ceniku MOL je koncesionar za 84 materialov pripravil nove predloge cen s predloženimi dokazili. MOL je na koncu dvig cen dela v povprečju priznala v višini 104% (s strani koncesionarja predlagano 116%). Dviga cene materialov MOL ni priznal in so ostale nespremenjene. Dne 13. 4. 2022 je bil potrjen nov cenik JR.

Istočasno je bil sprejet nov cenik KPL, in sicer po istem načelu. Povečanja cen materialov ali cen strojev in vozil niso bila priznana, za delo pa je bilo priznано povečanje v povprečju za 101,10 %. V teku je tudi sprejem cenika novih postavk, vezanih na vzdrževanje cest.

Ob tem se pojavlja vprašanje upravičenosti sprejema višjih cen, kot so bile dogovorjene v prvotni 20 letni pogodbi mimo pogodbenih določil. Spoštovanje pogodbe tekom celotnega njenega trajanja je temeljno načelo pogodbenega prava (obligacijski zakonik). Obligacijski zakonik pa pozna tudi odstop od tega temeljnega načela. To je klavzula o spremenjenih okoliščinah, katere se tako razlikujejo od okoliščin, ki so veljale v času sklenitve ali bi jih bilo razumno predvideti, da pogodbeni pogoji ne omogočajo več poštenega uresničevanja interesa ene ali druge (ali obeh) stranke. Na podlagi tako spremenjenih okoliščin stranka lahko zahteva razvezo ali spremembo pogodbe, v kolikor po sklenitvi pogodbe nastanejo okoliščine, ki otežujejo izpolnitev obveznosti te stranke. Sprememba cen, kakršne ni bilo možno pričakovati, je ena izmed okoliščin, ki lahko pomeni temelj, da stranka zahteva razvezo pogodbe. Vendar pa to ne pomeni kar vsako zvišanje cen. Stranki namreč morata računati na neko zvišanje cen, skladno s pričakovanji, glede na pretekla gibanja cen. In temu rečemo poslovni riziko, ki ga stranka mora prevzeti oz. nositi. V tem primeru ne pride v poštev klavzula o spremenjenih okoliščinah, saj je takšno spreminjanje cen splošno znano dejstvo, tako da pogoji za upoštevanje klavzule o spremenjenih okoliščinah niso izpolnjeni. Nova okoliščina mora biti nepredvidljiva v času sklenitve in nesorazmerna. Razveza pogodbe pri tem ne nastopi kar po samem zakonu, pač pa jo je potrebno zahtevati in če se nasprotna stranka ne strinja, je potrebna tožba na razvezo. Seveda je bolj smiselno, da stranki sporazumno ugotovita, pod kakšnimi novimi, sprejemljivimi pogoji se pogodbeno razmerje nadaljuje, v kolikor je seveda tak interes. Najverjetneje so tekoče rasti cen surovin in energentov izven razumnih obsegov, ki bi jih koncesionarja morala pričakovati ob sklenitvi, in je pogoj spremenjenih okoliščin izpolnjen (to bi sicer presojalo sodišče). Poleg tega je nedvomno javni interes, da se storitve po koncesijskih pogodbah za opravljanje javnih gospodarskih služb nemoteno nadaljujejo. S tega vidika NO MOL pozitivno ocenjuje doseženi kompromis pri dvigu cen storitev. Obenem NO MOL opozarja, da bo dvig pomembno vplival na porabo proračunskih sredstev. Smiselno je, da se za vpliv dviga cen pripravi obračun učinka, kateri se seveda upošteva pri načrtovanju proračunske porabe.

Pomembno je, da se ob izteku in prenovi koncesijske pogodbe upoštevajo pridobljene izkušnje pri sklepanju nove pogodbe in izbiri partnerja, razvije pogodbeno predvidene mehanizme usklajevanja v času negotovih tržnih razmer, pa tudi okrepi dokumentarni in materialni (kakovostni in količinski) nadzor nad izvedenimi deli.

NO MOL pa tako podaja naslednja priporočila:

- **MOL naj pripravi analizo učinka podražitve storitev po koncesijskih pogodbah za opravljanje javne gospodarske službe JR in KPL ter učinke ustrezno upošteva pri načrtovanju proračunske porabe. Izpolnitev priporočila je v teku in ima učinek v rebalansu proračuna.**
- **MOL naj si še naprej prizadeva za redno posodabljanje in konkurenčnost cen za materiale in storitve koncesionarjev pri izvajanju gospodarskih dejavnosti, pri čemer mora upoštevati večje količine, dolgoročnost sodelovanja in nižja tveganja koncesionarja v primerjavi s povprečnim ponudnikom na trgu.**

- **MOL naj se do izteka koncesijske pogodbe za opravljanje gospodarske javne službe vzdrževanja občinskih cest v 2026 primerno pripravi in zagotovi novo pogodbo ki bo bolje obvladovala tveganja spremenjenih tržnih pogojev in bo vključevala mehanizme stalnega nadzora izvedenih aktivnosti ter zagotavljanja najugodnejših cenovnih pogojev.**

PODROČJE PREGLEDA V – POSEBNI DEL

15. NAD PRORAČUNSKIM UPORABNIKOM 4.4. ODDELEK ZA GOSPODARSKE DEJAVNOSTI IN PROMET

Projekt »Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnikov Ljubljanskega polja in barja«. (vključuje tudi projekt Centralna čistilna naprava Ljubljana – izgradnja III. faze)

NO MOL je pregledal trenutno stanje izvajanja projekta »Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnikov Ljubljanskega polja in barja«, posebej pa še izvajanje izgradnje III. faze Centralne čistilne naprave Ljubljana.

Projekt obsega tri področja:

1. Nadgradnja sistema odvajanja komunalne odpadne vode v občinah Medvode in Vodice ter izgradnja povezovalnega kanala C0 v Mestni občini Ljubljana (sodelujeta tudi občini Medvode in Vodice)
2. Izgradnja III. faze Centralne čistilne naprave Ljubljana
3. Dograditev javne kanalizacije v aglomeracijah v MOL večjih od 2000 PE
  - 1. sklop gradnje kanalizacije, ki obsega 20 območij gradnje in
  - 2. sklop gradnje kanalizacije, ki obsega 14 območij gradnje
  - 3. sklop gradnje kanalizacije, ki obsega 9 območij gradnje (pogodba za izvajanje še ni sklenjena)

Za MOL celotna vrednost investicije (z DDV) znaša 113 mio € oziroma 92,8 mio € (brez DDV), od tega kohezijska sredstva iz EU za MOL predstavljajo 57,2 mio €, sofinanciranje iz državnega proračuna za MOL znaša 10,1 mio €.

Po področjih vrednost investicije (z DDV) za MOL znaša:

- za 1. področje 12 mio €
- za 2. področje 49 mio € in
- za 3. področje 52 mio €

Dela pri izgradnji povezovalnega kanala C0 so začasno ustavljena. Agencija republike Slovenije za okolje (ARSO) je namreč odločila, da je potrebno izvesti presojo vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje na delu trase, kjer je MOL s kinetami okolje dodatno zaščitila. Po izjavi ARSA je za to pristojno Ministrstvo za okolje, s katerim sedaj potekajo usklajevanja. S strani Ministrstva za okolje je MOL prejel poziv k dopolnitvi vloge za izdajo okoljevarstvenega soglasja, dopolnitev vloge je v izdelavi.

Na odseku Brod-Ježica je bila gradnja zaustavljena (konec novembra 2022 se nadaljuje z izvajanjem gradbenih del na tem odseku) tudi zaradi nasprotovanja gradnji in oviranju gradnje s strani lastnikov sosednjih zemljišč. V tej zvezi na Upravni enoti Ljubljana potekajo tudi postopki začasnega omejevanja lastninske pravice teh lastnikov sosednjih parcel. Na delu sosednjih zemljišč je MOL že pridobil ustrezne pravice začasne uporabe zaradi vzpostavitve tako imenovanega delovnega pasu z namenom ureditve gradbišča in transportne poti. Dodatne težave pri izvajanju del v skladu s terminskim planom sta povzročili tudi epidemija Covida 19 in vojna v Ukrajini. Rok izgradnje je podaljšan do 31.07.2023 (izdaja Potrdila o prevzemu).

Glede priporočila Nadzornega odbora MOL v našem lanskem poročilu, da naj MOL da pobudo Računskemu sodišču, da preveri zakonitost vseh odločb in sklepov, ki so omogočili začetek izvajanja projekta »Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnikov Ljubljanskega polja in barja« in zakonitost vseh sklepov glede okoljevarstvenega soglasja ter sklepa o ustavitvi izvajanja projekta, MOL pojasnjuje, da pobude ni dala. Meni namreč, da se Računsko sodišče samostojno odloča, kaj bo preverjalo. MOL tudi meni, da je bila zakonitost njenih postopkov že večkrat preverjena s strani

ustreznih organov in sodišč ter tudi s strani predstavnikov EU in pri nobenem od teh preverjanj ni bilo ugotovljenih nobenih nepravilnosti.

Kljub zaustavitvi del in podaljševanju rokov izvedbe ter čakanju na okoljevarstveno soglasje MOL še vedno verjame, da bo projekt končan v roku in evropska kohezijska sredstva črpana v celoti, končni rok za črpanje je 31. 12. 2023. Do sedaj je bilo za celoten projekt za MOL porabljenih 49,9 mio €. Od skupno za MOL odobrenih 57,2 mio € evropskih kohezijskih sredstev je bilo črpanih 29,9 mio €.

MOL tudi meni in verjame, da bo rok črpanja kohezijskih sredstev zaradi epidemije Covida 19 in vojne v Ukrajini podaljšan.

Dela na izgradnji III. faze Centralne čistilne naprave Ljubljana se izvajajo, rok dokončanja je bil podaljšan do 21. 10. 2023 (izdaja Potrdila o prevzemu). Po prvotnem terminskem planu naj bi bil projekt končan v letu 2017. Pogodbena vrednost investicije v višini 39,5 mio € brez DDV (prvotno je bila investicija ocenjena na 20,1 mio € brez DDV) se je do sedaj povečala na 46,9 mio € brez DDV (predvsem zaradi spremembe tehnologije, ki je potrebna zaradi spremenjene karakteristike odpadne vode, povečanja parametrov onesnaženja in zmanjšanja količine odpadne vode).

Dela za 1. in 2. sklop gradnje kanalizacije potekajo. Za 1. sklop je dokončano 74 % celotne dolžine kanalizacije, za 2. sklop pa 43 %. Zaradi dolgotrajnih postopkov razlastitve in posledično pridobivanja gradbenih dovoljenj ter težav v zvezi z epidemijo Covid 19 je bil rok za izvedbo obeh sklopov zopet podaljšan do 31.07.2023.

Začela so se dela tudi na 3. sklopu gradnje kanalizacije. Z izbranim izvajalcem del je bila pogodba sklenjena 24.01.2022. Rok za dokončanje del je 14.10.2023.

Ugotovitev:

Po pregledu trenutnega stanja projekta »Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnikov Ljubljanskega polja in barja«. (vključuje tudi projekt Centralna čistilna naprava Ljubljana – izgradnja III. faze) NO MOL ugotavlja vsebinsko enako kot v poročilu za preteklo leto:

- da dela na vseh treh področjih kasnijo, roki dokončanja se podaljšujejo
- da se je projekt Centralna čistilna naprava Ljubljana – izgradnja III. faze) od prvotno ocenjenih 20,1 mio € brez DDV in pogodbeno dogovorjenih 39,5 mio € brez DDV podražil na 46,9 mio € brez DDV, oziroma 57,2 mio € z DDV (glavni razlog je sprememba tehnologije)
- da pri izgradnji povezovalnega kanala C0 zaradi ustavitve izgradnje in na novo zahtevane pridobitve okoljevarstvenega soglasja grozi dokončna prepoved izgradnje že skoraj dokončanega povezovalnega kanala ter vračanje že črpanih evropskih kohezijskih sredstev, pri čemer pa rezervni scenarij ne obstaja.

NO MOL tudi ugotavlja, oziroma ne razume, kako je mogoče, da ustrezni državni organ (Agencija republike Slovenije za okolje ali Ministrstvo za okolje in prostor) še vedno ni sprejel sklepa glede okoljevarstvenega soglasja, ki bi omogočal dokončanje že skoraj končanega kanala C0 ter s tem omogočil črpanje odobrenih evropskih kohezijskih sredstev (za MOL do 31.12.2023 na razpolago še 27,3 mio € evropskih kohezijskih sredstev).

Priporočilo :

Po pregledu trenutnega stanja projekta »Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnikov Ljubljanskega polja in barja«. (vključuje tudi projekt Centralna čistilna naprava Ljubljana – izgradnja III. faze) NO MOL priporoča, da MOL izvaja maksimalni pritisk na ustrezne državne organe glede pridobitve okoljevarstvenega soglasja za dokončanje kanala C0 z opozarjanjem, da zamujanje in odlašanje z odločitvijo (ali celo sprejem negativne odločitve) med

drugim pomeni tudi nevarnost (oziroma verjetnost) vračanja že črpanih 29,9 mio € evropskih kohezijskih sredstev ter nezmožnost črpanja še preostalih odobrenih 27,3 mio € evropskih kohezijskih sredstev).

16. NAD PRORAČUNSKIM UPORABNIKOM 4.11. SLUŽBA ZA RAZVOJNE PROJEKTE IN INVESTICIJE:

Projekt » Atletski center Ljubljana«

NO MOL je pregledal trenutno stanje projekta.

Za projekt Atletski center Ljubljana je bila v letu 2016 izdelana investicijska dokumentacija – dokument identifikacije investicijskega projekta (DIIP). Investicija je predvidevala prenovo atletskega stadiona, izgradnjo pokrite večnamenske atletske dvorane z 200 m krožno atletsko stezo, izgradnjo pokrite kolesarske steze pod montažnimi tribunami, ureditev povezovalnih poti in zelenih površin ter ureditev parkirišč. Vrednost investicije je bila po tekočih cenah ocenjena na 14,3 mio € z DDV. Pri tej vrednosti investicije je bilo predvideno, da obstoječi objekti ostajajo, se samo rekonstruirajo in obnovijo. Po natančnem pregledu stanja objektov pa se je izkazalo, da je njihovo stanje tako slabo, da je rekonstrukcija finančno neizvedljiva. Predračunska vrednost projekta se je zaradi navedenega maja 2019 povečala najprej na 35,9 mio € z DDV, zadnja predračunska vrednost projekta iz februarja 2020 pa znaša 55,9 mio z DDV.

Glavni razlogi povečanja investicijske vrednosti projekta glede na predhodno stopnjo investicijske dokumentacije, so bili:

- povečanje tekočih cen gradbenih storitev, del in opreme,
- opredelitev in ovrednotenje stroškov prestavitve komunalne infrastrukture na območju gradnje, ki izhajajo iz projektnih pogojev upravljalcev komunalnih vodov ter predvsem
- vzpostavitev gradbeno-tehničnih in programskih elementov objektov na nivo, ki omogoča izvedbo tekmovanj na najvišji ravni za atletiko in nogomet.

Ocenjena vrednost projekta se je povečala tudi zato, ker je bilo potrebno na zahtevo Ministrstva za okolje projektu dodati še dokumentacijo za izgradnjo spremljajoče primarne infrastrukture.

Zaradi zahtevnosti in kompleksnosti projekta, kjer se prepleta več različnih programov ter zaradi trenutno nepredvidljivega stanja v gradbeništvu (vsaj kar se cenovne politike tiče) je potrebno zadnjo predračunsko vrednost projekta razumeti kot ocenjeno vrednost, ki se utegne še spreminjati.

Za projekt je bila podana vloga za izdajo okoljevarstvenega soglasja in gradbenega dovoljenja. Poteka postopek izdelave projektne dokumentacije PZI. Pogodba o izdelavi projektne dokumentacije je bila sicer podpisana že v letu 2018, naslednje leto pa se je pogodbeno vrednost povečala za četrtno, zaradi sprememb že izdelane projektne dokumentacije za idejno zasnovo (IDZ), idejni projekt (IDP) in projekt za izvedbo (PZI). Javno naročilo za izbor izvajalca je bilo prvotno predvideno za leto 2022, sedaj pa zamaknjeno v leto 2023, projekt pa naj bi bil končan v treh letih.

Ugotovitev:

Po pregledu trenutnega stanja projekta »Atletski center Ljubljana« NO MOL ugotavlja, da se je ocenjena vrednost projekta od prvotnih 14,3 mio € z DDV povečala že na 55,5 mio € z DDV, vendar postopek dokončnega oblikovanja projekta in ocena njegove vrednosti še nista zaključena.

Priporočilo:

Po pregledu trenutnega stanja projekta »Atletski center Ljubljana« ter visokem naraščanju ocenjene vrednosti projekta, NO MOL ponovno priporoča, da zaradi kompleksnosti projekta, kjer se prepleta

več različnih programov, MOL pred izvedbo javnega naročila za izbor izvajalca projekta ter sklenitvijo izvajalske pogodbe preveri in pretehta vse elemente projektne dokumentacije ter njeno vseobsežnost in celovitost (tudi glede vseh okoljevarstvenih zahtev), da ne bo prihajalo do naknadnih projektних sprememb in posledično do sprememb izvajalske pogodbe, podražitev in podaljšanj rokov izvedbe.

17. NAD PRORAČUNSKIM UPORABNIKOM 4.15. ODDELEK ZA ŠPORT

Projekt »Obnova Plečnikovega stadiona za Bežigradom« (v sklopu Upoštevanja naših priporočil)

V zvezi z uresničevanjem priporočil NO MOL smo preverili, kako v Oddelku za šport upoštevajo naše priporočilo, ki smo ga podali pri nadzoru za leto 2019, naj MOL po preteku veljavnosti družbene pogodbe družbe Bežigrajski športni park športni marketing d.o.o. (novembra 2022), v kateri ima 28 % delež, iz družbe izstopi (oziroma ne podaljša njene veljavnosti), če do tedaj družba ne bo pridobila veljavnega gradbenega dovoljenja.

Družba Bežigrajski športni park športni marketing d.o.o. (v nadaljevanju BŠP), v kateri ima MOL 28 % delež (vložek MOLa kot stvarni vložek parcel znaša 5.705.458 €), ki je bila ustanovljena leta 2007 za namen obnove Plečnikovega stadiona, še vedno ni pridobila gradbenega dovoljenja za predvideno obnovo. V družbeni pogodbi družbe BŠP je določilo, da naj bi družba prenehala v primeru, če obnova Plečnikovega stadiona ne bi bila mogoča zaradi ne pridobitve gradbenega dovoljenja v roku 96 mesecev od dneva sklenitve družbene pogodbe (to je do novembra 2015). Mestni svet MOL se je s svojimi sklepi v letu 2015, 2017 in 2019 strinjal, da se ta rok podaljša vsakič še za dve leti (podaljšanje iz leta 2019 velja do novembra 2022).

Od podaje našega priporočila do danes gradbeno dovoljenje še ni bilo pridobljeno. Septembra 2020 je Ministrstvo za kulturo s svojim sklepom ustavilo pridobivanje gradbenega dovoljenja. Upravno sodišče v Ljubljani je maja 2022 po pritožbi oziroma tožbi družbe BŠP sklep Ministrstva za kulturo razveljavilo in razsodilo, da se postopek pridobivanja gradbenega dovoljenja lahko nadaljuje na Ministrstvu za okolje in prostor.

Okrajno sodišče v Ljubljani je v začetku leta 2022 razsodilo oziroma sklenilo, da parcela št. 312 k.o. Bežigrad, ki jo je MOL kot stvarni vložek vložila v družbo BŠP, ne pripada MOLu. Družba BŠP je na sklep sodišča januarja 2022 vložila pritožbo.

Mestni svet MOL je v letu 2021 sprejel sklep o podaljšanju veljavnosti družbene pogodbe družbe BŠP, čeprav bi se veljavnost pogodbe iztekla šele novembra 2022.

Ugotovitev:

Po preveritvi uresničevanja priporočila NO MOL glede podaljševanja veljavnosti družbene pogodbe družbe Bežigrajski športni park športni marketing d.o.o. NO MOL ugotavlja, da MOL priporočila ni upoštevala in je konec leta 2021 ponovno podaljšala veljavnost te pogodbe.

Priporočilo:

NO MOL ponovno priporoča, da MOL čim preje prekine veljavnost družbene pogodbe družbe Bežigrajski športni park športni marketing d.o.o in se vključi v širšo družbeno akcijo za ohranitev in obnovo Plečnikovega stadiona za Bežigradom.

Projekt »Nogometna dvorana Štepanjsko naselje«

V okviru izvajanja javno zasebnega partnerstva na projektu »Nogometna dvorana Štepanjsko naselje« smo preverjali, kako in v kakšnem obsegu zasebni partner omogoča MOLu uporabo dvorane za potrebe izvajanja letnega programa športa MOL.

Ugotovitev:

Po preveritvi načina in obsega uporabe nogometne dvorane Štepanjsko naselje NO MOL ugotavlja, da zasebni partner omogoča MOLu uporabo dvorane za potrebe izvajanja letnega programa športa MOL v skladu s pogodbo o javno zasebnem partnerstvu.

Projekt »Športni park Črnuče«

V okviru izvajanja javno zasebnega partnerstva na projektu »Športni park Črnuče« smo preverjali, kako in v kakšnem obsegu zasebni partner omogoča MOLu uporabo dvorane za potrebe izvajanja letnega programa športa MOL.

Ugotovitev:

Po preveritvi načina in obsega uporabe Športnega parka Črnuče NO MOL ugotavlja, da zasebni partner omogoča MOLu uporabo športnega parka za potrebe izvajanja letnega programa športa MOL v skladu s pogodbo o javno zasebnem partnerstvu.

18. NAD PRORAČUNSKIM UPORABNIKOM 4.7. ODDELEK ZA KULTURO:

Sofinanciranja sredstev v »Programu za mlade« (v sklopu Upoštevanja naših priporočil)

V zvezi z uresničevanjem priporočil NO smo preverili, kako v Oddelku za kulturo upoštevajo naša priporočila pri nadzoru nad namembnostjo porabe sredstev v »Programu za mlade« oziroma realizacijo programa, ki je bil sofinanciran.

Ugotovitev:

Po preveritvi postopkov nadzora nad namembnostjo porabe sredstev v »Programu za mlade« oziroma realizacijo programa, ki je bil sofinanciran, NO MOL ugotavlja, da so v Oddelku za kulturo upoštevali priporočila NO MOL in da sta nadzor in spremljanje programa realizacije ustrezna.

PODROČJE PREGLEDA VI. – POSEBNI DEL

19. FINANCIRANJE STROŠKOV MOL ZA RAZVOJNE ODDELKE VRTCEV V ZADNJIH TREH LETIH IN FINANCIRANJE IZVEDBE KRAJŠIH PROGRAMOV V VRTCIH, KI VRTCA NE OBISKUJEJO

19.1. Financiranje stroškov MOL za razvojne oddelke vrtcev v zadnjih treh letih

Financiranje razvojnih oddelkov vrtcev ureja Pravilnik o Metodologiji za oblikovanje cen programov v vrtcih, ki izvajajo javno službo z dne 4.10.2019. Vrtci oblikujejo cene programov za otroke v oddelkih kot so prvo starostno obdobje, drugo starostno obdobje, v razvojnih oddelkih ter vzgojno varstvenih družinah. Elementi za oblikovanje cen so stroški dela, stroški materiala in storitev ter stroški živil za otroke. Med elemente cene ne sodijo stroški za investicijsko vzdrževanje in investicije ter drugi stroški, ki niso neposredno povezani z izvajanjem programa v okviru javne službe. Stroške, ki niso elementi za izračun cene po tem pravilniku krije vrtcu ustanovitelj v skladu z zakonom, drugimi predpisi, Aktom o ustanovitvi zavoda oz. v skladu s pogodbo o financiranju zavoda. Pravilnik ureja tudi dodatne stroške za otroke s posebnimi potrebami, ki so vključeni v redni oddelek vrtca. Razvojne oddelke v vrtcih o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok v posebnimi potrebami v višini dodatnih stroškov v teh oddelkih plačuje MIZŠ (Ministrstvo). Mestni svet Mestne občine Ljubljana je dne 8.7.2019 sprejel tudi sklep o določitvi cen programov predšolske vzgoje v javnih vrtcih in dodatnih ugodnosti za starše ko sledi. Cene programov znašajo mesečno kot sledi: prvo starostno obdobje 576 EUR, drugo starostno obdobje 418 EUR, kombinirani oddelki 446 EUR, oddelki 3-4 letni otroci 439 EUR in razvojni oddelki 1.174 Eur.

Naslednja tabela prikazuje financiranje razvojnih oddelkov v javnih vrtcih MOL od leta 2019-2021

Leto	Št.razvojnih oddelkov	Št.otrok	Plačilo staršev na leto	Plačilo MIZŠ	Plačilo RVC MOL	Na oddelek financiranje MIZŠ
2019	11	54-62	73.260	150.878	497.730	3.429
2020	11-13	52-71	88.322	479.861	332.471	3.492
2021	13	72-76	115.387	545.017	394.567	3.496

Pregledali smo dokumente za posamezne vrtce, ki so povezani s financiranjem razvojnih oddelkov za Vrtec Ciciban po posameznih mesecih. Ugotovili smo, da so MOL podani zahtevki za financiranje razvojnih oddelkov za plačilo razlike med ceno programov in plačilom staršev in doplačil MIZŠ, ki so podpisani s strani odgovornih oseb. Med Mestno občino Ljubljana in Vrtcem Ciciban je za leto 2021 sklenjena tudi pogodba o financiranju z dne 28.1.2021 v višini 4.006.840 EUR, za poslovno leto 2020 je sklenjena pogodba o financiranju v višini 3.936.522 EUR, ki je bila podpisana 31.1.2020, za poslovno leto 2019 pa je bila sklenjena pogodba o financiranju z dne 28.1.2019 v višini 3.672.845 EUR in Aneks k pogodbi z dne 30.9.2019 zaradi Sklepa o določitvi cen programov predšolske vzgoje v javnih vrtcih in dodatnih ugodnosti za starše, ki je začel veljati 1.9.2019. S tem dnem je del obveznosti za financiranje razvojnih oddelkov prevzel tudi MIZŠ. Pogodbene vrednosti vključujejo tudi vrednost financiranja razvojnih oddelkov.

Spodnja tabela prikazuje pregled vključenih otrok s posebnimi potrebami v redne in razvojne oddelke v javnih vrtcih MOL in potreben kader za obdobje 2018 /2019 do 2021/2022:

Leto	Št.vseh otrok v ljubljanskih vrtcih v rednih in razvojnih oddelkih	Št.OPP rednih in razvojnih oddelkih	Indeks povečanja OPP glede na preteklo leto	% OPP glede na vse vključene otroke	Št.sistemiziranih delovnih mest za OPP(spremljevalci in dsp)	Indeks povečanja DM za OPP glede na preteklo leto
2018/2019	13.582	543	117	4,0%	65,50	105

2019/2020	13.379	602	111	4,5%	97,00	148
2020/2021	13.124	646	107	4,9%	103,50	107
2021/2022 napoved	13.307	827	128	6,2%	127,50	123

Na podlagi tabele izhaja, da število in delež otrok s posebnimi potrebami v ljubljanskih vrtcih narašča. V letu 2012 je znašal delež teh otrok 2,5%, z jesenjo 2022 pa 6,2% kar je učinek zgodnje obravnave otrok po uveljavitvi ZOPOPP s **1. 1. 2019**. Stroški zaposlitev spremljevalcev in vzgojiteljev za zgodnjo obravnavo za izvajanje dodatne strokovne pomoči otrokom na podlagi odločb/zapisnikov MDT/INPD* v rednih oddelkih v vrtcih, ne smejo biti del cene programa skladno s Pravilnikom o metodologiji za oblikovanje cen programov v javnih vrtcih, zato jih v celoti plačuje domicilna lokalna skupnost z lastnimi proračunskimi sredstvi. V letu 2020 je MOL iz proračuna realizirala za te zaposlene preko 2 mio EUR sredstev, prav tako mora lokalna skupnost zagotavljati materialne stroške za nezasedena mesta zaradi vključenih otrok s posebnimi potrebami, ki imajo znižan normativ, zapisan v odločbah/zapisnikih. *MDT/INPD-(INPD-individualni načrt pomoči družini; MDT- multidisciplinarni tim, ki ga vodi zdravstveni dom).

V nadaljevanju je naveden izračun dodatnih stroškov za šolsko leto 2021/2022:

- dodatni stroški plač za 127,5 zaposlitev od tega 45,5 vzgojiteljev za zgodnjo obravnavo za izvajanje dodatne strokovne pomoči otrokom in 82 spremljevalcev – ocena letnih dodatnih stroškov 2.578.800 EUR,

- financiranje razvojnih oddelkov – razlika med dejansko ceno RO MOL in povprečno slovensko ceno znaša na letnem nivoju 51.000 EUR,

- financiranje materinih stroškov za otroke s posebnimi potrebami v rednih oddelkih (cca 350 prostih mest) ocena letnih dodatnih stroškov znaša 168.000 EUR,

Skupni dodatni stroški v razvojnih in rednih oddelkih vrtecev zaradi otrok s posebnimi potrebami bo v šolskem letu 2021/2022 v javnih vrtcih MOL znašal 2.797.800 EUR. MIZŠ krije le stroške, ne tudi dodatnih stroškov (vzgojitelji, spremljevalci).

Pri pregledu dokumentov nismo ugotovili pomanjkljivosti, podajamo spodaj naveden predlog.

Predlog NO MOL:

Skladno z že izvedenimi aktivnostmi MOL glede financiranja dodatnih stroškov otrok s posebnimi potrebami v javnih vrtcih MOL predlagamo, da se na pristojnem ministrstvu MIZŠ preveri, ali obstajajo možnosti, da dodatne stroške v razvojnih oddelkih vrtecev financira država. Po dosedanji zakonodaji namreč dodatne stroške za otroke s posebnimi potrebami, ki so vključeni v razvojne oddelke javnih vrtcih (vzgojitelji, spremljevalci) ter višje stroške delovanja razvojnih oddelkov, krije MOL.

19.2. .Financiranje izvedbe krajših programov v vrtcih, ki vrtca ne obiskujejo

V jeseni 2021 je MIZŠ za šolsko leto 2021/2022 objavilo razpis za 100% financiranje izvedbe krajših programov v vrtcih za otroke, ki vrtca ne obiskujejo zadnje leto pred vstopom v šolo. Ni zakonske podlage, po kateri bi lahko občina neposredno pridobila podatke in vzpostavila evidenco nevpisanih otrok in ni zakonske podlage glede financiranje izvedbe teh programov tudi s strani države.

Predlog NO MOL:

NO MOL predlaga, da se na pristojnem ministrstvu MIZŠ preveri ali obstajajo možnosti, da financiranje dodatnih stroškov za izvedbo priprave na šolo v obliki krajših programov v vrtcih za otroke tujcev in ostalih otrok iz depriviligiranih okolij, ki vrtca ne obiskujejo, prevzame država z namenom, da se za vse otroke zagotovijo enaka izhodišča za nadaljnji razvoj v osnovni šoli.

20. PREGLED FINANCIRANJA ZASEBNIH VRTCEV S STRANI MOL V ZADNJIH TREH LETIH

Predšolsko vzgojo v vrtcih v Mestni občini Ljubljana izvajajo javni in zasebni vrtci. Ustanoviteljica javnega vrta je občina, zasebni vrtec pa lahko ustanovijo domače in tuje pravne ali fizične osebe. V Mestni občini Ljubljana je 23 javnih vrtcev. V letu 2021 je na območju Mestne občine Ljubljana pravico do sofinanciranja pridobilo 21 zasebnih vrtcev. Občina je na podlagi odločbe o vpisu v razvid izvajalcev javno veljavnih programov in odločbe o izpolnjevanju pogojev za financiranje programa za predšolske otroke iz javnih sredstev v obsegu, ki ga za vsako posamezno šolsko leto določi MIZŠ, dolžna financirati zasebne vrtce. Vsako leto MOL iz proračuna za zasebne vrtce nameni okrog 1.9 mio EUR. 21 zasebnih vrtcev imajo zgolj pravico do občinskega sofinanciranja, kar pomeni, da zasebni vrtec sam določa ceno in pogoje poslovanja. Zakon o vrtcih ureja zgolj pogoje za financiranje programa med zasebnim vrtcem in občino.

Osnova za izračun višine plačila MOL za posameznega otroka, vključenega v zasebni vrtec, je skladno z 2. odst. 34. člena Zakona o vrtcih cena istovrstnega programa javnega vrta na območju MOL, zmanjšana za znesek, ki bi ga starši plačali za otroka v skladu s 4. odst. 32. člena Zakona o vrtcih, če bi bil otrok vključen v javni vrtec. Zasebnemu vrtcu pripada 85% teh sredstev.

Iz proračunskih postavk za poslovna leta 2019, 2020 in 2021 so prikazane vrednosti transferov MOL zasebnim vrtcem.

Leto	Transfer zasebnim vrtcem-realizacija	Veljavni proračun	realizacija
2019	1.723.595	1.724.201	99,94%
2020	1.487.540	1.580.000	94,15%
2021	1.847.615	1.889.045	97,81%

Kot kaže gornja tabela, transferi zasebnim vrtcem naraščajo. Vzrok za padec leta 2020 je poslovanje v razmerah COVID-a.

Največ sredstev je bilo namenjenih naslednjim zasebnim vrtcem:

Zasebni vrtec	Financiranje 2021
Zavod Sv.stanislava	177.493
Waldorfska šola	139.677
Inštitut Montessori	110.962

Med MOL in zasebnimi vrtci so bile sklenjene Pogodbe o financiranju. Zahtevkom za izplačilo pa je bilo priloženo Poročilo o delu za posamezno koledarsko leto 2019, 2020 in 2021.

Skladno z izvedbenimi aktivnostmi MOL se v letu 2021 še vedno ni uredila zakonska podlaga za spremembo sedanjega sistema ustanavljanja in financiranja zasebnih vrtcev, saj MOL financira zasebne vrtce tudi v primeru, ko obstajajo prosta mesta v javnih vrtcih.

Predlog NO MOL:

Nadzorni odbor MOL predlaga, da se nadaljuje z aktivnostmi na MIZŠ, da se uredi pravna podlaga z upoštevanjem predloga občin pri odločitvi o sofinanciranju zasebnih vrtcev iz občinskega proračuna, saj se zasebni vrtci financirajo tudi v primeru, ko so v javnih vrtcih prosta mesta.

21. PREVERITEV REALIZACIJE PREDLOGA PRISTOJNEMU MINISTRSTVU (MIZŠ) GLEDE FINANCIRANJA DODATNIH STROŠKOV V RAZVOJNIH ODDELKIH VRTCEV S STRANI DRŽAVE IN PREDLOGA GLEDE SPREMEMBE FINANCIRANJA PRIVATNIH VRTCEV

21.1. PREDLOG FINANCIRANJA DODATNIH STROŠKOV V REDNIH ODDELKIH VRTCEV IN ODGOVOR DRŽAVE

MOL- Oddelek za predšolsko vzgojo in izobraževanje je dne 15.12.2021 Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport posredovalo analizo vključenosti otrok s posebnimi potrebami v vrtce v mestnih občinah. Iz analize izhaja različna obravnava teh otrok na ravni centrov za zgodnjo obravnavo med različnimi občinami, prav tako analiza nakazuje tudi problem zagotavljanja ustreznega kadra (logopedi, defektologi...). Iz analize tudi izhaja, da je že za poslovno leto 2022 smotno, da se iz državnega proračuna zagotovi financiranje dodatnih stroškov zaposlenih za otroke s posebnimi potrebami, ki so vključeni v redne in razvojne oddelke vrtcev, kot so stroški plač vzgojiteljev za dodatno strokovno pomoč in spremljevalci, ter pridobi ustrezna pravna podlaga za financiranje.

Združenje mestnih občin Slovenije je dne 18.1.2022 Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport ponovno poslalo predlog glede nekaterih aktualnih problematik, ki se poleg problematike financiranja in ustanavljanja zasebnih vrtcev in na zagotavljanje plač za kuharje in druge zaposlene v javnih zavodih v času COVID-a, nanašajo tudi na potrebo po spremembi financiranja spremljevalcev otrok s posebnimi potrebami v rednih oddelkih vrtcev. Podoben dopis je bil na ministrstvo posredovan že v januarju 2021, vendar do odziva MIZŠ na dopise še ni prišlo.

Dne 20.1.2022 je župan MOL na MIZŠ posredoval dopis glede odprtih zadev med MOL in MIZŠ, ki se kljub obljubam še niso pričele reševati. V tem dopisu poleg ostali zadev župan navaja, da je MOL izdelal predloge za sistemsko reševanje, zlasti prevzem financiranja dodatnih stroškov za otroke s posebnimi potrebami v rednih oddelkih vrtcev že v letu 2022, neposredno iz proračuna RS, za kar je potrebna sprememba Zakona o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami ali Zakona o vrtcih, ter druge nerešene zadeve glede financiranja.

Dne 8.4.2022 je župan MOL izdal Sklep o imenovanju komisije za oblikovanje enotnih kriterijev za dodelitev pomoči otrokom s posebnimi potrebami v Ljubljani, ki bo pripravila predlog enotnih kriterijev in vključila večje sodelovanje MOL, saj finančne posledice v celoti bremenijo proračun MOL.

3.2. Predlog glede spremembe financiranja privatnih vrtcev in odgovor države

Dne 18.1.2022 je Združenje mestnih občin Slovenije na MIZŠ posredovalo Predlog glede nekaterih aktualnih problematik med drugim tudi financiranje zasebnih vrtcev. Po veljavni ureditvi občine namreč nimajo vpliva na ustanavljanje in delovanje zasebnih vrtcev, nosijo pa v zvezi s tem z zakonom določene finančne posledice. Prihaja do okoliščin, ko so v vrtcih, ki izvajajo javno službo, prosta mesta, kljub temu pa morajo občine sofinancirati delovanje zasebnih vrtcev, ki pa dejavnosti ne opravljajo na način in pod pogoji, ki veljajo za javno službo. Glede tega je predlog združenja ta, da se spremeni 34.člen Zakona o vrtcih, ki bo določal pristojnost občin pri ustanavljanju zasebnih vrtcev. Pri predlogu spremembe 34.člena Zakona o vrtcih vztraja tudi župan MOL v dopisu MIZŠ z dne 20.1.2022.

Ugotovitve:

MOL je v letu 2021 in v začetku leta 2022 pričel z aktivnostmi glede spremembe predloga financiranja dodatnih stroškov v rednih oddelkih vrtcev, glede predloga spremembe financiranja in ustanavljanja privatnih vrtcev in tudi drugih nerešenih zadev, vendar se zadeve na MIZŠ še niso pričele reševati.

22. IZGRADNJA STANOVANJ STANOVANJSKEGA SKLADA 2021

Pravilnik o dodelitvi stanovanj končnemu upravičencu

Za dodelitev stanovanj končnemu upravičencu so na MOL sprejeti naslednji pravilniki:

- Pravilnik o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem mladim URL 85/16 in Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o dodeljevanju namenskih najemnih stanovanj mladim URL 184/21
- Pravilnik o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (zadnji RRL 153/21)
- Pravilnik o dodeljevanju službenih stanovanj MOL v najem (URL (URL 41/2007)
- Pravilnik o dodeljevanju hišniških stanovanj MOL v najem (URL 31/2010)
- Splošni pogoji poslovanja JSS MOL z dne 4.3.2021.
- Pravilnik o zamenjavi stanovanj MOL (URL 41/2007)
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o zamenjavi stanovanj MOL (URL 16/2017)

Lokacije, kjer so se v letu 2021 pričela graditi neprofitna stanovanja

V letu 2021 so lokacije na katerih se gradijo neprofitna stanovanja naslednje:

- Brdo Kunaverjeva
- Novo Brdo
- Jesihov Štradon
- Nad Motelom
- Kunaverjeva ulica 12 in 14

Brdo Kunaverjeva

Na lokaciji Brdo Kunaverjeva se stanovanja še niso pričela graditi. V letu 2021 ni bilo aktivnosti v pravnem postopku za izbris stvarne služnosti na zemljiški parceli z ID 1695 384/22, ki je v lasti Javnega stanovanjskega sklada MOL(JSS MOL). Zaradi nepredvidljivosti izdaje gradbenega dovoljenja se je upočasnila tudi izdelava PZI. Projektanti so izdelali del projektne dokumentacije, del pa bo izveden v letu 2022.

Jesihov Štradon

V marcu 2021 je UE investitorju MOL izdala gradbeno dovoljenje za izgradnjo GJI v cesti Jesihov štradon, s čimer je bil izpolnjen eden od pogojev za izdajo gradbenega dovoljenja za stanovanjsko sosesko Jesihov štradon.

Stanovanjska soseska Novo Brdo E1

JSS MOL je v območju urejanja OPPN 252, v prvem četrletju 2021 zaključil gradnjo stanovanjske soseske Novo Brdo E1, s skupno 174 javnimi neprofitnimi stanovanjskimi enotami in večnamenskim nestanovanjskim objektom, ter vso pripadajočo komunalno, energetska, prometno ter zunanjo ureditvijo. Gradnja je bila izvedena na podlagi gradbenega dovoljenja iz leta 2018, tehnični pregled pa je bil opravljen 24.3.2021. Najemnikom so se stanovanja začela predajati 20.4.2021. Do konca leta 2021 je izvajalec na novozgrajenih objektih odpravil večji del evidentiranih pomanjkljivosti. JSS je za financiranje predmetnega investicijskega projekta kandidiral na Javnem programu sofinanciranja zagotavljanja javnih najemnih stanovanj v letih 2016-2020 in od posojilodajalca SSRS, pridobil ugodno dolgoročno posojilo. Paviljon je bil s sklepom MS MOL, sprejetim v novembru 2021, prenesen v last MOL.

Nad motelom

Razvoj projekta Nad motelom je z vidika razvojnih investicijskih aktivnosti miroval, saj še vedno ostaja nerešena problematika poplavne ogroženosti zemljišč in problematika prekomerne obremenitve tega območja s hrupom. Z namenom izvedbe ureditve za zagotavljanje poplavne varnosti jugovzhodnega dela Ljubljane in naselij v občini Dobrova-Polhov Gradec, ki naj bi ugodno vplivalo tudi na poplavno ogroženost zemljišč Nad Motelom, so bila v letu 2021 v last Direkcije RS za vode prenesena določena zemljišča v lasti MOL oz. so bile v korist Direkcije RS za vode prenesene določene služnostne pravice in stavbna pravica. Terminski plan protipoplavnih ukrepov MOL ni znan. MOL vodi tudi aktivnosti za odpravo hrupa, vendar MOL ni seznanjena, ali so pobude MOL glede hrupa upoštevane.

Kunaverjeva ulica 12 in 14

JSS MOL je novembra 2018 pridobil gradbeno dovoljenje za rekonstrukcijo in spremembo namembnosti poslovnih prostorov, s površino 203,79m², v pritličju večstanovanjske stavbe na Kunaverjevi. Zgrajene so bile 3 stanovanjske enote. Uporabno dovoljenje je bilo izdano 10.6.2021. Takoj po pridobitvi uporabnega dovoljenja je JSS začel z aktivnostmi za oddajo stanovanjskih enot.

Ugotovitve:

Projekti stanovanjske gradnje so v letu 2021 potekali oz. so v fazi pridobivanja dovoljenj na petih lokacijah. Stanovanjska izgradnja neprofitnih stanovanj je bila zaključena na lokaciji stanovanjska soseska Novo Brdo E1, kjer je bilo zgrajenih 174 neprofitnih stanovanj. Na lokaciji Kunaverjeva ul.12 in 14 pa so bila zgrajena 3 neprofitna stanovanja. Na ostalih lokacijah Brdo Kunaverjeva, Jesihov štradun in Nad motelom se stanovanja še niso pričela graditi zaradi nerešenih zemljiškoknjižnih zadev ali zaradi poplavne ogroženosti in zaradi hrupa. Predlagamo, da se zaradi realizacije plana zgrajenih neprofitnih stanovanj lokacije za izgradnjo določajo na območjih, kjer je nesporno zemljiško knjižno stanje in kjer ni visoke poplavne ogroženosti oz. previsokega hrupa.

IV. PRIPOROČILA IN PREDLOGI NADZORNEGA ODBORA MOL

- 1. NO priporoča, glede na to da, se bliža konec leta in se pripravljajo inventurni popisi, da udeleženci v popisih postavijo takšne roke popisa, ki bodo sprejemljivi tudi za javna podjetja, in da se stanja obojestransko uskladijo.*
- 2. NO MOL ugotavlja, da je želel predvsem ugotoviti, kolikšen del glob in prekrškov je poplačan oz. izterjan. Pri pregledu knjigovodskih kartic je razvidno, da so globe Mestnega redarstva v letu 2019 bile plačane v zakonitem v višini 3.316.635 EUR oziroma 80,89% in le 19,11% izrečenih glob je bilo potrebno izterjati po pravni poti. V letu 2020 so bile izrečene globe glede na leto 2019 nižje za 9,29% in le 11,76% izrečenih glob je bilo potrebno izterjati.
Iz knjigovodske kartice Inšpektorata je razvidno, da je bilo v letu 2020, prenesenih v sporne terjatve 125.295EUR, kar pomeni, da bodo sodni postopki najbrž dolgi.*
- 3. Analiza dohodkov od premoženja MOL v letu 2021 je pokazala, da tako kot v prejšnjih letih tudi v letu 2021 največji delež zavzemajo najemnine za različna poslovna sredstva. NO MOL je že pri prejšnjem nadzoru ugotovil, da MOL nima izdelane metodologije za zaračunavanje najemnin. Priporočil je (zlasti za javna podjetja, kjer so najemnine največje), da MOL oblikuje politiko in kalkulacijske sheme za določanje vseh vrst najemnin, ne glede na to, ali gre za poslovni ali finančni najem sredstev.*
- 4. NO MOL ugotavlja, da zavzemajo transferi v celotnih letnih izdatkih poročila MOL v letu 2021 tako kot v prejšnjih letih nekaj več kot 50 odstotkov proračunskih sredstev, pri tem je pretežni del njih namenjen tekočim transferom. Dejavnosti, ki so (so)financirane s transferi, je precej, od gospodarskih, kulturnih, športnih, izobraževalnih, socialno zdravstvenih itd. Seznam uporabnikov in vrsta njihove dejavnosti kaže, da je MOL dejavna na vseh področjih družbenega in socialnega življenja ter da ima na večini področij izoblikovano ustrezno politiko. Transferi se podeljujejo na podlagi zakonodaje, odlokov MOL, v primeru izbiranja tistih in med tistimi, ki izpolnjuje pogoje, pa dodatno z razpisi. Vzroki za dodelitev transferov so različni, vedno pa je njihov cilj izboljšati življenje in delo posameznikov ali družbe kot celote. To pa je razlog, da je treba preverjati, ali so bili zasledovani cilji tudi doseženi. Zato NO MOL meni, da bi morala biti zlasti pri investicijskih transferih, kjer je njihov vpliv prisoten dalj časa, istočasno z odločitvijo o transferu, predstavljena tudi dodana vrednost v organizaciji, ki ji je bil transfer dodeljen, kasneje pa preverjanje, ali je bil cilj dosežen.*
- 5. NO MOL ugotavlja, da MOL pri opredeljevanju infrastrukturnih objektov kot pri računovodskem evidentiranju ni v celoti upoštevala obstoječe zakonodaje, priporočil Računskega sodišča in priporočil NO MOL. Ustreznih rešitev ni sprejela za JP Energetika d.o.o.*
- 6. NO MOL vezano na izvajanje JZP EP EOL 1, EOL 2 in EOL 3 podaja naslednja priporočila:*

- *MOL naj vezano na izvajanje JZP EP EOL 1, EOL 2 in EOL 3 še naprej spremlja učinke energetskih prenov po izvedenih sklopih in zagotavlja izpolnjevanje vseh pogodbenih obveznosti koncesionarja za doseganje načrtovanih ekonomskih in okoljskih učinkov za MOL.*
  - *MOL naj se, vezano na izvajanje JZP EP EOL 1, EOL 2 in EOL 3, še naprej prizadeva za odpravo tveganja za nedoseganje prihrankov energije, h katerim se je zavezala s Pogodbami o sofinanciranju operacije energetska sanacija javnih stavb v lasti MOL in posledično tveganja nepridobitve oziroma vračanja dodeljenih kohezijskih sredstev.*
  - *MOL naj, vezano na ekonomske učinke JZP EP EOL 1, EOL 2 in EOL 3, zaradi močno spremenjenih razmer na trgu energentov in gradbenih storitev, po zaključku projektov pripravi kakovostno ex post ekonomsko analizo upravičenosti odločitve za JZP EOL.*
7. *Čeprav MOL vse bolj kakovostno izpolnjuje priporočila NO MOL, podana v preteklih letih vezano na upravljanje JZP, pa ta ostajajo v veljavi:*
- *Pred sklenitvijo JZP naj MOL pripravi natančne podlage za odločanje, kakovostne in vrednostne cilje, ki jih želi doseči, ovrednoti vložek zasebnega partnerja in tako pripravi podlage za spremljanje uresničenih ciljev in zavez tekom celotnega obdobja trajanja koncesije. Čim natančneje mora biti vrednostno in kakovostno opredeljen tudi javni interes in kazalci, s katerimi bo merjeno uresničevanje javnega interesa (npr. količina zmanjšanja izpustov ali število uporabnikov, vplivi na zdravje, okolje itd).*
  - *MOL naj v dolgoročnih koncesijskih pogodbah/JZP z zasebnimi partnerji zahteva redno in vsebinsko ustrezno poročanje o uresničevanju zavez, vsebin in namena JZP, tako kakovostni opis aktivnosti in doseženih ciljev kot tudi vrednostne kazalnike realiziranih učinkov, primerjavo z načrtovanimi kazalniki in primerjavo z doseženimi kazalniki v predhodnih letih, kjer je to mogoče.*
  - *MOL naj v dolgoročnih koncesijskih pogodbah/JZP z zasebnimi partnerji zahteva ločeno računovodsko evidentiranje tistega dela zasebnega partnerja, ki zadeva JZP od morebitne ostale dejavnosti zasebnega partnerja, v kolikor se dejavnosti, vezane na JZP prepleta s širšim poslovanjem partnerja, nevezanim na JZP. Na ta način bo MOL lažje spremljala in vrednotila učinke JZP, uresničevanje javnega interesa in ciljev, postavljenih ob sklenitvi JZP.*
8. *MOL naj okrepi nadzor nad popolnostjo in kakovostjo izvedenih storitev s strani koncesionarjev pri izvajanju gospodarskih javnih služb, s posebnim poudarkom na aktivnostih terenskega nadzora tekom življenjske dobe izvedenih del ter sistematičnem dokumentiranju nadzornih aktivnosti. MOL lahko za naloge nadzora angažira tudi neodvisne eksperte.*
9. *NO MOL pa tako podaja naslednja priporočila:*
- *MOL naj pripravi analizo učinka podražitev storitev po koncesijskih pogodbah za opravljanje javne gospodarske službe JR in KPL ter učinke ustrezno upošteva pri načrtovanju proračunske porabe. Izpolnitev priporočila je v teku in ima učinek v rebalansu proračuna.*

- *MOL naj si še naprej prizadeva za redno posodabljanje in konkurenčnost cen za materiale in storitve koncesionarjev pri izvajanju gospodarskih dejavnosti, pri čemer mora upoštevati večje količine, dolgoročnost sodelovanja in nižja tveganja koncesionarja v primerjavi s povprečnim ponudnikom na trgu.*
  - *MOL naj se do izteka koncesijske pogodbe za opravljanje gospodarske javne službe vzdrževanja občinskih cest v 2026 primerno pripravi in zagotovi novo pogodbo ki bo bolje obvladovala tveganja spremenjenih tržnih pogojev in bo vključevala mehanizme stalnega nadzora izvedenih aktivnosti ter zagotavljanja najugodnejših cenovnih pogojev.*
10. *Po pregledu trenutnega stanja projekta »Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnikov Ljubljanskega polja in barja«. (vključuje tudi projekt Centralna čistilna naprava Ljubljana – izgradnja III. faze) NO MOL priporoča, da MOL izvaja maksimalni pritisk na ustrezne državne organe glede pridobitve okoljevarstvenega soglasja za dokončanje kanala C0 z opozarjanjem, da zamujanje in odlašanje z odločitvijo (ali celo sprejem negativne odločitve) med drugim pomeni tudi nevarnost (oziroma verjetnost) vračanja že črpanih 29,9 mio € evropskih kohezijskih sredstev ter nezmožnost črpanja še preostalih odobrenih 27,3 mio € evropskih kohezijskih sredstev).*
  11. *Po pregledu trenutnega stanja projekta »Atletski center Ljubljana« ter visokem naraščanju ocenjene vrednosti projekta, NO MOL ponovno priporoča, da zaradi kompleksnosti projekta, kjer se prepleta več različnih programov, MOL pred izvedbo javnega naročila za izbor izvajalca projekta ter sklenitvijo izvajalske pogodbe preveri in pretehta vse elemente projektne dokumentacije ter njeno vseobsežnost in celovitost (tudi glede vseh okoljevarstvenih zahtev), da ne bo prihajalo do naknadnih projektnih sprememb in posledično do sprememb izvajalske pogodbe, podražitev in podaljšanj rokov izvedbe.*
  12. *NO MOL ponovno priporoča, da MOL čim prej prekine veljavnost družbene pogodbe družbe Bežigradski športni park športni marketing d.o.o in se vključi v širšo družbeno akcijo za ohranitev in obnovitev Plečnikovega stadiona za Bežigradom.*
  13. *Skladno z že izvedenimi aktivnostmi MOL glede financiranja dodatnih stroškov otrok s posebnimi potrebami v javnih vrtcih MOL predlagamo, da se na pristojnem ministrstvu MIZŠ preveri, ali obstajajo možnosti, da dodatne stroške v razvojnih oddelkih vrtcev financira država. Po dosedanji zakonodaji namreč dodatne stroške za otroke s posebnimi potrebami, ki so vključeni v razvojne oddelke javnih vrtcev (vzgojitelji, spremljevalci) ter višje stroške delovanja razvojnih oddelkov, krije MOL.*
  14. *NO MOL predlaga, da se na pristojnem ministrstvu MIZŠ preveri ali obstajajo možnosti, da financiranje dodatnih stroškov za izvedbo priprave na šolo v obliki krajših programov v vrtcih za otroke tujcev in ostalih otrok iz depriviligiranih okolij, ki vrtca ne obiskujejo, prevzame država z namenom, da se za vse otroke zagotovijo enaka izhodišča za nadaljnji razvoj v osnovni šoli.*
  15. *Nadzorni odbor MOL predlaga, da se nadaljuje z aktivnostmi na MIZŠ, da se uredi pravna podlaga z upoštevanjem predloga občin pri odločitvi o sofinanciranju zasebnih vrtcev iz občinskega proračuna, saj se zasebni vrtci financirajo tudi v primeru, ko so v javnih vrtcih prosta mesta.*

V. ODZIVNO POROČILO

NO MOL naroča Mestni upravi MOL, da v 90. dneh od prejema tega poročila predloži Nadzornemu odboru MOL odzivno poročilo o popravljalnih ukrepih glede ugotovitev NO in uresničevanju obveznih predlogov ter priporočil. Izkaz popravljalnih ukrepov in uresničevanja priporočil mora obsegati navedbo popravljalnih ukrepov in ustrezna dokazila o izvedenih popravljalnih ukrepih za odpravo ugotovljenih nepravilnosti, oziroma izvedenih priporočil.

Lep pozdrav,

*Predsednik
Franci Slak*